

Δίκη για την πυρκαγιά της Μόριας στο Μικτό Ορκωτό Εφετείο Μυτιλήνης

4 – 8 Μαρτίου 2024

Σύνθεση δικαστηρίου:

Πρόεδρος Εφετών: Γλυκερία Καραναστάση.

Συнеδροι Εφέτες: Θεοδώρα Πολυμενοπούλου και Βασίλειος Κατέρης.

Τέσσερις ένορκοι κληρωτοί δικαστές.

Παράγοντες της δίκης:

Εισαγγελέας της έδρας: Αμαλία Καζαμπάκα.

Συνήγοροι υπεράσπισης:

Βίκυ Αγγελίδου

Έφη Δούση

Νατάσα Νταϊλιάνη

Βασίλης Ψώμος

Περιεχόμενα

Δίκη για την πυρκαγιά της Μόριας στο Μικτό Ορκωτό Εφετείο Μυτιλήνης.....	1
Σύνθεση δικαστηρίου:.....	1
Παράγοντες της δίκης:.....	1
1η δικάσιμος – Δευτέρα, 04 Μαρτίου 2024.....	3
2η δικάσιμος - Τετάρτη, 06 Μαρτίου 2024.....	3
Ενστάσεις.....	3
Ένσταση για ακυρότητα της διαδικασίας λόγω μη μετάφρασης των εγγράφων που επιδόθηκαν στους κατηγορουμένους.....	3
Ένσταση για την παράσταση υποστήριξης της κατηγορίας.....	5
Ένσταση για την ανηλικότητα τριών από τους τέσσερις κατηγορουμένους.....	5
Συγκρότηση του δικαστηρίου.....	8
Μάρτυρες κατηγορητηρίου.....	9
Μάρτυρας Μιχαήλ Μπισμπίκας, αστυνομικός, Υποδιεύθυνση Ασφάλειας Λέσβου.....	9
Μάρτυρας Χρήστος Κοντζόγλου, αστυνομικός.....	15
Μάρτυρας Νικόλαος Μπαμπάκος - Διοικητής του ΚΥΤ Μόριας.....	18
Μάρτυρας – Διοικητής ΠΡΟΚΕΚΑ.....	20
Μάρτυρας Δημήτριος Αποκορίτης, πυροσβέστης.....	20
Μάρτυρας - Αξιωματικός Υπηρεσίας στο ΠΡΟΚΕΚΑ Μόριας.....	21
3η δικάσιμος - Πέμπτη 07 Μαρτίου 2024.....	22
Μάρτυρες κατηγορητηρίου.....	22
Μάρτυρας Ιωάννης Παπαναστασίου, αστυνομικός.....	22
Μάρτυρας Αθανάσιος Μίχας, πυροσβέστης.....	29
Μάρτυρας ιδιοκτήτης ελαιοκτήματος.....	31
Μάρτυρας εργαζόμενος στην Euro Relief.....	32
Μάρτυρας Λ., συνιδιοκτήτρια αποθήκης που κάηκε.....	33
Μάρτυρας ιδιοκτήτης παρακείμενου κτήματος.....	33
Μάρτυρας υπάλληλος εταιρείας σεκιούριτι.....	34
Αναγνωστέα έγγραφα.....	35
Ανάγνωση κατάθεσης μάρτυρα Νεματουλλά.....	35
Άλλα αναγνωστέα.....	39
Αίτημα προβολής της έκθεσης Forensic Architecture / Forensis.....	39
Άλλα αναγνωστέα υπεράσπισης.....	43
Μάρτυρες υπεράσπισης.....	43
Μάρτυρας Δήμητρα Ανδρίτσου, Forensic Architecture.....	44
Μάρτυρας Βασιλική Δανάσκου.....	48
Μάρτυρας Ο.Β.....	48
Απολογία του κατηγορουμένου.....	51
4η δικάσιμος – Παρασκευή 08/03/2024.....	59
Αγόρευση της εισαγγελέα.....	59
Αγόρευση υποστήριξης κατηγορίας.....	66
Αγορεύσεις υπεράσπισης.....	67
Απόφαση.....	75
Ενοχή.....	75
Ελαφρυντικά.....	75
Ποινή.....	78

1η δικάσιμος – Δευτέρα, 04 Μαρτίου 2024

Κατά την πρώτη δικάσιμο εξετάστηκαν από το ΜΟΕ άλλες υποθέσεις που προηγούνταν.

Η υπόθεση κατά των τεσσάρων για τον εμπρησμό της Μόριας είχε αριθμό 6.

Το δικαστήριο ξεκίνησε και διέκοψε την υπόθεση της Μόριας για την επόμενη δικάσιμο, την Τετάρτη 6/3/2024

2η δικάσιμος - Τετάρτη, 06 Μαρτίου 2024

10:45: Συνέχιση της διαδικασίας

[Το δικαστήριο καλεί τους κατηγορουμένους.]

[Δηλώνονται οι συνήγοροι υπεράσπισης και υποστήριξης κατηγορίας.]

Ενστάσεις

Ένσταση για ακυρότητα της διαδικασίας λόγω μη μετάφρασης των εγγράφων που επιδόθηκαν στους κατηγορουμένους

Βίκυ Αγγελίδου [Υπεράσπιση]: Έχουμε αντιρρήσεις ως προς την πρόοδο της διαδικασίας.

Πρόεδρος: Αναπτύξτε.

Αγγελίδου: Η απόφαση του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου μεταβάλλει την κατηγορία [...] Η απόφαση του πρωτοβάθμιου θα έπρεπε να είχε μεταφραστεί σε γλώσσα που κατανοούν οι κατηγορούμενοι. [...] όλα τα έγγραφα έχουν επιδοθεί χωρίς να μεταφραστούν. [...]

Η υποβληθείσα ένσταση από τους 4 κατηγορούμενους διά των συνηγόρων τους είναι ένσταση απόλυτης ακυρότητας της διαδικασίας, καθώς κανένα από τα έγγραφα, ούτε καν του παραπεμπτικού βουλεύματος, δεν επιδόθηκε ποτέ στους κατηγορούμενους σε γλώσσα που να κατανοούν.

10:55 - Διακοπή για να προτείνει η εισαγγελέας

[Σημειώνουμε ότι δηλώθηκε επίσης ένσταση κατά της παράστασης υποστήριξης κατηγορίας, καθώς οι φερόμενοι ως παθόντες από την πυρκαγιά, αναφέρουν πως οι ελαιώνες και τα κτήματά τους έπαθαν ζημιές από επιμέρους πυρκαγιά που ξέσπασε την πρώτη ημέρα (8/9/2020), ενώ στους κατηγορούμενους αποδίδεται «εμπρησμός» που φέρεται να συνέβη σε μεταγενέστερο χρόνο.]

[Ενώ η έδρα είναι σε διάσκεψη, ένας από τους μάρτυρες/ενάγοντες μιλάει δυνατά στην αίθουσα, καθώς ανυπομονεί να ξεκινήσει η δίκη. «Γιατί αργούν; Να αθώσουν και τα παιδιά. Εγώ θα το πω: Αυτά τα παιδιά είναι αθώα».]

[Η ένσταση ακυρότητας αναφέρει και πρόσφατη απόφαση του ίδιου ΜΟΕ Μυτιλήνης, που έκανε δεκτή παρόμοια ένσταση ακυρότητας λόγω μη μετάφρασης εγγράφων στη δίκη της «υπόθεσης ERCI / Μαρντίνι».]

13:01: Συνέχιση της διαδικασίας.

Εισαγγελέας: Οι κλήσεις των κατηγορουμένων δεν είναι στον φάκελο της δικογραφίας. [Προς υπεράσπιση] Εσείς γιατί δεν τα φέρατε; Πού είναι οι κλήσεις που ισχυρίζεστε ότι είναι άκυρες;

Δούση: Σε κάθε περίπτωση μπορεί να γίνει αίτηση ανάσυρσης των αντιγράφων από το αρχείο της εισαγγελίας.

Εισαγγελέας: Οι ίδιοι που προτείνουν την ένσταση πρέπει να την αποδείξουν. Δεν μας έφεραν τα έγγραφα που την αποδεικνύουν. Προτείνω να απορριφθεί. Περαιτέρω, για την περίπτωση που δεν γίνει δεκτή η πρότασή μου αυτή [...] Θα έπρεπε να περιλαμβάνεται σε ειδικό λόγο έφεσης στο εφετήριο. Αυτό δε συμβαίνει, τα εφετήρια είναι εντελώς τυπικά. Ο ισχυρισμός ότι δεν εφαρμόστηκε το άρθρο 343 ΚΠΔ... Όταν εκδικάστηκε το 2021 σε πρώτο βαθμό, αυτό [το άρθρο] δεν ίσχυε. [...] Παραπλανητικώς αναφέρεται το άρθρο 343 παρ. 2. Η υπόθεση εκδικάζεται με τη δικονομία που ισχύει κατά τον χρόνο εκδίκασης της υπόθεσης. Η κατηγορία δεν μεταβλήθηκε, περιορίστηκε. Δεν υποβλήθηκε αίτημα από κατηγορουμένους για περισσότερο χρόνο προετοιμασίας. Δεν υπήρξαν ούτε νέες περιστάσεις, ούτε αίτημα από τους κατηγορουμένους για περισσότερο χρόνο. Το δικαστήριο είπε ότι κηρύσσει ενόχους τους κατηγορουμένους μόνο για τον εμπρησμό σε ένα συγκεκριμένο κομμάτι. Περαιτέρω, αφού όταν εκδόθηκε η απόφαση ήταν παρόντες οι κατηγορούμενοι με διερμηνέα, δεν υπήρχε λόγος μετάφρασης του εγγράφου.

Εμείς δικάζουμε σε δεύτερο βαθμό, δεν μπορεί να μεταφερθεί αυτούσια μια πρωτόδικη απόφαση. Γι' αυτό και είχα κάνει εγώ αίτημα αναίρεσης στην άλλη απόφαση, για να μη γίνει σημαία σε κάθε υπόθεση. Θεωρώ ότι είναι παντελώς λάθος, και αν διαβάσουμε και την αναίρεση, που δεν προσκομίστηκε, θα δούμε ότι δεν υπήρχε λόγος ακυρότητας [στην άλλη υπόθεση]. Απλά για κάποιον λόγο που δεν καταλαβαίνω, το δικαστήριο την έκανε δεκτή [την ακυρότητα].

Λέει ο ΚΠΔ [διαβάζει σχετικά με την υποχρέωση μετάφρασης]. Περιλαμβάνει αυτό τις κλήσεις; Σε καμμία περίπτωση! Θεωρώ ότι δεν υπήρχε υποχρέωση μετάφρασης από την εισαγγελία. Ξέρουν πολύ καλά οι κατηγορούμενοι γιατί κατηγορούνται, κάποιιοι μάλιστα έχουν και 2 δικηγόρους.

Αυτή η γλώσσα που μιλούν οι κατηγορούμενοι, η νταρί, που είναι διάλεκτος... ποιας γλώσσας; Της περσικής; [Της εξηγούν οι συνήγοροι]. Στον κατάλογο από γλώσσες της Ασίας που γίνεται μετάφραση, δεν υπάρχει η περσική, υπάρχει μόνο η αραβική. Υπάρχει η δυνατότητα να γίνει μετάφραση από τον διερμηνέα. Να γίνει λοιπόν εδώ και να δώσουμε κάποιες μέρες διακοπή, για να προετοιμαστούν.

Αγγελίδου: Το άρθρο που επικαλείται η κυρία εισαγγελέας, λέει «από το υπάρχον στη δικογραφία αντίγραφο της». Δε μας νοιάζει αν υπάρχει ή δεν υπάρχει, θα έπρεπε να υπάρχει. Περαιτέρω, έχει κριθεί από τον Άρειο Πάγο ότι οι αποφάσεις θα πρέπει να επιδίδονται μεταφρασμένες στη γλώσσα που μιλάνε οι κατηγορούμενοι. Θα έπρεπε το ελληνικό δικαστικό σύστημα να έχει διερμηνεία, αφού υπάρχουν τόσοι πολλοί φιλοξενούμενοι που μιλούν αυτή τη γλώσσα.

Εισαγγελέας: Δεν είναι φιλοξενούμενοι, είναι μετανάστες και μάλιστα παράνομοι.

Πρόεδρος: Διακόπτουμε για να αποφασίσουμε.

13:15: Διακοπή.

13:26: Επανέρχεται η έδρα.

Πρόεδρος: Απορρίπτει ενστάσεις, όπως τα είπε η κυρία εισαγγελέας. Πλέον των άλλων, στη συνεδρίαση της 6/3/2023, που αναβλήθηκε η υπόθεση, έγιναν όλες οι διαδικασίες που δείχνουν ότι οι κατηγορούμενοι είχαν πλήρη γνώση του κατηγορητηρίου. Προχωράμε. Παράσταση πολιτικής αγωγής.

Ένσταση για την παράσταση υποστήριξης της κατηγορίας

Δούση: Έχουμε αντίρρηση προς τη νομιμοποίηση παράστασης προς υποστήριξη κατηγορίας, καθώς, η αναφερόμενη αποθήκη του κυρίου Λ., προκύπτει από το βούλευμα του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών, που βρίσκεται 200 μ. βόρεια του ΚΥΤ και, όπως προκύπτει από το πόρισμα της πυροσβεστικής, βρίσκεται πλησίον της Ζώνης 6 (του ΚΥΤ Μόριας), δεν σχετίζεται με τις κατηγορίες που αντιμετωπίζουν οι κατηγορούμενοι.

Πρόεδρος: Θα τη φέρετε γραπτή;

Δούση: [Παραδίδει] Ναι, βεβαίως, και τα σχετικά.

Συνήγορος Υποστήριξης Κατηγορίας: Στη σελ. 59 της εκκαλουμένης αναφέρεται στην περιγραφή περιοχών που καταστράφηκαν, μεταξύ άλλων και το εξής: «[...] του συνόλου σχεδόν κατοικιών [...] πτέρυγας ασυνόδευτων ανηλικών [...] περιμετρικά της οδού [...] αποθήκης τροφίμων ιδιοκτησίας Λ. [...] καταστράφηκε ολοσχερώς». Συνεπώς, από το σκεπτικό προκύπτει ότι περιλαμβάνεται σε αυτό.

Δούση: Να εξεταστούν μάρτυρες για να δούμε ποιες περιοχές θεωρούνται «όμορες».

Πρόεδρος: Αρκετά. Διακόπτουμε.

13:36: Η έδρα διακόπτει.

13:38: Η έδρα επανέρχεται.

Εισαγγελέας: Θα πρέπει να επιτραπεί η παράσταση πολιτικής αγωγής. Και να εξεταστεί αν η πυρκαγιά περνούσε από τη συγκεκριμένη αποθήκη. Φυσούσε και αέρας, συνεπώς θα μπορούσε να μεταδοθεί.

[Αντιρρήσεις και ένταση]

Δούση: Ο άνεμος ήταν ΒΑ δεν θα μπορούσε να πάει δυτικά προς την αποθήκη του κυρίου Λ. [σ: ο φερόμενος ως παθών]

Πρόεδρος: Είναι θέμα απόδειξης. Επιφυλασσόμαστε για το τέλος.

Ένσταση για την ανηλικότητα τριών από τους τέσσερις κατηγορουμένους

Νταϊλιάνη: Έχουμε ακόμα μία ένσταση. [Προσεγγίζει την έδρα και προσκομίζει] Υποβάλλουμε ενώπιόν σας την ένσταση δικαιοδοσίας, λόγω ανηλικότητας. Προσκομίστηκαν έγγραφα από τις

χώρες καταγωγής που αποδείκνυαν την ανηλικότητα κατά τον χρόνο της σύλληψης. Εξετάστηκαν όμως ως προς την ανηλικότητα με πανοραμική δοντιών και ακτινογραφία χειρός. Με εμπειρογνώμονα έναν ανθρωπολόγο – εγκληματολόγο, κρίθηκαν ως ενήλικες. Τα έγγραφα δεν φέρουν σφραγίδα με το ΑΦΜ και την επαγγελματική ιδιότητα του πραγματογνώμονα.

Με βάση την ΚΥΑ περί διαπίστωσης ανηλικότητας, ορίζονται ρητά οι αρμόδιοι διαπίστωσης ανηλικότητας, που είναι τα Συμβούλια Υποστήριξης [...] Η διαδικασία προβλέπει: Αξιολόγηση σωματικής ανάπτυξης και ψυχοκοινωνικής ανάπτυξης. Συνδυαστικά οι δύο αυτές εξετάσεις μας λένε για την ανηλικότητα ή μη. Εδώ απλώς παραλείφθηκαν και έγινε μόνο ακτινογραφία. Σε κάθε περίπτωση, σε άρθρο της ίδιας ΚΥΑ αναφέρεται, ρητά και χωρίς καμμία εξαίρεση, ότι «η προσκόμιση εγγράφων από τις χώρες καταγωγής αίρει την αμφιβολία χωρίς να απαιτείται καν μετάφραση στην ελληνική». Το προσκομιζόμενο έγγραφο που εκδόθηκε από την Ισλαμική Δημοκρατία του Αφγανιστάν, πιστοποιεί την ανηλικότητα. [Προσκομίζει] Είναι πιστοποιητικά γεννήσεως, μεταφρασμένα όλα επίσημα. Νομικά δεν έπρεπε καν να είχαμε πάει στην πραγματογνωμοσύνη. Αλλά και ο τρόπος που έγινε αυτή, παραβιάζει τον πυρήνα των υπερασπιστικών δικαιωμάτων τους. Δεν ήταν γιατρός ο πραγματογνώμονας.

Σας προσκομίζω απόφαση στην οποία κρίθηκαν ακριβώς τα ίδια. Δεν μπορεί να ξαναγίνει αυτό. Έγινε πρωτόδικα κακώς, παραβιάστηκαν τα βασικά τους δικαιώματα.

[Σχόλια από την εισαγγελέα Καζαμπάκα]: Ποιο εδάφιο επικαλείστε;

Νταϊλιάνη: ΚΠΔ 171 αρ. 1.δ. Ήταν τότε 15 ετών και 17, και σήμερα είναι 3 χρόνια μεγαλύτεροι. Ενηλικιώθηκαν στη φυλακή...

Εισαγγελέας: Ναι αλλά οι ίδιοι δήλωσαν ενήλικοι.

Νταϊλιάνη: Όχι! Ποτέ δεν δήλωσαν αυτό, δήλωσαν ανήλικοι.

Δούση: Με βάση τον νόμο αίρεται η αμφιβολία όταν υπάρχουν έγγραφα.

Εισαγγελέας: Δήλωσαν στην αστυνομία ημερομηνίες γέννησης, ο 2ος και ο 4ος, και στα έγγραφα αίτησης ασύλου, δήλωσαν ημερομηνίες που δείχνουν ότι ήταν ενήλικες; Γιατί το έκαναν αυτό;

[Ρωτάει τους κατηγορούμενους, γίνεται διερμηνεία]

Κατηγορούμενος 4: Πρώτη φορά που έγινε η καταγραφή μου στο ΚΥΤ δήλωσα ανήλικος. Δεν ξέρω τι είπε ο μεταφραστής.

Εισαγγελέας: Και στην αστυνομία, όταν τον έπιασε, είπε την ίδια ημερομηνία, γιατί;

Κατηγ4: Εγώ το ίδιο είπα στην αστυνομία, ότι είμαι ανήλικος, δεν δέχτηκαν τα λόγια μου, την πήραν από τα έγγραφα.

Πρόεδρος: Το ίδιο ισχυρίζονται όλοι;

Κατηγορούμενος 2: Όταν ήρθα στο ΚΥΤ δήλωσα ότι ήμουν ανήλικος. Ο υπάλληλος μου είπε «πρέπει να έχεις ένα επίσημο έγγραφο» ...

Πρόεδρος: Δεν χρειαζόμαστε λεπτομέρειες. Το δήλωσε. Ο άλλος;

Κατηγορούμενος 3: Ίδια απάντηση, δήλωσα ότι είμαι ανήλικος.

[Η πρόεδρος διακόπτει τους κατηγορούμενους ενώ μιλάνε, «δεν θέλω λεπτομέρειες» ενώ εκείνοι δίνουν απάντηση στον διερμηνέα.]

[Οι κατηγορούμενοι δηλώνουν τώρα τις ημερομηνίες και τόπο γέννησης]

Δούση: Συμπληρωματικά, ως προς την ένσταση, για την εύλογη ερώτηση της κ. Εισαγγελέα...

Πρόεδρος: Όχι, δεν χρειάζεται...

Δούση: Δεν μπορείτε να μου αφαιρέσετε τον λόγο... Υπάρχουν αποφάσεις που θεμελιώνουν ότι όταν υπάρχουν έγγραφα αίρεται κάθε αμφιβολία...

[Η έδρα αγνοεί και αποχωρεί]

13:59: Διακοπή.

14:20: Η έδρα επανέρχεται.

Εισαγγελέας: Ως προς τον 2ο, 3ο και 4ο κατηγορούμενο, θα πρέπει να επισημανθεί ότι όταν ζήτησαν άσυλο, υπάρχουν στη δικογραφία τα έγγραφα με τα οποία έκαναν αίτημα ασύλου. Ο 2ος είπε ότι γεννήθηκε [...] 25/9/2001, σήμερα μας είπε [...]. Ο 3ος στο αίτημα ασύλου δήλωσε έτος 2000... [η εισαγγελέας χάνεται, μπερδεύει τις ημερομηνίες]. Και όσον αφορά τον 4ο, στην απολογία του στον ανακριτή είπε 2005 και δήλωσε 15 ετών το 2020... Θα ήθελα να αναφερθώ στους ισχυρισμούς των κατηγορουμένων. Όταν καταγράφηκαν στα KYT λένε ότι αυτοί που τους κατέγραφαν δεν δέχτηκαν τις ημερομηνίες που τους είπαν και έγραψαν άλλες. Αυτό υπερβαίνει την κοινή λογική, για ποιον λόγο, οι αρμόδιοι να δέχονται τα αιτήματα ασύλου, να λένε «δεν είσαι ανήλικος»! Ο ίδιος ο κατηγορούμενος θα έπρεπε να κυνηγήσει αυτόν τον άνθρωπο. Γιατί έχει άλλες συνέπειες να είναι κανείς ενήλικας και άλλες να είναι ανήλικος.

Όταν ο εισαγγελέας παίρνει τα στοιχεία τους, πάλι αναγράφεται αυτή η ίδια ημερομηνία. Και, ξαφνικά, μετά από οκτώ μήνες, θυμούνται ότι είναι ανήλικοι και φέρνουν κάποια έγγραφα από το Αφγανιστάν που δεν έχουν εχέγγυα γνησιότητας! Είναι δυνατόν να λέει έγγραφο ότι κάποιος «είναι 17 ετών το 2020»; Θα έπρεπε να αναγράφει ημερομηνία γέννησης. Δεν υπάρχει, είναι κενό. Θα έπρεπε να υπάρχει μια σφραγίδα από την Ιντερπόλ ή το Υπουργείο Εξωτερικών. Είναι αναξιόπιστο και όψιμα προβλήθηκε ότι θυμήθηκαν, ξαφνικά, αυτοί οι άνθρωποι ότι είναι ανήλικοι! Συνεπώς θεωρώ ότι είναι αρμόδιο το δικαστήριο και να προχωρήσει η εκδίκαση.

Κατηγ4: Την ημέρα που με συνέλαβε η αστυνομία έβαλαν μπροστά μου ένα έντυπο και μου είπαν «πρέπει να το υπογράψεις». Ζήτησα να μου εξηγήσουν τι είναι αυτό για να το υπογράψω, δεν μου εξήγησαν. Εγώ αρνήθηκα να υπογράψω το έντυπο και μου έριξαν ένα χαστούκι και μου είπαν «θα σε βάλω φυλακή αν δεν το υπογράψεις». Την πρώτη μέρα που έγινε η σύλληψη.

Εισαγγελέας: Πού ξέρει Ελληνικά; Και δεν μπορούσε να διαβάσει την κλήση;

[Ένταση από συνηγόρους υπεράσπισης]: Δεν λέει ο νόμος αυτό το πράγμα!

Νταϊλιάνη: Δεν τους εξηγήθηκαν τα δικαιώματά τους όταν συνελήφθησαν. Γι' αυτό και κατόπιν αναζήτησαν και πήραν έγγραφα. Είναι πιστοποιητικά γέννησης που αναγράφουν την ακριβή ημερομηνία, απλά στο ημερολογιακό σύστημα που είναι σε ισχύ στις χώρες που εκδόθηκαν. Γι' αυτό αναφέρεται με περιγραφικό τρόπο στη μετάφραση των εγγράφων.

Δούση: Πώς θα υπερκεραστεί το γεγονός ότι υπάρχει πρωτότυπο επίσημο έγγραφο που αναφέρει την ηλικία; Μετακυλίεται η ευθύνη στον κατηγορούμενο ανήλικο να αποδείξει την ηλικία του; Επικαλούμαι όλα τα έγγραφα της δικογραφίας, υπάρχουν αποδείξεις ότι η καταγραφή των αιτούντων άσυλο που γίνεται με συμμετοχή Frontex, είναι λάθος, γράφουν σε όλους «01/01»... [πρώτη πρώτου]. Αν υπήρχε ένας γιατρός να εξετάσει τις ακτινογραφίες και όχι ένας ανθρωπολόγος – κοινωνιολόγος, θα περιέγραφε οστικές μάζες πυκνότητας για να έχουμε ασφάλεια. Σε κάθε περίπτωση, in dubio pro reo. Το δικαστήριο σας δικάζει παιδιά.

14:35: Το δικαστήριο διακόπτει για να αποφασίσει επί της ένστασης αναρμοδιότητας λόγω ανηλικότητας των κατηγορουμένων.

14:53: Η έδρα επανέρχεται.

Πρόεδρος: Δέχεται την ένσταση αναρμοδιότητας. Παρεπέμπει τους κατηγορούμενους 2ο, 3ο και 4ο στο Τριμελές Δικαστήριο Ανηλικών Μυτιλήνης. [Θα δικαστούν εκ νέου, σε πρώτο βαθμό]

14:55: Διακοπή για να αποφασιστούν περιοριστικοί όροι για τους κατηγορούμενους 2, 3, και 4.

[Ο κατηγορούμενος 1 θα δικαστεί σε αυτό το ΜΟΕ]

15:00: Η έδρα επανέρχεται.

[Η έδρα ζητάει από τους ως τώρα κρατούμενους κατηγορούμενους, 2ο, 3ο και 4ο, να δηλώσουν τόπο κατοικίας για να αποφασίσει το δικαστήριο να αφεθούν ελεύθεροι με περιοριστικούς όρους. Οι συνήγοροι υπεράσπισης δηλώνουν διεύθυνση στην οποία θα φιλοξενηθούν.]

Εισαγγελέας: Η επιβολή περιοριστικών όρων είναι εφικτή, πρέπει να τους επιβάλλουμε, γιατί αλλιώς θα εξαφανιστούν και δε θα δικαστούν ποτέ για τις πολύ σοβαρές πράξεις που τους αποδίδονται. Προτείνω εμφάνιση το πρώτο πενήντημερο κάθε μήνα σε Α.Τ., απαγόρευση εξόδου από τη χώρα και εγγύηση 2000 ευρώ έκαστος.

Δούση: Δεν μπορεί ο ανήλικος που ήρθε εδώ το 2019 και τον συλλάβαμε το 2020 να δώσει εγγύηση 2.000€.

Πρόεδρος: Επιβάλλει περιοριστικούς όρους απαγόρευσης εξόδου από τη χώρα και εμφάνισης το πρώτο πενήντημερο κάθε μήνα στο Α.Τ. του τόπου κατοικίας τους.

[Οι 3 κατηγορούμενοι μετάγονται πίσω στις φυλακές για να πάρουν εξιτήριο και να αφεθούν ελεύθεροι.]

Συγκρότηση του δικαστηρίου

[Μένει να δικαστεί ο πρώτος κατηγορούμενος. Εκπροσωπείται από συνηγόρους Δούση, Ψώμο και Αγγελίδη.]

Πρόεδρος: Η κυρία γραμματέας να εκφωνήσει τα ονόματα ενόρκων.

[Γίνεται επιλογή ενόρκων και ορκίζονται.]

[Η πρόεδρος ρωτάει τον κατηγορούμενο τα στοιχεία του.]

[Ένταση από την εισαγγελέα όταν ξανακούει τον κατηγορούμενο να δηλώνει ότι γεννήθηκε τον Οκτώβριο του 2002.]

[Η εισαγγελέας απαγγέλλει τις κατηγορίες σύμφωνα με το βούλευμα.]

Πρόεδρος: Ακούσατε την κατηγορία, την αποδέχεται; [Προς τον διερμηνέα]

Κατηγορούμενος: Αρνούμαι όλες τις κατηγορίες.

[Η πρόεδρος εκφωνεί τα ονόματα μαρτύρων.]

[Η πρόεδρος αναγιγνώσκει αναφορά θυροκόλλησης για τον μοναδικό και βασικό μάρτυρα, ονόματι Νεματουλλά, με τη μαρτυρία του οποίου στηρίχθηκε η κατηγορία.]

Δούση: Ο μοναδικός μάρτυρας, παρόλο που δεν κατονομάζει και εξειδικεύει...

Πρόεδρος: Κυρία συνήγορε, θα τα πείτε αυτά και στην αγόρευσή σας. Αυτοτελείς ισχυρισμούς έχετε;

Δούση: Οι κατηγορούμενοι, και ο ένας κατηγορούμενος που έχουμε πλέον εδώ, παραπέμφθηκαν με βάση μία μαρτυρία...

Πρόεδρος: Να μην αναπτύξετε τώρα.

[Καλούνται οι παρόντες μάρτυρες]

Μάρτυρες κατηγορητηρίου

Μάρτυρας Μιχαήλ Μπισμπίκας, αστυνομικός, Υποδιεύθυνση Ασφάλειας Λέσβου

[Προσέρχεται ο μάρτυρας Μπισμπίκας]

Πρόεδρος: Πείτε μας.

Μιχαήλ Μπισμπίκας: Εεεε, ααα [...], είχαν ξεκινήσει οι πυρκαγιές.

Πρόεδρος: Τι ώρα πήγατε;

Μπισμπίκας: Ήταν ένας πανικός... εεεε...

Πρόεδρος: Στις 12;

Μπισμπίκας: Στις 12.

Πρόεδρος: Τι επικρατούσε;

Μπισμπίκας: Είχε εξαπλωθεί η πυρκαγιά.

Πρόεδρος: Σε ποιες ζώνες;

Μπισμπίκας: 8-10-12. Υπήρχαν και επεισόδια μεταξύ των διαμενόντων εκεί... εεε... στο βόρειο τμήμα...

Πρόεδρος: Δηλαδή, τι ακριβώς αντιμετωπίσατε εκεί;

Μπισμπίκας: Υπήρξε ρίψη πετρών σε αστυνομικούς και πυροσβεστικά οχήματα.

Πρόεδρος: Ήταν δυνατή η φωτιά; ήταν γύρω από τον οικισμό; Τί θυμάστε;

Μπισμπίκας: Φυσικά και ήταν δυνατή, έπνεαν άνεμοι.

Πρόεδρος: Σε ποια σημεία;

Μπισμπίκας: Εεε... στη ζώνη 8, στο βόρειο τμήμα, η 11 και 12 είναι στο νότιο τμήμα... δεν είχαν επαφή η μια με την άλλη. Η 11 και 12 όμορες, η 8 στην αντίθετη πλευρά... Δεν μπορούσα να προσδιορίσω... γινόταν ένας χαμός... οι μετανάστες έτρεχαν να βγουν έξω από τη δομή...

Πρόεδρος: Εσείς αντιληφθήκατε πώς προέκυψαν αυτές οι φωτιές, από μετάναστες, από άλλους, ήρθε από αλλού;

Μπισμπίκας: Προκύπτει ότι αναρτήθηκε στις 10/9 βιντεοληπτικό υλικό που απεικονίζεται ένας αλλοδαπός να βάζει φωτιά.

Πρόεδρος: Πού; Στη ζώνη 8;

Μπισμπίκας: Πολύ πιθανό... εεε... έτσι φαίνεται.

Πρόεδρος: Στο βόρειο τμήμα άρα. Είναι μακριά. Στον τομέα 11-12 πώς εκδηλώθηκε;

Μπισμπίκας: Προσήλθε στο τμήμα μας ένας αλλοδαπός που μας περιέγραψε μια ομάδα 15-20 ατόμων να βάζει φωτιά στο συγκεκριμένο σημείο, στη ζώνη 12.

Πρόεδρος: Σας περιέγραψε άτομα, ονόματα;

Μπισμπίκας: Ναι μεταξύ αυτών και τα πέντε ονόματα που ήταν κατηγορούμενοι εδώ [σ: και οι παραπεμφθέντες στο Ανηλίκων].

Πρόεδρος: Και ο κατηγορούμενος εδώ;

Μπισμπίκας: Ναι. Αυτό που αντιλήφθηκα ήταν ότι ο μάρτυρας εκείνος [Νεματουλλά] ήταν αγανακτισμένος γιατί δεν είχε πού να μείνει πλέον και ήθελε να συλληφθούν οι δράστες. Γίνονταν και πολλά άλλα αδικήματα εντός του ΚΥΤ.

Πρόεδρος: Τί ηλικίας ήταν αυτός;

Μπισμπίκας: 40-45.

Πρόεδρος: Πρώτη φορά τον είδατε εκείνο το βράδυ;

Μπισμπίκας: Ναι, δεν τον είχα ξαναδεί.

Πρόεδρος: Πόσοι αστυνομικοί ήσασταν εκεί;

Μπισμπίκας: Πολλοί.

Πρόεδρος: Κινδύνευσαν άνθρωποι;

Μπισμπίκας: Υπήρχαν ηλικιωμένοι, ανήμποροι... όχι μόνο οι αλλοδαποί αλλά και οι υπάλληλοι που εργάζονταν μέσα.

Πρόεδρος: Είχαμε καταστροφές κτιρίων, ελαιώνων;

Μπισμπίκας: Ναι, κάποιες εγκαταστάσεις του ΚΥΤ, κάποιοι ελαιώνες.

Πρόεδρος: Την αποθήκη του κυρίου Λ. τη γνωρίζετε; Πού ήταν;

Μπισμπίκας: Λίγο κάτω από τη ζώνη 8.

Πρόεδρος: Ο άνθρωπος αυτός που σας είπε ότι κάποιοι έβαζαν φωτιά, σε ποια ζώνη σας είπε;

Μπισμπίκας: Στην 11-12.

Πρόεδρος: Ναι, αλλά είναι μακριά.

Μπισμπίκας: Ναι, είναι μακριά.

Πρόεδρος: Οι άνθρωποι πώς απομακρύνθηκαν από εκεί;

Μπισμπίκας: Οι διαμένοντες;

Πρόεδρος: Ναι.

Μπισμπίκας: Με τα πόδια.

Πρόεδρος: Πόσοι ήταν;

Μπισμπίκας: 600-700 άτομα στη ζώνη 11-12.

Πρόεδρος: Για την ηλικία τι σας είπε ο μάρτυρας;

Μπισμπίκας: 20-25 ετών. Αλλά γενικά ήταν μικρές ηλικίες εκεί, δεν ήταν μεγάλοι.

Πρόεδρος: Ο μάρτυρας τους αναγνώρισε;

Μπισμπίκας: Δεν το ξέρω.

Πρόεδρος: Και πώς καταλήξατε;

Μπισμπίκας: Σύμφωνα με την περιγραφή.

Πρόεδρος: Επιδείχθηκαν στον μάρτυρα;

Μπισμπίκας: Μάλλον, δεν γνωρίζω. Πρέπει να τους αναγνώρισε.

Πρόεδρος: Δεν ξέρετε...;

Μπισμπίκας: Έτσι γίνεται η διαδικασία. Πρέπει να τους αναγνώρισε.

Εισαγγελέας: Ο μάρτυρας αυτός ήταν αξιόπιστος;

Μπισμπίκας: Περιέγραψε συγκεκριμένους.

Εισαγγελέας: Είδατε ανθρώπους να βάζουν φωτιές;

Μπισμπίκας: Όχι, είχαν ήδη ξεσπάσει οι πυρκαγιές.

Εισαγγελέας: Μπήκαν διάφορες φωτιές σε διάφορα σημεία ή μία που επεκτάθηκε;

Μπισμπίκας: Διάφορες.

Εισαγγελέας: Οι δυνάμεις που ήρθαν μπορούσαν να σβήσουν τη φωτιά;

Μπισμπίκας: Δεδομένου ότι οι μετανάστες πέταγαν πέτρες δε μπορούσε η πυροσβεστική να σβήσει.

Εισαγγελέας: Δηλαδή αυτοί οι μετανάστες, επιδίωκαν να καεί η Μόρια.

Μπισμπίκας: Εγώ δεν είδα κάποιον να βάζει φωτιές. Κάποιοι πετούσαν πέτρες.

Εισαγγελέας: Γιατί δεν τους συλλάβατε;

Μπισμπίκας: Ήταν πολύ λιγότεροι οι αστυνομικοί. Ήταν πάρα πολύ δύσκολο και επικίνδυνο. Ήταν σίγουρο ότι θα δεχόμασταν επίθεση.

Εισαγγελέας: Αυτή η φωτιά που μπήκε στη ζώνη 12, μπορούσε να επεκταθεί; Τί είχε ο περιβάλλον χώρος;

Μπισμπίκας: Ήταν ελαιόδεντρα... οι ζώνες από την 6 μέχρι τη 12 ήταν εξωτερικά του ΚΥΤ.

Εισαγγελέας: Α... Ήταν εξωτερικά του ΚΥΤ...

Μπισμπίκας: Αποτελούνταν από ελαιόδεντρα και σκηνές όπου έμεναν μετανάστες. Με ξύλα και μουσαμάδες.

Εισαγγελέας: Η φωτιά που μας είπατε στη ζώνη 12, μπορούσε να μεταδοθεί και να κάψει και κάτι άλλο πέρα από τη ζώνη 12;

Μπισμπίκας: Φυσικά.

Εισαγγελέας: Άνεμοι πόσων μποφόρ φυσούσαν;

Μπισμπίκας: Μέχρι και 8.

Εισαγγελέας: Α, πολύ δυνατός αέρας δηλαδή! Ο αέρας ήταν βόρειος – βορειοανατολικός σταθερά ή άλλαζε;

Μπισμπίκας: Δεν το γνωρίζω.

Εισαγγελέας: Η αποθήκη του Λ. που κάηκε, σε σχέση με τη ζώνη 12, πού ήταν στον χώρο;

Μπισμπίκας: Η ζώνη 12 είναι νότια, στην αντίθετη κατεύθυνση. Η αποθήκη ήταν κάτω από την 8, κοντά στην 6.

Εισαγγελέας: Αυτή η φωτιά από τη ζώνη 12, μπορούσε να επεκταθεί; [Ξανά ρωτάει το ίδιο]

Μπισμπίκας: [...]

Εισαγγελέας: Δηλαδή οι ζώνες μέσα στο ΚΥΤ από τι ήταν φτιαγμένες;

Μπισμπίκας: [Περιγράφει σκηνές, εύφλεκτα υλικά]

Εισαγγελέας: Δηλαδή θα μπορούσε η πυρκαγιά από τη ζώνη 12 να επεκταθεί και να κάψει και όλο το ΚΥΤ;

Μπισμπίκας: Ίσως, τι να σας πω. Θα μπορούσε να μεταδοθεί.

Εισαγγελέας: Ξέρετε πόσες χιλιάδες άτομα έμεναν εκείνη τη μέρα στη Μόρια;

Μπισμπίκας: Μπορεί και 15.000.

Εισαγγελέας: Όταν σβήστηκαν οι πυρκαγιές, το ΚΥΤ καταστράφηκε ολοσχερώς; Δεν έμεινε τιποτα;

Μπισμπίκας: Ναι.

Εισαγγελέας: Οι ιδιοκτησίες των ανθρώπων γύρω γύρω;

Μπισμπίκας: Υπάρχουν ιδιοκτησίες, όπως η αποθήκη του κυρίου Λ., κάποια μαντριά κλπ. που κάηκαν και κινδύνευσαν.

Εισαγγελέας: Τον είδατε αυτόν τον μάρτυρα [τον Νεματουλλά]; Τι εθνικότητας ήταν;

Μπισμπίκας: Αφγανός.

Εισαγγελέας: Όπως και ο κατηγορούμενος. Τον είδατε να θέλει να κατηγορήσει κάποιον άδικα;

Μπισμπίκας: Όχι, μου φάνηκε να είναι αγανακτισμένος με την κατάσταση, που ήθελε να σπάσει τη σιωπή του.

Εισαγγελέας: Μπορούσε να είχε ξεσπάσει φωτιά έτσι κι αλλιώς;

Μπισμπίκας: Δεν ξέρω.

Πολυμενοπούλου [σύνηδρος εκ δεξιών]: Ξέρετε τις φυλές Αφγανών που υπήρχαν εντός του ΚΥΤ;

Μπισμπίκας: Ξέρω ότι υπήρχαν κάποιες φυλετικές διαφορές.

Πολυμενοπούλου: Ξέρετε αν μπορούσαν να κατηγορήσει ο ένας τον άλλον λόγω αντιπαλότητας;

Μπισμπίκας: Δεν ξέρω.

Υποστήριξη Κατηγορίας: Με δεδομένο ότι την ώρα που πάτε έχει έξαρση της φωτιάς και ισχυρούς ανέμους, και όλα αυτά τα υλικά που είπατε, ήταν πολύ εύκολο να μεταδοθεί η φωτιά πολύ γρήγορα;

Μπισμπίκας: Ήταν, ναι.

Υποστήριξη Κατηγορίας: Άρα μπορούσε αυτή η φωτιά, αυτή η φωτιά, να πάρει σβάρνα όλες τις ζώνες;

Μπισμπίκας: Ναι, θα μπορούσε.

Υποστήριξη Κατηγορίας: Μπορούσε να φτάσει και στην 8;

Μπισμπίκας: Ναι, αλλά μετά από αρκετή ώρα.

Υποστήριξη Κατηγορίας: Μπορεί να στέκει ο συλλογισμός ότι η φωτιά έφτασε να κάψει την αποθήκη του κυρίου Λ.;

Μπισμπίκας: Ναι.

Αγγελίδου: Είχατε δει εσείς αυτόν τον μάρτυρα;

Μπισμπίκας: Όχι.

Αγγελίδου: Έχω εδώ μια βεβαίωση από την υπηρεσία σας ότι έχει φύγει από τη Μόρια από το 2019.

Μπισμπίκας: Δεν γνωρίζω. Μπορεί να είχε φύγει και να ξαναήρθε το 2020.

Αγγελίδου: Την περιγραφή του μάρτυρα την έχετε διαβάσει; Γιατί λέει τα μικρά ονόματα και δεν περιγράφει τίποτε άλλο. Ούτε ηλικίες, ούτε ύψος.

Μπισμπίκας: Εμάς μας δόθηκαν κάποια στοιχεία, ηλικία, ονόματα, υπηκοότητα.

Αγγελίδου: Άρα έκαναν λάθος οι συνάδελφοί σας; Δεν τα γράφουν εδώ...

Μπισμπίκας: ...

Δούση: Να με βοηθήσετε κ. μάρτυρα, για να καταλάβουν οι ένορκοι. Αλλά πριν από αυτό, να διορθώσω ένα λάθος που έκανε η κ. εισαγγελέας πριν: δεν αναζητήθηκε ο μάρτυρας, με δική μας επιμέλεια μόνο.

[Ένταση]

Πρόεδρος: Να σας διακόψω, δε βρίσκω τα παράβολά σας, τα έχετε καταθέσει;

[Υπεράσπιση]: τα έχουμε προσκομίσει

Δούση: Είδατε τη ζώνη 11-12 να καίγεται;

Μπισμπίκας: Ναι.

Δούση: Σύμφωνα με το πόρισμα, στις 00:00 που πήγατε, οι ζώνες 11-12 δεν καίγονται.

Μπισμπίκας: Α, δεν ξέρω αν ήταν 00:00, αν ήταν 23:00...

Δούση: Πού ήσασταν;

Μπισμπίκας: Στον κεντρικό δρόμο.

Δούση: Στην κατάθεσή σας στο πρωτόδικο είπατε στη ζώνη 6.

Μπισμπίκας: Είναι πάνω στον δρόμο.

Δούση: [Επιδεικνύει χάρτη της Μόριας] Μπορείτε να μας δείξετε τα σημεία;

Μπισμπίκας: Εδώ είναι η αποθήκη του κυρίου Λ. [...] Αυτός είναι παλιός χάρτης!

Δούση: Θα σας δώσω και καινούργιο της Πυροσβεστικής. Να καταλάβουμε τις ζώνες και τις όμορες και τις κατευθύνσεις.

Μπισμπίκας: ...

[Μουρμουρίζοντας] Εισαγγελέας: Τι θα κάνουμε τώρα με τους χάρτες;

[Δημιουργείται αντέγκληση]

Δούση: Ποιές είναι οι όμορες της 12; Θεωρείται όμορη η ζώνη με την αποθήκη του κυρίου Λ.;

Μπισμπίκας: Όχι.

Δούση: Γνωρίζετε πότε καίγεται η ζώνη 12;

Μπισμπίκας: Όχι.

Δούση: Γνωρίζετε πώς καίγεται η ζώνη 12;

Πρόεδρος: [Παρεμβαίνει έντονα] Να είστε συγκεκριμένη! Τι εννοείτε «πώς καίγεται»;

Δούση: Σύμφωνα με το πόρισμα, η φωτιά πήγε στη ζώνη 12 με ΒΑ άνεμο...

Πρόεδρος: Κύριε μάρτυρα, είστε αυτόπτης, τι αντιληφθήκατε;

Μπισμπίκας: Μπορεί και να στροβιλίζει ο άνεμος. Αν είναι βόρειος, νότιος δεν μπορούμε να ξέρουμε....

Δούση: Την 10η και την 11η Σεπτέμβρη κάηκε η ζώνη 12 λοιπόν, όχι όταν φτάσατε...

Πρόεδρος: Εξειδικεύστε!

[Η πρόεδρος διακόπτει συνεχώς την συνήγορο, ο μάρτυρας επαναλαμβάνει γενικότητες]

Ψώμος: Μπορεί να φυσά ΒΑ άνεμος και να πάει η φωτιά ανάποδα;

Μπισμπίκας: Εγώ σας έδωσα μια απάντηση...

[Ολοκληρώθηκε η εξέταση του μάρτυρα]

Πρόεδρος: Θέλω να μου προσκομίσετε τις παραστάσεις σας όλοι! Δεν έχω τίποτα εδώ!

[Ένταση, αντεγκλήσεις]

[Η πρόεδρος δημιουργεί θέμα με τις βεβαιώσεις παράστασης των συνηγόρων.]

[Επόμενος μάρτυρας]

Μάρτυρας Χρήστος Κοντζόγλου, αστυνομικός

Πρόεδρος: Ελάτε, ο κ. Χρήστος Κοντζόγλου. Ορκίζεστε στην τιμή και τη συνείδησή σας.

Κοντζόγλου: Ήμουν διοικητής των δυνάμεων μέτρων τάξης όταν ξέσπασαν τα επεισόδια. Είχε δημιουργηθεί μια ζώνη προστασίας λόγω COVID, και είχε γίνει μια φασαρία, γύρω στις 10 ίσως

και πιο νωρίς. Κατά τις 10:30 εγώ ήμουν δίπλα στον χώρο του ΚΥΤ. Τα επεισόδια ήταν στη ζώνη 8-9. Ήδη είχαν καταστρέψει τον χώρο ιατρικής φροντίδας. Όχι φωτιά ακόμη.

Πρόεδρος: Η φωτιά πότε εκδηλώθηκε;

Κοντζόγλου: Μετά από μισή ώρα... το πλήθος πήγε να καταστρέψει... την πρώτη φορά στη ζώνη 8-9. [...] Επίσης είδα και πολλές εστίες φωτιάς που εκτείνονταν ένα χιλιόμετρο μετά τη ζώνη 8, προς το χωριό της Παναγιούδας.

Πρόεδρος: Εκδηλώθηκαν ταυτόχρονα;

Κοντζόγλου: Ναι, σχεδόν ταυτόχρονα. Άρα, ανεξάρτητα.

Πρόεδρος: Στη ζώνη 12 πότε εκδηλώθηκε φωτιά;

Κοντζόγλου: Κάποια στιγμή είδα ότι στη ζώνη 12 υπήρχε μεγάλη φωτιά.

Πρόεδρος: Συνδεόταν με τη φωτιά στη ζώνη 8;

Κοντζόγλου: Όχι, ήταν ανεξάρτητη.

Πρόεδρος: Πώς έπνεαν οι άνεμοι;

Κοντζόγλου: Δεν γνωρίζω... απ' ό,τι άκουσα... όχι. Ήταν και ο θερμός αέρας της πυρκαγιάς... υπήρχαν παραπήγματα... εεε... δεν ξέρω.

Πρόεδρος: Μπορούσε να επεκταθεί εκείνη την ώρα από τη ζώνη 12 στην 8-9;

Κοντζόγλου: Όχι.

Πρόεδρος: Πόσους φιλοξενούσε το ΚΥΤ;

Κοντζόγλου: 12.000 στα χαρτιά, μπορούσε να 'ταν και 15.000.

Πρόεδρος: Κινδύνευσαν άνθρωποι;

Κοντζόγλου: Σίγουρα ναι. Άναρχη δόμηση, 12.000, είχε φτάσει και 21.000 κάποτε, με παραπήγματα που είχαν μείνει εκεί, αρκετό εύφλεκτο υλικό για να προκληθεί η φωτιά.

Πρόεδρος: Άρα κινδύνευσαν. Πώς απομακρύνθηκαν;

Κοντζόγλου: Με τη βοήθεια των αστυνομικών δυνάμεων, των μη κυβερνητικών οργανώσεων...

Πρόεδρος: Παρέμειναν άτομα εκεί;

Κοντζόγλου: Σχεδόν όλοι ήταν στον δρόμο.

Πρόεδρος: Εσείς γνωρίσατε τον συγκεκριμένο μάρτυρα [Νεματουλλά], τον Αφγανό;

Κοντζόγλου: Όχι, ποτέ.

Πρόεδρος: Πού βρισκόταν η αποθήκη του κυρίου Λ.;

Κοντζόγλου: [Περιγράφει τις ζώνες κλπ] Δίπλα στη ζώνη 6.

Πρόεδρος: Κοντά στην 7-8;

Κοντζόγλου: Ναι.

Εισαγγελέας: Μπορείτε να διακρίνετε, από εκεί που ήσαστε, πόσες εστίες υπήρχαν;

Κοντζόγλου: Υπήρχαν πάρα πολλές εστίες... περίπου 200.

Εισαγγελέας: Πόσες;!

Κοντζόγλου: Περίπου 200.

Εισαγγελέας: Κινδύνευσαν τα κτήματα ιδιωτών εκεί γύρω;

Κοντζόγλου: ...

Εισαγγελέας: Μπορούσε η πυροσβεστική να κάνει τη δουλειά της;

Κοντζόγλου: Όχι, δέχτηκαν επίθεση με πέτρες.

Εισαγγελέας: Υπήρχε μια αγριότητα δηλαδή;

Κοντζόγλου: Ναι, μια αγριότητα!

Εισαγγελέας: Υπήρχαν ανήλικα άτομα;

Κοντζόγλου: Ναι, και ανήλικα.

Εισαγγελέας: Γιατί δεν έγιναν συλλήψεις;

Κοντζόγλου: Το κύριο μέλημα μας ήταν να εκκενωθεί το ΠΡΟΚΕΚΑ.

Εισαγγελέας: Τι είναι το ΠΡΟΚΕΚΑ;

Κοντζόγλου: Αυτοί που είναι να πάνε για Τουρκία...

Εισαγγελέας: Α, να επιστραφούν στην Τουρκία...

[...]

Εισαγγελέας: Οι μετανάστες, αυτοί, οι αλλοδαποί, ήταν περισσότεροι από τους αστυνομικούς;

Κοντζόγλου: Ναι.

Εισαγγελέας: Άρα υπεράριθμοι, δεν μπορούσε να αντιμετωπίσει η αστυνομία αυτό το πλήθος...

Κοντζόγλου: Ναι, δεν μπορούσε.

Εισαγγελέας: Κάποια συνήγορος χαρακτήρισε πριν αυτούς τους ανθρώπους «φιλοξενούμενους», πείτε μας, ποια ήταν η κατάσταση με τους κατοίκους της περιοχής;

Κοντζόγλου: Ήταν πάρα πολλοί... είχαν καταγγελθεί αρκετές πράξεις...

Πρόεδρος: Δεν έχει σημασία αυτό.

Εισαγγελέας: Εντάξει, αλλά να δούμε και πώς τους έβλεπαν οι άνθρωποι!

Υποστήριξη Κατηγορίας: Από τις 22:30 μέχρι τις 00:30 και μετά, έως τις πρωινές ώρες, μπορούσε να μεταφερθεί η φωτιά από τη ζώνη 12 στην 6-7-8;

Κοντζόγλου: Για ξαναπείτε την ερώτηση....

Υπ. Κατ: [επαναλαμβάνει εκτενώς...] Θα μπορούσε η αποθήκη του κ. Λ. να καεί από τη φωτιά που εκδηλώθηκε στη 12;

Κοντζόγλου: Ναι.

Δούση: Αυτά που μας είπατε σήμερα τα γνωρίζετε από ίδια αντίληψη;

Κοντζόγλου: Ναι, ήμουν εκεί.

Δούση: Στη ζώνη 12 τι βλέπατε;

Κοντζόγλου: Ήμουν στη ζώνη 6.

Δούση: Πότε αποκτήσατε οπτική επαφή;

Κοντζόγλου: Γύρω στη 01:00 μας είπαν να εκκενώσουμε το ΠΡΟΚΕΚΑ...

Πρόεδρος: Θέλω οι απαντήσεις να είναι σύντομες...

Δούση: [Επιδεικνύει χάρτη στον μάρτυρα]

Κοντζόγλου: Μπήκα μέσα στα ΣΟΑ-ΣΟΜΥ και μπορούσα να δω τις ζώνες 10-11-12. Ώρα 00:30.

Δούση: Είστε πιο ψηλά.

Κοντζόγλου: Είδα στις 00:30 φωτιά στη ζώνη 12.

[Ένταση και αντεγκλήσεις]

Κοντζόγλου: Ε, εδώ δεν θυμάμαι τι έφαγα χτες, η φωτιά ήταν το 2020...

Δούση: Μπορεί η υπηρεσία της ΕΛ.ΑΣ. να βρει τα στοιχεία του συγκεκριμένου μάρτυρα [Νεματουλλά] και να μας πει πότε πήρε καθεστώς πρόσφυγα και να βρει αν κατοικεί κάπου κλπ;

Κοντζόγλου: Μπορεί στο σύστημα να φαίνεται ότι είναι...

Δούση: Τα συγκεκριμένα στοιχεία μπορούμε να τα μάθουμε από το σύστημα της ΕΛ.ΑΣ.;

Κοντζόγλου: Δεν γνωρίζω.

[Ολοκληρώθηκε η εξέταση]

Μάρτυρας Νικόλαος Μπαμπάκος - Διοικητής του ΚΥΤ Μόριας

Πρόεδρος: Πείτε μας τι είδατε.

Μπαμπάκος: Είδα μια μεγάλη φωτιά στη βόρεια πύλη. Μέσα στο ΚΥΤ. Τα λεγόμενα ΣΟΑ-ΣΟΜΥ. Οι εγκαταστάσεις του στρατού που βρίσκονταν μέσα στο ΚΥΤ.

[Δεν ακούγεται, η πρόεδρος μιλάει πάνω στον μάρτυρα, ο μάρτυρας μιλάει χαμηλόφωνα]

Μπαμπάκος: Στις 4-5 η ώρα [το απόγευμα της 8/9/2020] μπήκα μέσα στα ΚΥΤ. [...] [Αργότερα] Καίγονταν τα κοντέινερ της Υπηρεσίας Ασύλου. [...]

Πρόεδρος: Τι καταστροφές είχε, τί είδατε;

Μπαμπάκος: Όλα καιγόntonουσαν.

Πρόεδρος: Ήταν όλοι οι άνθρωποι μέσα;

Μπαμπάκος: Ναι. Όταν πήγαινα εγώ, ακόμα έφευγε ο κόσμος.

Πρόεδρος: Με τη βοήθεια αστυνομικών;

Μπαμπάκος: Πυροσβεστών.

Πρόεδρος: Τον μάρτυρα αυτόν [Νεματουλλά] τον ξέρατε;

Μπαμπάκος: Όχι, ερχόταν πολύς κόσμος, δεν συγκρατούσα.

Πρόεδρος: Ερχόταν κάποιος να καταδώσει κάποιον γιατί είχαν έριδες και θρησκευτικές έχθρες;

Μπαμπάκος: Όχι σε μένα. Ίσως στην αστυνομία.

Εισαγγελέας: Όσοι έμεναν εκεί ήταν καταγεγραμμένοι σε κάποια λίστα; Αν ο μάρτυρας ήταν εκεί θα είχε γραφτεί;

Μπαμπάκος: Αν έρχονταν, γράφονταν, αν έφευγαν, έφευγαν παρανόμως.

Εισαγγελέας: Θέλω να πω, μπορεί να φαινόταν ότι είχε φύγει και να ήταν εκεί;

Μπαμπάκος: Υπήρχε ένας Σομαλός π.χ. που φαινόταν ότι είχε φύγει και ήταν στη Μόρια.

Εισαγγελέας: Άρα μπορούσε να μπαίνει και να βγαίνει όποιος θέλει παράνομα; Άρα ήταν μια έκταση αφύλακτη.

[...]

Εισαγγελέας: Τι κοινωφελείς εγκαταστάσεις κάηκαν;

Μπαμπάκος: Στις τρεις ημέρες κάηκαν [...] [ακατάληπτο]

Εισαγγελέας: [Δείχνει χάρτη] Μπορούσε η πυρκαγιά να φτάσει με τον άνεμο στην αποθήκη του κυρίου Λ.;

Μπαμπάκος: Όχι. Και το λέω ως πρώην πυροσβέστης [...] [εξηγεί στον χάρτη].

Εισαγγελέας: Α...! Άρα όλο το ΚΥΤ είχε εύφλεκτα πράγματα...

[Ερωτήσεις και απαντήσεις σχετικά με τρόπους μετάδοσης της φωτιάς]

Υποστήριξη Κατηγορίας: [Επανάληψη ερωτήσεων για το αν μπορούσε να έχει καεί η αποθήκη του πελάτη του από την πυρκαγιά]

Δούση: [Δείχνει χάρτη με τις ζώνες της Μόριας] Αυτόν τον χάρτη τον θυμάστε σαν την παλάμη σας. Θα μπορούσε η φωτιά με αυτόν τον άνεμο να πάει αντίθετα;

[Ένταση]

Μπαμπάκος: Υπό προϋποθέσεις...

Δούση: Θα μπορούσαν οι καύτρες με αυτόν τον άνεμο, να πάνε στην άλλη πλευρά;

Πρόεδρος: Απάντησε!

Δούση: Υπήρχαν κοινωφελείς εγκαταστάσεις στη ζώνη 11-12;

Μπαμπάκος: Εκτός του ΚΥΤ καμμία. Μόνο γεννήτριες που έδιναν ρεύμα.

Δούση: Είχε πιάσει άλλες 200+ πυρκαγιές. Θα μπορούσε να προκληθεί από άλλη αιτία; Πιστεύετε ότι όλες αυτές οι ζώνες κάηκαν από εμπρησμό;

Μπαμπάκος: Ε, αν βλέπεις να ξεσπάνε εστίες σε διάφορα σημεία...;

Δούση: Εσείς 23:35 βλέπετε φωτιά στη ζώνη 12;

Μπαμπάκος: Σας είπα όχι.

Δούση: Σε έναν εμπρησμό ποιο πόρισμα είναι αξιόπιστο; Το πόρισμα της πυροσβεστικής ή μια μαρτυρία;

Πρόεδρος: Όχι. [Διακόπτει, δεν επιτρέπει την ερώτηση]

Μάρτυρας – Διοικητής ΠΡΟΚΕΚΑ

[Ακατάληπτος ο μάρτυρας, μιλάει χαμηλόφωνα σε ερωτήσεις της έδρας]

[Δεν γνωρίζει κάτι ούτε για τους κατηγορούμενους ούτε για τις ώρες που ξέσπασαν πυρκαγιές.]

Μάρτυρας Δημήτριος Αποκορίτης, πυροσβέστης

Αποκορίτης: Βρέθηκα εκεί 11:30μμ. Ξέρω ότι ένα όχημα της πυροσβεστικής δέχτηκε επίθεση με πέτρες. Όταν γύρισα είχε επεκταθεί η πυρκαγιά και [...]

[Η πρόεδρος διακόπτει συνεχώς με γρήγορες ερωτήσεις]

Πρόεδρος: Τι κατάσταση επικρατούσε;

Αποκορίτης: Καιγόταν ένα κοντέινερ και η φωτιά επεκτεινόταν. Ήταν πολύ δυνατός ο αέρας και μεγάλη η ένταση της φωτιάς.

Πρόεδρος: Τον τομέα 12 τον ξέρατε;

Αποκορίτης: Δεν το γνωρίζω... Η φωτιά πήγαινε προς την πύλη, εκεί προσπαθήσαμε να επέμβουμε και δεχτήκαμε επίθεση.

Πρόεδρος: Τον κατηγορούμενο τον γνωρίζετε;

Αποκορίτης: Όχι.

Εισαγγελέας: Αν δεν υπήρχαν αυτές οι ομάδες μεταναστών να σας επιτίθονται, θα μπορούσατε να τη σβήσετε;

Αποκορίτης: Πέντε χρόνια προλάβαμε πολλές πυρκαγιές στη Μόρια και πιο δύσκολες.

Εισαγγελέας: Άρα ήθελαν οργανωμένα αυτοί οι μετανάστες να κάψουν τον χώρο που τους υποδέχτηκε;

Αποκορίτης: Δεν γνωρίζω.

Υποστηρίξη Κατηγορίας: [Ερωτήσεις και πάλι για το αν μπορούσε η φωτιά από τη ζώνη 12 να φτάσει στην αποθήκη του κ. Λ.]

Αγγελίδου: Μπορεί η φωτιά με ΒΑ άνεμο να πάει προς τον Νότο ή προς τον Βορρά;

Αποκορίτης: Μπορεί να πάει προς όλες τις κατευθύνσεις...

[Η πρόεδρος απαγορεύει σχεδόν όλες τις ερωτήσεις της υπεράσπισης.]

Δούση: Ξέρετε αν είχαν ξεσπάσει πυρκαγιές από άλλες αιτίες;

Αποκορίτης: Άλλες αιτίες;

Πρόεδρος: [Διακόπτει] Ο επόμενος μάρτυρας, πάμε.

Μάρτυρας - Αξιωματικός Υπηρεσίας στο ΠΡΟΚΕΚΑ Μόριας

[Προσέρχεται ο επόμενος μάρτυρας]

Πρόεδρος: Οι φωτιές πότε εκδηλώθηκαν και πού;

Μάρτυρας: Κοντά σε στρατιωτικές εγκαταστάσεις κοντά στο ΠΡΟΚΕΚΑ.

Πρόεδρος: Ήταν φωτιές που κάποιος τις έβαλε;

Μάρτυρας: Υπήρχαν επεισόδια...

Πρόεδρος: Εκεί στο ΠΡΟΚΕΚΑ, θα μπορούσαν να πεθάνουν άνθρωποι;

Μάρτυρας: Από ασφυξία.

Πρόεδρος: Τον κατηγορούμενο τον ξέρετε;

Μάρτυρας: Δεν ήμουν στην ασφάλεια, ήμουν στο ΠΡΟΚΕΚΑ.

Εισαγγελέας: Για ποιον λόγο οι αλλοδαποί αυτοί μετανάστες ήθελαν να κάψουν και να καταστρέψουν αυτόν τον χώρο που τους πρόσφερε για τη διαμονή τους η χώρα που τους φιλοξενούσε;

Μάρτυρας: Μια άποψη, ταπεινή μου, ότι ήταν οι απάνθρωπες συνθήκες που τους έκαναν να ξεσπάσουν...

Εισαγγελέας: Είχαν σχέση τα μέτρα του COVID;

Μάρτυρας: [...]

Εισαγγελέας: Γιατί επέδειξαν την επιθετική συμπεριφορά απέναντί σας; Ήσασταν στο έλεος των μεταναστών;! [Με επητηδευμένα έντονο ύφος]

[Αντιδράσεις στην αίθουσα]

Αγγελίδου: Θεωρείτε ότι αυτές οι συνθήκες ήταν ανθρώπινες;

Μάρτυρας: Δεν έχω μέτρο σύγκρισης, γιατί δεν ξέρω πώς ζούσαν στις χώρες τους...

[Ένταση]

Δούση: Βλέπατε από το ΠΡΟΚΕΚΑ τη βόρεια πύλη;

Μάρτυρας: Ναι.

Δούση: Αφού είπατε ότι κινδύνευαν, γιατί χρειάστηκε να σπάσουν μόνοι τους οι κρατούμενοι στα ΠΡΟΚΕΚΑ τις πόρτες και να βγουν και δεν τους εκκενώσατε εσείς;

Μάρτυρας: Δεν προλάβαμε... Δε δόθηκε εντολή.

[Ένταση]

Πρόεδρος: [Απαγορεύει άλλες ερωτήσεις της υπεράσπισης]

17:30: Το δικαστήριο διακόπτει για την επόμενη δικάσιμο, Πέμπτη 7/3/2024 στις 11:30.

***

3η δικάσιμο - Πέμπτη 07 Μαρτίου 2024

11:40: Συνέχιση της διαδικασίας

Πρόεδρος: Προχωράμε...

Δούση: Έχει ήδη αποδειχθεί ότι παρανόμως παρίσταται η πολιτική αγωγή [...] Και θα θέλαμε στο τέλος των μαρτύρων κατηγορίας να σχολιάσουμε [κατ' άρθρο 358 ΚΠΔ]

Πρόεδρος: Ασφαλώς θα έχετε χρόνο να σχολιάσετε.

Μάρτυρες κατηγορητηρίου

Μάρτυρας Ιωάννης Παπαναστασίου, αστυνομικός

Πρόεδρος: Ο κ. Ιωάννης Παπαναστασίου [...] Στην τιμή και την υπόληψή σας [...] Είστε αστυνομικός, τι ώρα βρεθήκατε εκεί;

Παπαναστασίου: Το κάνουμε να φαίνεται πολύ απλό, τι ώρα ήταν, αν ο άνεμος ήταν ΒΑ...

Πρόεδρος: Αφήστε κ μάρτυρα, μην αισθάνεστε ότι σας αδικούμε. Ήσασταν εκεί και πράγματι ταλαιπωρηθήκατε. Τι ώρα ήσασταν εκεί;

Παπαναστασίου: Από τις 16:40 το απόγευμα. Ξεκίνησαν επεισόδια κατά τις 10μμ. Στη ζώνη 7 ή 8 του ΚΥΤ. Τότε ήταν με τον κορωνοϊό και μαζεύαμε επαφές σε δύο σημεία, για να μη μαζεύεται ο

κόσμος. Μια οργάνωση είχε κλείσει εκεί παραπάνω ένα κομμάτι, σε έναν χώρο στην περιοχή του Κάβα Σάντο.

Πρόεδρος: Από εκεί ξεκίνησαν τα επεισόδια;

Παπαναστασίου: Ψάχναν για αφορμή. Λέγαν από στόμα σε στόμα ότι θα μαζευτούν οι επαφές, δεν θέλανε, ξεκίνησαν τα επεισόδια.

Πρόεδρος: Πώς ξεκίνησαν τα επεισόδια;

Παπαναστασίου: Στη ζώνη 7 ή 8... δεν θέλανε να πάμε κοντά.

Πρόεδρος: Ήσασταν σε υπηρεσία στο ΚΥΤ Μόριας;

Παπαναστασίου: Ναι. Ξεκίνησαν να πετάνε πέτρες, ξύλα, σίδερα...

Πρόεδρος: Για πρώτη φορά φωτιά πότε εκδηλώθηκε; Καλώς ή κακώς, αν δεν σας αρέσει, αυτή είναι η κατηγορία, κακώς, θα έπρεπε να υπάρχουν και άλλες πράξεις...

Παπαναστασίου: Είδα στη ζώνη 6 φωτιά – φωτιά – φωτιά, μια σειρά φωτιές.

Πρόεδρος: Αυτό σημαίνει ανά τακτά διαστήματα; Σε ζώνες 6-7-8;

Παπαναστασίου: Δεν μπορείς να καταλάβεις πού ξεκινάει η μία και πού η άλλη.

Πρόεδρος: Δηλαδή ο σκοπός ήταν να περικυκλώσουν το ΚΥΤ με φωτιές;

Παπαναστασίου: Αυτός ήταν ο σκοπός.

Πρόεδρος: Αυτός ήταν ο σκοπός. Έχετε κάποια αμφιβολία; Από ποιούς μπήκαν οι φωτιές;

Παπαναστασίου: Από τους μετανάστες.

Πρόεδρος: Η ζώνη 12 ήταν εκ διαμέτρου αντίθετα από τη ζώνη που βρισκόσασταν εσείς;

Παπαναστασίου: Είδα πίσω μου να υπάρχουν φωτιές και στις ζώνες αυτές. Γύρω στις 23:00 - 00:00

Πρόεδρος: Θα μπορούσαν αυτές να είχαν προκληθεί από τις άλλες ζώνες φωτιάς;

Παπαναστασίου: Είχαμε μια φωτιά εδώ, μετά από 10' άλλη μια εκεί, κοκ.

Πρόεδρος: Όλες αυτές οι εστίες έχουν ενωθεί πλέον;

Παπαναστασίου: Μία ενιαία. [Αμέσως μετά] Όχι.

Πρόεδρος: Στις 00:00 έχουν ενωθεί πλέον οι εστίες;

Παπαναστασίου: Είδα μία φωτιά σε ένα σημείο και άλλη σε άλλο σημείο.

Πρόεδρος: Τον κατηγορούμενο...

Παπαναστασίου: Σαν πρόσωπα δεν ...

Πρόεδρος: Ένας μάρτυρας, πρόσφυγας, κάτοικος της Μόριας... Τον ξέρετε;

Παπαναστασίου: Όχι δεν τον είδα, δεν ήμουν εκεί.

Πρόεδρος: Αργότερα σας είπαν ότι ανέφερε κάποια πρόσωπα;

Παπαναστασίου: Ναι.

Πρόεδρος: Σαν άνθρωπος είχε δημιουργήσει φασαρίες;

Παπαναστασίου: Ήταν γύρω στα 50, είχε και παιδιά.

Πρόεδρος: Είχε αντιπαραθέσεις με νέους, είχε υποπέσει κάτι στην αντίληψή σας;

Παπαναστασίου: Όχι.

Πρόεδρος: Ήταν ένας άνθρωπος που είχε οικογένεια, αυτή την εντύπωση σας είχε δώσει.

Παπαναστασίου: Ναι.

Πρόεδρος: Είχε θρησκευτικές, φυλετικές αντιπαλότητες;

Παπαναστασίου: Όχι.

Πρόεδρος: Κινδυνεύατε από τις φλόγες;

Παπαναστασίου: Πλησίασα στα 10 μέτρα από τη φλόγα και το πρόσωπό μου έκαιγε.

Πρόεδρος: Υπήρχαν εύφλεκτα υλικά;

Παπαναστασίου: Όλα, ό,τι υπήρχε εκεί ήταν εύφλεκτα.

Πρόεδρος: Και τελικά καταστράφηκε όλο αυτό;

Παπαναστασίου: Τις πρωινές ώρες όλα. Και κάποιοι μετανάστες έκαναν φθορές σε οχήματα κλπ φεύγοντας.

Πρόεδρος: Πόσα άτομα ήταν που δημιούργησαν αυτές τις καταστροφές; Υπήρχαν εκεί γυναίκες, παιδιά, οικογένειες, ηλικιωμένοι, έτσι; Δεν ήταν όλοι.

Παπαναστασίου: Υπήρχε μια ομάδα που το είχε οργανώσει αυτό.

Πρόεδρος: Ήταν νέοι αυτοί;

Παπαναστασίου: Συνήθως ναι.

Πρόεδρος: Για τον κατηγορούμενο δεν γνωρίζετε κάτι;

Παπαναστασίου: Όχι προσωπικά.

Εισαγγελέας: Τον μάρτυρα [Νεματουλλά] που είχε καταθέσει, τον βλέπατε εκείνες τις μέρες στο ΚΥΤ;

Παπαναστασίου: Τον είχα δει κάποιες φορές εκεί.

Εισαγγελέας: Κοντά στο συμβάν;

Παπαναστασίου: Τώρα, κοντά στο συμβάν... Σε τακτά χρονικά διαστήματα... Συχνά...

Εισαγγελέας: Ήσασταν, όχι κάθε μέρα, αλλά συχνά;

Παπαναστασίου: Ναι.

Εισαγγελέας: Πώς του ήρθε να καταθέσει, ξέρετε;

Παπαναστασίου: Είχε αγανακτίσει με τη δράση αυτή γιατί κινδύνευσε η οικογένειά του και τους ήξερε και είπε κάποια ονόματα, δεν έδωσε ονοματεπώνυμα, έδωσε ονόματα και χαρακτηριστικά.

Εισαγγελέας: Ξέρετε αν επειδείχθηκαν φωτογραφίες;

Παπαναστασίου: Λογικά έτσι γίνεται, δεν ήμουν μπροστά.

Εισαγγελέας: Δε χρειάζεστε να ήσασταν μπροστά.

Παπαναστασίου: Ναι λογικά έτσι είναι η διαδικασία.

Εισαγγελέας: Την κατάσταση πώς θα την χαρακτηρίζατε; Μας είπατε πόλεμος γινόταν εκεί...

Παπαναστασίου: Ναι.

Εισαγγελέας: Κινδύνευσαν ζωές;

Παπαναστασίου: Ναι.

Εισαγγελέας: Αν υποθέσουμε ότι η αστυνομία έβλεπε 50 άτομα να βάζουν φωτιές να πετάνε πέτρες κλπ, αν επικεντρωνόταν η αστυνομία σ' αυτό, να τους συλλάβει, τι θα γινόταν, θα καίγονταν οι υπόλοιποι;

Παπαναστασίου: Σίγουρα.

Εισαγγελέας: Στόχευαν αυτοί που έβαλαν τις φωτιές να σκοτώσουν τους άλλους;

Παπαναστασίου: Δεν το ξέρω αυτό [...] Υπήρχε μια βροχή από πέτρες, φωτιές εκεί... Το πρώτο πυροσβεστικό που ήρθε, έκανε όπισθεν με τα 50 χιλιόμετρα για να σωθεί γιατί βρήκε μπροστά του βροχή από πέτρες!

Εισαγγελέας: Αυτοί που έβαλαν τις φωτιές σκέφτηκαν ότι μπορούσαν να καούν μετανάστες ή αστυνομικοί, υπάλληλοι οργανώσεων, και το αποδέχτηκαν;

Παπαναστασίου: Μάλιστα, υπήρχε.

Εισαγγελέας: Φάνηκε να τους ενδιέφερε; Ή το αποδέχτηκαν;

Παπαναστασίου: Κάπως έτσι.

Εισαγγελέας: Κοινωφελείς εγκαταστάσεις υπήρχαν;

Παπαναστασίου: Μέσα στο ΚΥΤ νομίζω υπήρχαν... Το ΠΡΟΚΕΚΑ καταστράφηκε.... ένα κομμάτι

Εισαγγελέας: Τα κοντέινερ ποιανού περιουσία ήταν;

Παπαναστασίου: Του Δημοσίου.

Εισαγγελέας: Α, του Δημοσίου! Καταστράφηκαν κι αυτά!

Παπαναστασίου: Είχαν μονώσεις εύφλεκτες.

Εισαγγελέας: Εξωτερικά του ΚΥΤ;

Παπαναστασίου: Δέντρα και σημαίες... ένα συνεργείο...

Εισαγγελέας: Τώρα, αυτή την αποθήκη του κυρίου Λ.;

Παπαναστασίου: Λογικά ναι.

Εισαγγελέας: Μπορούμε να ξεχωρίσουμε τις φωτιές; Μπορούμε να πούμε ότι όλες αυτές οι φωτιές συνενώθηκαν και κατέκαυσαν όλο τον χώρο;

Παπαναστασίου: Μάλιστα.

Υποστήριξη Κατηγορίας: [Ερωτήσεις για τις φωτιές αλλά μόνο σχετικά με την αποθήκη του ενάγοντος κυρίου Λ.]

[Αντιρρήσεις από την υπεράσπιση, ένταση από την πρόεδρο]

Δούση: Κατ' αρχάς να ρωτήσω αν εξετάζουμε την υπόθεση με βάση το βούλευμα ή την πρωτόδικη απόφαση;

Πρόεδρος: Εσείς τι καταλαβαίνετε; [Ένταση]

Δούση: Μας αναφέρατε κ. μάρτυς, ότι ο λόγος των επεισοδίων σχετιζόταν με την απομόνωση λόγω COVID.

Παπαναστασίου: Ναι.

Δούση: Γνωρίζετε ποια ήταν η διαδικασία; Τους μάζευαν γιατροί ή ειδικό προσωπικό;

Παπαναστασίου: Νομίζω γιατροί, φορούσαν στολές άσπρες... εεε... δεν ξέρω.

Δούση: Γνωρίζετε αν γινόταν νύχτα από εθελοντές ΜΚΟ;

Παπαναστασίου: Δεν ξέρω.

Δούση: Στην 7 ζώνη, τί ώρα βλέπετε φωτιά;

Παπαναστασίου: Δεν ξέρω τώρα, εγώ είδα πέτρες, φωτιά... [εκνευρισμένος]

Δούση: Ότι είναι όμορες δεν σημαίνει ότι καίγονται στον ίδιο χρόνο. Η 6 και η 7 καίγονταν μαζί;

Παπαναστασίου: Δεν θα κάτσω να πω για 6 και 7... [εκνευρισμένος]

Δούση: Τις είδατε να καίγονται μαζί;

Παπαναστασίου: Είδα τους πυροσβέστες να πηγαίνουν, δέχτηκαν επίθεση, αυτό είδα μόνο.

Δούση: Να σας ενημερώσω ότι η 7 δεν καίγεται μαζί με την 6.

Παπαναστασίου: [Ακατάληπτο, με εκνευρισμό]

Δούση: Για την κατάθεση του μάρτυρα [Νεματουλλά], λέει ότι «είδα τον κ. [τον 1ο κατηγορούμενο] να βάζει φωτιά στη 12»

Παπαναστασίου: Δεν ξέρω...

Δούση: Είπατε για διάσπαρτες εστίες.

Παπαναστασίου: Ήμουν εγώ εδώ και η φωτιά στα 100 μέτρα...

Δούση: Από πλήθος δεχτήκατε αυτές τις επιθέσεις;

Παπαναστασίου: Ήταν βράδυ... δεν πλησίασα...

Δούση: Αναγνωρίζετε τον κατηγορούμενο;

Παπαναστασίου: Όχι.

Δούση: Ξέρετε το επιχειρησιακό σχέδιο εκκένωσης του καμπ;

Παπαναστασίου: Ήταν περίπου 1 ή 2 πμ που δόθηκε εντολή εκκένωσης.

Δούση: Γιατί δεν δόθηκε νωρίτερα;

Παπαναστασίου: Ο κόσμος έβγαινε... Λογικά δεν κινδύνευαν οι άνθρωποι από τις φωτιές εκείνη τη στιγμή.

Δούση: Ξέρετε αν η εκκένωση έγινε τελικά από τους ίδιους τους ανθρώπους;

Παπαναστασίου: Και μόνοι τους και κάποια στιγμή, μπήκανε οι άνθρωποι οι πυροσβέστες να βγάλουν κόσμο και έφευγαν από εκεί που ανοίγαμε εμείς.

Δούση: Ήσασταν στο ΣΟΑ-ΣΟΜΥ. Βλέπετε την 11 και τη 12 [ζώνες] να παίρνουν ταυτόχρονα φωτιά;

Παπαναστασίου: Προς τα 'κει μεριά.

Δούση: Το «προς τα 'κει μεριά» δε βοηθάει.

Παπαναστασίου: Έπρεπε να προστατευτώ από πέτρες... [εκνευρισμός]

Δούση: Ούτε την ώρα μπορείτε να μας προσδιορίσετε.

Παπαναστασίου: Όχι.

Δούση: Γιατί από 12.700 διαμένοντες καταθέτει μόνο ένας μάρτυρας, αυτοβούλως;

[Σιγή]

Δούση: Κάηκε το καμπ, γιατί παρουσιάζεται ένας, και μάλιστα αυτοβούλως;

Παπαναστασίου: [Παύση] ... Δεν το γνωρίζω...

Δούση: Θα μπορούσε η ΕΛ.ΑΣ. να βρει έναν ακόμα μάρτυρα;

Παπαναστασίου: Δεν ξέρω.

Δούση: Άλλοι εκπρόσωποι από άλλες κοινότητες δεν υπήρχαν εκτός απ' αυτή;

Παπαναστασίου: [Παύση] Δεν το ξέρω...

Δούση: Γνωρίζετε αν ο μάρτυρας εξατομικεύει στα χαρακτηριστικά; Δεν είναι εδώ, διά της οσμής θα καταλήξουμε...

Παπαναστασίου: Δεν ήμουν μπροστά, είτε «Αλί», «Μοχάμεντ», «ψηλός», κλπ

Πρόεδρος: Υποθέσεις! Αν γνωρίζετε. Αλλιώς δεν γνωρίζετε.

Δούση: Γνωρίζετε, αν πληκτρολογήσουμε αυτή τη στιγμή τα ονόματα Αλί, Μαχντί ή Χασάν πόσους θα μου βγάλει το σύστημα της ΕΛ.ΑΣ.;

Παπαναστασίου: Πάρα πολλά.

Δούση: Γνωρίζετε αν ο μάρτυρας αναγνωρίστηκε και πήρε καθεστώς μετά τη φωτιά;

Παπαναστασίου: Δεν γνωρίζω.

Δούση: Θα μπορούσε η υπηρεσία να ξέρει πότε αναγνωρίστηκε από ποιο ΠΓΑ;

Παπαναστασίου: Δεν γνωρίζω όχι.

Δούση: Η υπηρεσία σας, όχι εσείς.

Παπαναστασίου: Δε γνωρίζω [...] Νομίζω η υπηρεσία ενημερώνεται.

Δούση: Το σύστημα λέει...

Πρόεδρος: Εσείς δεν είστε αρμόδιος.

[Μιλούν ο ένας πάνω στον άλλο]

Ψώμος: Κυρία πρόεδρε, τα κατά τόπους γραφεία ...

[Μιλούν ο ένας πάνω στον άλλο]

Εισαγγελέας: Καταθέτει ο μάρτυρας, όχι η δικηγόρος!

Πρόεδρος: Ο δεύτερος των συνηγόρων. Ή η τρίτη, δεν ξέρω, ποιος θα πάρει τον λόγο!

Ψώμος: Θυμάστε να έχετε αναφερθεί σε άλλες ζώνες;

Παπαναστασίου: Δεν θυμάμαι.

Ψώμος: έχετε αναφερθεί στην 6, 8, 10, 11, Κάβα Σάντο...

Παπαναστασίου: ... [σιγή]

Ψώμος: Μπορείτε να θυμηθείτε γιατί δεν έχετε αναφερθεί στη 12;

Παπαναστασίου: ...

Αγγελίδου: Τον μάρτυρα γιατί τον θυμάστε, ανάμεσα στους πάρα πολλούς Αφγανούς;

Παπαναστασίου: Πέρναγε συχνά από 'μας.

Αγγελίδου: Σας είχε απασχολήσει, είχε δημιουργήσει κάποιο πρόβλημα στο καμπ;

Παπαναστασίου: Δε θυμάμαι.

Αγγελίδου: Αλλά θυμάστε ότι ήταν καλός οικογενειάρχης.

Παπαναστασίου: Είχε οικογένεια...

Πρόεδρος: Δεν είπε κάτι για τον κατηγορούμενο, κυρία συνήγορε...

Αγγελίδου: Στην κατάθεση αυτή του μάρτυρα, δεν περιγράφει τίποτα.

Παπαναστασίου: Δεν ήμουν μπροστά.

Πρόεδρος: [Φωνάζοντας] Ευχαριστούμε κύριε μάρτυρα, καθίστε!

Αγγελίδου: Μισό λεπτό, κυρία πρόεδρε [ήρεμα]. Του επιδείχθηκαν φωτογραφίες;

Παπαναστασίου: Δεν ξέρω...

Αγγελίδου: Επιδείχθηκαν 6 φωτογραφίες για όλους τους κατηγορούμενους, δηλαδή μία για κάθε κατηγορούμενο.

Πρόεδρος: Κύριε μάρτυρα, γράφεται στην κατάθεση όταν δείχνετε φωτογραφίες;

Παπαναστασίου: Γράφεται.

Δούση: Οι φωτογραφίες αυτές μας περιγράφετε πώς είναι; [...] Δε συνεχίζω, δεν έχει νόημα.

Μάρτυρας Αθανάσιος Μίχας, πυροσβέστης

Πρόεδρος: Επόμενος μάρτυρας Αθανάσιος Μίχας, πυροσβέστης.

Μίχας: Στις 11:35 ενημερωθήκαμε ότι πήγε πυροσβεστικό να σβήσει τη φωτιά και πήγανε με πέτρες και το σπάσανε. Έφτασα 11:40.

Πρόεδρος: Φωτιές τότε είχε σε όλες τις ζώνες;

Μίχας: Εγώ ήμουν στο υπηρεσιακό κομμάτι, γύρισα όλη την περίμετρο, η εικόνα που είχα η πρώτη ήταν ότι ήταν γύρω-γύρω, όχι μέσα. Δε μπορούσαμε να συνεχίσουμε, γιατί γινόταν ένας πανζουρλισμός... και το πρώτο πυροσβεστικό όχημα δέχτηκε πέτρες...

Πρόεδρος: Στο βόρειο κομμάτι;

Μίχας: Αρκετά μακριά από το ΚΥΤ.

Πρόεδρος: Εκεί είχε φωτιές;

Μίχας: Μακριά από το ΚΥΤ; Ναι... κάποιoi έβαζαν γύρω γύρω...

[...]

Μίχας: Ουδέποτε ενημερώθηκα ότι υπήρχε φωτιά στην περιοχή [της αποθήκης του κυρίου Λ.].

Εισαγγελέας: Αν η πυροσβεστική έλεγε «εγώ δέχομαι επίθεση, δεν κάνω τίποτα», και η ΕΛ.ΑΣ. επικεντρωνόταν να συλλάβει τους δράστες, και άφηναν στην τύχη τους τους μετανάστες εκεί πέρα, τι θα γινόταν; Θα καιγόταν άνθρωποι;

Μίχας: Εμείς οφείλουμε να σβήσουμε τη φωτιά για την προστασία της ζωής. Δεν μπορούσαμε γιατί λιθοβολούμαστε διαρκώς.

Εισαγγελέας: Αυτό λέω κι εγώ! Όταν οι αστυνομικοί βλέπουν τέτοια εγκλήματα, επικεντρώνονταν να συλλάβουν τους δράστες, σ' αυτή την περίπτωση, αν σκέφτονταν έτσι οι αστυνομικοί, τι θα γινόταν εκεί πέρα με τόσες φωτιές που είχαν μπει; Ποιο θα ήταν το αποτέλεσμα; Δεχόσασταν πόλεμο. Αν δεν κάνατε τίποτα, και η αστυνομία έλεγε «θα πιάσω εγκληματίες», τί θα γινόταν;

Μίχας: Δε θα μπορούσε να γίνει αυτό, έπρεπε να προστατέψουν και τον εαυτό τους...

Εισαγγελέας: [Επαναλαμβάνει σχεδόν όλη την προηγούμενη ερώτηση] Αν λέγανε «θέλετε να καείτε, καείτε», τί θα γινόταν; Θα χάνονταν ανθρώπινες ζωές; Μόνο μετανάστες; ή και αστυνομικοί κλπ; [Ο μάρτυρας απαντάει μονολεκτικά καταφατικά]

Εισαγγελέας: Ο άνεμος πού θα μπορούσε να επεκτείνει την πυρκαγιά;

Μίχας: Ήταν ο άνεμος Β-ΒΑ, άρα θα μπορούσε να πάει παντού.

Εισαγγελέας: Θα μπορούσαν δηλαδή να καούν και στον οικισμό, οι γηγενείς της Μόριας;

Μίχας: Ναι.

Εισαγγελέας: Αν δεν επενέβαινε η πυροσβεστική και η αστυνομία θα κινδύνευαν και οικισμοί; Και στη Μυτιλήνη να φτάσει η φωτιά;

Μίχας: Όχι, στη Μυτιλήνη δε νομίζω! Μέχρι τον κόλπο της Γέρας... Δεν υπάρχει δασική έκταση ενδιάμεσα εκεί. Με ισχυρούς ανέμους μεταδόθηκε και έξω από το ΚΥΤ, στη βόρεια πλευρά, και την περιορίσαμε μετά.

Δούση: Θα ήθελα να ρωτήσω πάνω στο πόρισμα, γιατί δυστυχώς, σε μια δίκη εμπρησμού χωρίς πόρισμα... [Προσέρχεται, επιδεικνύει στον μάρτυρα].

Μίχας: Είμαστε υποχρεωμένοι να ασχοληθούμε με την προανάκριση. Δεν ενεπλάκην εγώ στην ανακριτική διαδικασία, μόνο στο επιχειρησιακό κομμάτι.

Δούση: Βρισκόμαστε εδώ, στο ΚΥΤ [δείχνει]. Πόσες μέρες είχαμε φωτιές;

Μίχας: Όλες.

Δούση: Δηλαδή 8-9-10 μέχρι τις 12 Σεπτεμβρίου;

Μίχας: Στις 8 του μηνός είχαμε αυτές τις πολλαπλές εστίες. Τις επόμενες δυο μέρες, ενώ είχε πέσει η ένταση και υπήρχαν διάσπαρτα σημεία, εμφανίζονταν εστίες απ' το πουθενά. Πώς έγινε αυτό· επειδή συνέχισε να υπάρχει κόσμος μέσα.

Δούση: Με βάση το πόρισμα της Πυροσβεστικής, φτάνουμε να έχουμε φωτιές και την 10η και τη 11η μέρα [του Σεπτεμβρίου], [...] το λέμε για να μη πάμε να δικάσουμε τους ανθρώπους αυτούς για όλες αυτές τις φωτιές!

Πρόεδρος: [Ένταση, διακόπτει, παρατήρηση] Από πού κι ως πού όλες τις φωτιές;!!

Δούση: Η ζώνη 12, σύμφωνα με το πόρισμα της Πυροσβεστικής, καίγεται από φωτιά που μπήκε μέσα στο KYT και κατευθύνθηκε προς τα εκεί από τον Β-ΒΑ άνεμο, σε άλλη ώρα. Αυτός ο άνεμος, με δείκτη επικινδυνότητας 4-5, μπορεί να αλλάξει κατεύθυνση;

Μίχας: Την ώρα της πυρκαγιάς δημιουργείται ένα φαινόμενο με θερμά αέρια που μπορεί να αλλάξει την κατεύθυνση του ανέμου, μπορεί να κάνει στροβιλισμούς. Η θερμότητα μεταδίδεται με επαφή, [περιγράφει τους τρόπους μετάδοσης θερμότητας από τη Φυσική]. Οι εστίες που είδα εγώ ήταν στη βόρεια πλευρά της Μόριας, κλήθηκα να προσεγγίσω στη βόρεια πύλη, [δεν ακούγεται] την ώρα της προσέγγισης δεχτήκαμε λιθοβολισμό, με τη βοήθεια των ΜΑΤ καταφέραμε να σβήσουμε στη βόρεια πύλη [...]. Πήγα με άλλο μέρος της δύναμης να σβήσουμε τη φωτιά μέσα στο KYT.

Δούση: Εσείς μπορούσατε να μπείτε μέσα σ' αυτό το άναρχο πράγμα με τις σκηνές; Γιατί εγώ δούλευα 6 χρόνια εκεί...

Μίχας: Προσεγγίσαμε πεζή με τους σωλήνες [...]

Δούση: Δε λάβατε γνώση ο ίδιος ότι καίγεται η αποθήκη του κύριου Λ. [...]

Πρόεδρος: Άλλη ερώτηση, ολοκληρώστε.

[Η πρόεδρος διακόπτει]

[Ένταση από τον συνήγορο υποστήριξης κατηγορίας που παρίσταται για τον κύριο Λ.]

[Αντεγκλήσεις]

Αγγελίδου: Είπατε φτάσατε 11:40. Μπορείτε να μου πείτε τη συνέχεια της φωτιάς;

Μίχας: Όταν προσέγγιζα στη Μόρια, διάσπαρτες. Ενώ επιχειρούσα σ' αυτές, κλήθηκα να πάω στη βόρεια περιοχή [Το επαναλαμβάνει σαν αποστηθισμένο απόσπασμα].

Πρόεδρος: Μην επαναλαμβάνετε κύριε μάρτυρα, τα είπατε.

Αγγελίδου: Ξεκίνησε, μας είπατε, βόρεια, μετά εντός του KYT και μετά στη νότια.

Πρόεδρος: Μεταδόθηκε ή μπήκε άλλη φωτιά;

Μίχας: Η εικόνα που είχα ήταν ότι μεταδόθηκε.

Εισαγγελέας: Σας έχει τύχει ξανά στη ζωή σας να θέλετε να σβήσετε μία φωτιά και να σας πετάνε πέτρες;

[Ένταση]

Πρόεδρος: Όχι, καθίστε κ. μάρτυρα. Επόμενος.

Μάρτυρας ιδιοκτήτης ελαιοκτήματος

[Ένας από τους μάρτυρες, ιδιοκτήτης ελαιοκτήματος που καταστράφηκε από την πυρκαγιά ζήτησε να καταθέσει γιατί έχει πρόβλημα υγείας. Καταθέτει.]

Εισαγγελέας: [Ρωτάει τον μάρτυρα] Μετά από πόσες μέρες; [...] Α, έβαλαν κι άλλες φωτιές! [...]
[Ολοκληρώθηκε]

Μάρτυρας εργαζόμενος στην Euro Relief

[Επόμενος μάρτυρας, δικηγόρος της Euro Relief]

Μάρτυρας: Κάηκε το κοντέινερ που είχαμε ως γραφείο στο ΚΥΤ.

Εισαγγελέας: Εσείς είδατε κάτι από το συμβάν;

Μάρτυρας: Πολλά έχω δει, βεβαίως.

Εισαγγελέας: Πείτε μας.

Μάρτυρας: Ο ακριβής επίσημος αριθμός το πρωί πριν ξεκινήσει η φωτιά ήταν 11.700 άνθρωποι επίσημα, ανεπίσημα κι άλλοι. Ξέρω ότι την επόμενη μέρα το πρωί συνάδελφοί μας δέχτηκαν επίθεση από δικυκλιστές...

Εισαγγελέας: Τι εννοείτε μοτοσυκλετιστές; Αλλοδαπούς; ΜΚΟ;

Μάρτυρας: Δεν ήταν η πρώτη φορά, γίνονταν και το προηγούμενο διάστημα, όπως γνωρίζετε. Αυτό που μπορώ να σας πω για τον καταυλισμό, είναι ότι υπήρχε εκείνες τις μέρες τεταμένο κλίμα. Επειδή γίνονταν τεστ...

Εισαγγελέας: [Διακόπτει] Σε όλο τον πλανήτη γινόταν!

Μάρτυρας: Δεν είναι ακριβώς το ίδιο... έπρεπε να μπουν άνθρωποι σε καραντίνα... αυτό είχε δημιουργήσει τεταμένο κλίμα.

Πρόεδρος: [Διακόπτει] Είδατε τον άνθρωπο, τον κατηγορούμενο, να βάζει φωτιές;

Μάρτυρας: Δεν τον έχω δει, ούτε κάποιον άλλον.

Εισαγγελέας: Θέλω να απαντήσει σε αυτό που έλεγε. Πήγαν άνθρωποι με άσπρα ρούχα, να ιχνηλατήσουν και να τους πάνε σε καραντίνα, όπως γινόταν σε όλον τον κόσμο! Αυτό εξαγρίωσε τους μετανάστες;

Μάρτυρας: Δημιούργησε μια τεταμένη ατμόσφαιρα. Είχε ανακοινωθεί το σχέδιο της κυβέρνησης να γίνει περικλειστος ο καταυλισμός...

Πρόεδρος: Εντάξει! [Διακόπτει τον μάρτυρα] Πήρε μέτρα η κυβέρνηση, όπως πήρε για όλους μας...

Μάρτυρας: Έγινε κλειστή δομή η Μόρια και γι' αυτό ονομάστηκε «κολαστήριο»

Εισαγγελέας: Ας έμεναν στην πατρίδα τους!

[Ένταση]

Μάρτυρας: Η φιλοξενία που παρέχουμε δεν μπορεί να εξαρτάται από το από πού είναι οι άνθρωποι αυτοί, αλλά ποιά είναι η χώρα που τους φιλοξενεί. Υπάρχουν διεθνείς συμβάσεις γι' αυτό και κατοχυρωμένα δικαιώματα...

Πρόεδρος: Εδώ είμαστε δικαστήριο και εξετάζουμε εγκληματικές πράξεις... δεν είναι φόρουμ εδώ να λέτε τις απόψεις σας [προς τον μάρτυρα]. ΤΙΠΟΤΕ ΑΛΛΟ. Θα περιοριστείτε όλοι στο θέμα.

Δούση: Θέλω να ξέρω κάποια πράγματα...

Πρόεδρος: [Διακόπτει] Λοιπόν, καθίστε κάτω, όχι, αν είναι αυτό το είδος των ερωτήσεων.

[Η πρόεδρος απαγόρευσε με έντονο ύφος ερωτήσεις για τη διαχείριση του COVID και τις συνθήκες στη Μόρια].

Μάρτυρας Λ., συνιδιοκτήτρια αποθήκης που κάηκε

[Επόμενη μάρτυρας, καταθέτει η κυρία Λ., συνιδιοκτήτρια της αποθήκης, για την καταστροφή της οποίας παρίσταται υποστήριξη κατηγορίας].

[Καταθέτει η μάρτυρας κυρία Λ. για την ιδιοκτησία της αποθήκης κλπ]

[Ολοκληρώθηκε η κατάθεση της κυρίας Λ.]

Μάρτυρας ιδιοκτήτης παρακείμενου κτήματος

[Η πρόεδρος εκφωνεί μάρτυρες, απόντες, κυρίως ιδιοκτήτες παρακείμενων κτημάτων κλπ]

[Προσέρχεται ο επόμενος μάρτυρας, ηλικιωμένος ιδιοκτήτης παρακείμενου κτήματος]

Μάρτυρας: [...] Έκανα εκκλήσεις στην κυβέρνηση... [...]

Πρόεδρος: [Ειρωνικά] Σε καμιά ΜΚΟ κάνατε; Έτσι για να ακουστεί κι αυτό! [...] Σας είχαν αναλώσιμο εσάς δηλαδή...

Μάρτυρας: Κόβανε τα δέντρα μου, [ελιές κι αμπέλια] από 500 δέντρα έχουνε μείνει 165 [...] Ήταν ένας νεαρός με κόκκινα ρούχα [...].

Πρόεδρος: Τον κατηγορούμενο εδώ;

Μάρτυρας: Όχι! Δεν είδα εγώ... δεν μου θυμίζει τίποτα.

Εισαγγελέας: Πού κοντά είναι το κτήμα; Πού είναι τώρα αυτός ο χάρτης...;

Μάρτυρας: [...]

[Αντέγκληση μεταξύ προέδρου και εισαγγελέα]

Εισαγγελέας: Και κάηκε και το συνεργείο....

Μάρτυρας: Όχι, εμένα κάηκε γιατί ήταν όλο σκηνές, του συνεργείου του κάνανε ζημιές, εμένα είχαν σκηνές. Ήταν περιφραγμένο, τα έσπασαν όλα [τις περιφράξεις] και μπήκαν μέσα...

[Ένταση από την υπεράσπιση] Τους προηγούμενους μάρτυρες τους κόβαμε όμως!

Μάρτυρας: [...] Πήρα τηλέφωνο στο υπουργείο [...] και μου είπαν, «στον ΟΓΑ κάνατε δήλωση για τα δέντρα;» Και της είπα «κάνατε τους λαθρομετανάστες θεομηνία;»

Εισαγγελέας: Καλά της είπατε!

[Ένταση]

13:22: Διακοπή για 15 λεπτά.

13:42: Επανέρχεται η έδρα.

Μάρτυρας υπάλληλος εταιρείας σεκιούριτι

[Προσέρχεται η επόμενη μάρτυρας, υπάλληλος σεκιούριτι]

Πρόεδρος: Ήσασταν εκείνο το βράδυ εκεί;

Μάρτυρας: Όχι.

Πρόεδρος: Πού βρισκόταν το κοντέινέρ σας;

Μάρτυρας: Δίπλα στο ποτάμι.

Πρόεδρος: Στον τομέα 11-12; [Δείχνει χάρτη στη μάρτυρα]

Μάρτυρας: [Δείχνει] Είμαστε κάτω εδώ εμείς.

Εισαγγελέας: Ποια ζώνη;

Μάρτυρας: 11-12 [...]

Πρόεδρος: Εσείς υπηρετούσατε εκεί, γίνονταν φασαρίες;

Μάρτυρας: Πάντα, στη Μόρια. Και ήμασταν και στόχος.

Εισαγγελέας: Ήσασταν στο ποτάμι;

Μάρτυρας: Φυλάγαμε το σημείο του ασύλου.

Εισαγγελέας: Σας πετούσαν πέτρες, για ποιον λόγο;

Μάρτυρας: Ακόμα και για το φαγητό να διαμαρτυρηθούν έρχονταν σε μας.

Εισαγγελέας: Η αξία του εξοπλισμού σας;

Μάρτυρας: Ένας ασύρματος μπορεί να έχει 250€

Εισαγγελέας: Συνολικά; 10.000€; 5.000€;

Μάρτυρας: Περίπου 2.500€.

[Δεν ακούγεται]

Δούση: Γνωρίζετε τον κατηγορούμενο;

Μάρτυρας: Όχι.

Αναγνωστέα έγγραφα

Ανάγνωση κατάθεσης μάρτυρα Νεματουλλά

Πρόεδρος: Δεν έχουμε άλλους μάρτυρες. Εκ των βασικών μαρτύρων ήταν ο Σ. Νεματουλλά [που δεν είναι παρών].

Εισαγγελέας: Καταρχήν τον πήραμε τηλέφωνο... [...]

Δούση: Είναι αυτό που προσκόμισε η υπεράσπιση.

Εισαγγελέας: Είναι το Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου. [Διαβάζει έγγραφο] «Τελευταία διεύθυνση Αθήνα, οδός [...]». Καλέσαμε το τηλέφωνο και έλεγε «δεν είναι διαθέσιμος». Αναζητήθηκε από επιμελητή της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Αθηνών. Ανήκει στην περιφέρεια του ΑΤ Ομονοίας, έστειλα έγγραφο, θα μας απαντήσουν σήμερα μέχρι τις 12μση [...] Με κάθε δυνατό τρόπο και με δική μου προσωπική επιμέλεια, προσπάθησα να βρω τον μάρτυρα, προκειμένου να καταθέσει αλλά ήταν αδύνατη η ανεύρεσή του. Με βάση τον ΚΠΔ επιτρέπεται, άρθρο 363, να αναγνώσει το δικαστήριο. Ζητώ την ανάγνωση.

Ψώμος: Εμείς θα κάνουμε ένσταση.

Πρόεδρος: Είναι υπηρεσιακή βεβαίωση από την Εισαγγελία Εφετών Β. Αιγαίου... [Διαβάζει το έγγραφο που κατέθεσε η εισαγγελέας Καζαμπάκα]. Βεβαίωση από τον αρχιφύλακα από το ΑΤ Ομονοίας [Διαβάζει] «άγνωστη διεύθυνση όπως μας ενημέρωσε ο διαχειριστής». Εισαγγελία Β. Αιγαίου [διαβάζει] [ακατάληπτο, χαμηλόφωνα]. Πήγε, θυροκολλήθηκε η κλήση, δε βρέθηκε κανείς.

Ψώμος: Θέλουμε να υποβάλλουμε ένσταση για τη μη ανάγνωση. Θα σας την αναπτύξω συντόμως. Η προανακριτική κατάθεση του συγκεκριμένου μάρτυρα είναι το μοναδικό αποδεικτικό στοιχείο με βάση το οποίο έχει την ιδιότητα του κατηγορούμενου ο συγκεκριμένος [που δικάζεται εδώ]. Αυτό οδηγεί σε απόλυτη ακυρότητα, λόγω μη δυνατότητας αποτελεσματικής υπεράσπισης του κατηγορούμενου. Κάθε κατηγορούμενος, με βάση την ΕΣΔΑ, έχει δικαίωμα να εξετάζονται αυτοπροσώπως οι μάρτυρες. Αυτό το δικαίωμα δεν είχε ούτε στην προδικασία, ούτε στο ακροατήριο. Αυτή η κατάθεση, προανακριτική στην Υποδιεύθυνση Ασφάλειας Μυτιλήνης, είναι το μόνο στοιχείο που ενοχοποιεί τον συγκεκριμένο άνθρωπο. Ο ανακριτής δεν έδειξε επιμέλεια ώστε να εμφανιστεί ενώπιόν του [ο μάρτυρας], δεν ζήτησε πληροφορίες για κάτι τόσο σημαντικό, για έναν άνθρωπο που καταδικάστηκε δέκα χρόνια σε κάθειρξη.

Δούση: Είναι ο μοναδικός, με το όνομά του [ο κατηγορούμενος]; Ο μάρτυρας είπε πέντε μικρά ονόματα. Υποχρεούται η υπεράσπιση να κάνει αυτή την ένσταση. Θέλω να ευχαριστήσω την εισαγγελία εφετών που έκανε ενέργειες μόνο αυτή να αναζητηθεί ο μάρτυρας.

Πρόεδρος: Κατά κόρον συμβαίνει.

Δούση: Επικουρικά, επικαλούμαι όλα τα έγγραφα, και αυτό που η κ. εισαγγελέας επικαλέστηκε και εγώ, ιδία πρωτοβουλία. Δήλωσε «προσωρινά κάτοικος Μυτιλήνης».

Πρόεδρος: [Διακόπτει] Επί της καταθέσεως τώρα;

Δούση: Το πρωτοβάθμιο δικαστήριο λέει ότι αυτό σημαίνει «εντάξει, εντός του ΚΥΤ». Ερχόμαστε, καταθέτουμε αίτηση στην Υπηρεσία Ασύλου. Με βάση την ΚΥΑ για τα ταξιδιωτικά έγγραφα, δεν υπάρχει αιτών άσυλο και πρόσφυγας που να μη ξέρουν τη διεύθυνσή του οι αρχές. Μας λένε ότι δεν έχουμε ειδικό έννομο συμφέρον. Συνεχίζουμε. Πάλι οι εργώδεις προσπάθειες της υπεράσπισης να τον βρει. Ο ίδιος ο προϊστάμενος της υπηρεσίας είπε: «μια χαρά μπορεί να ανευρεθεί από την Υπηρεσία Ασύλου». Ακόμα κι ο κ. Μπισμπίκας είπε ότι «νομίζω ότι είναι στην Αθήνα». Ούτε και τότε, στο πρωτοβάθμιο, τον κάλεσε. Φτάνουμε στο δευτεροβάθμιο, απελπισμένοι, να ζητήσουμε από Εισαγγελία Εφετών να τον αναζητήσει. Υπήρξαν υπόνοιες που μας καταλογίσαν στο πρωτόδικο δικαστήριο, ότι εμείς είπαμε για σκοτεινές και παρακρατικές πρακτικές της Ελληνικής Αστυνομίας, που έδωσαν σαν αντίδωρο την αναγνώριση ασύλου στον μάρτυρα. Τι έχουμε τώρα; Έναν μάρτυρα που δεν έχει εμφανιστεί ποτέ. Με υπόνοιες ότι για κάποιον λόγο καταθέτει ό,τι καταθέτει. Κι εμφανίζεται ότι, ενώ από το νησί δε φεύγει κανείς εν μέσω COVID, βεβαιώνει ο κ. ανθυπαστυνόμος Σπυρέλλης πως: «έχει αναχωρήσεις από το 2019». Αναρωτιόμαστε φωναχτά, μήπως υπάρχει ζήτημα διερεύνησης άλλων παρανομιών. Πλαστογράφησης; κλπ. Αιτούμαστε λοιπόν από το δικαστήριό σας – όπως φιλότιμα η κ. εισαγγελέας έκανε – να διακόψει και να αναζητήσει τον μάρτυρα, από τα αρχεία που τηρεί η ΕΛ.ΑΣ. και η Υπηρεσία Ασύλου, πότε έφευγε από τη Λέσβο, πού διενεργήθηκε η συνέντευξή του, πώς του δόθηκε καθεστώς και αν έχει φύγει. Μπορεί να τα βρει το δικαστήριό σας.

Πρόεδρος: Άρα εσείς θέλετε να τα βρει...

Δούση: Μέσω συγκεκριμένων συστημάτων.

Πρόεδρος: Διακόπτουμε.

[Η εισαγγελέας ζητάει τον λόγο]

Εισαγγελέας: Ο Κώδικας Ποινικής Δικονομίας προβλέπει ότι όταν δεν μπορεί να ανευρεθεί ο μάρτυρας, διαβάζεται η κατάθεσή του. Και ο Άρειος Πάγος το έχει δεχτεί αυτό. Μόνο με βάση αυτό, η ένσταση θα πρέπει να απορριφθεί. Θέμα ΕΣΔΑ δεν υπάρχει απολύτως κανένα. Ο κατηγορούμενος δεν μπορεί να εξετάσει μάρτυρα, ούτε στην προδικασία, ούτε στην ανάκριση. Μόνο στο ακροατήριο. Αν δεχτεί το δικαστήριο ότι μπορώ να ζητήσω νεότερο έγγραφο από την Υπηρεσία Ασύλου, ευχαρίστως να προσπαθήσω ακόμα περισσότερο, όπως καταλαβαίνετε, δεν είχα χρόνο να το κάνω και αυτό. Να διακόψετε να κάνω ένα ακόμα αίτημα. Όμως, αφού έχει χαρακτηριστεί ως πρόσφυγας, έχει τη δυνατότητα να πάει όπου θέλει. Δεν υπάρχει διαδικασία να περιορίζονται οι μάρτυρες ή να δηλώνουν την διεύθυνσή τους, όπως οι κατηγορούμενοι. Δεν είναι υποχρεωμένη να μας ενημερώσει. Δεν γίνεται μόνο σ' αυτή την υπόθεση, γίνεται και σε άλλες υποθέσεις, με δολοφονίες και ποινές ισοβίων. Και πολλές φορές ούτε οι παθόντες δεν είναι στο δικαστήριο. Θέλω να προσθέσω, πάνω σε όσα είπε η κ. συνήγορος, ότι δεν δικάζεται ο μάρτυρας, δεν με νοιάζει πότε ήρθε, πότε έφυγε. Τον καθιστά αυτό αναξιόπιστο; [Ανεβάζει τόνο] Και είναι αξιόπιστοι οι κατηγορούμενοι που δηλώνουν διαφορετικά ονόματα κάθε φορά, και δυο τρεις ημερομηνίες γέννησης, διαφορετικές κάθε φορά;! Να επισημάνω ότι, αν μας πει ένα ΚΥΤ ότι «εδώ διαμένει ο μάρτυρας», δεν είναι σίγουρο, γιατί, όπως μας είπαν εδώ, άλλοι καταγράφονται κι άλλοι δεν καταγράφονται, πώς να το ελέγξει αυτό; Ένα τέτοιο έγγραφο δεν αποδεικνύει τίποτα.

Και μου φαίνεται αδιανόητο οι αστυνομικοί να δολοπλόκησαν και να βρήκαν έναν μάρτυρα για ψευδή μαρτυρία και να κατασκευάσουν πλαστά γεγονότα για να κατηγορήσουν κάποιον άδικα; Με όλον αυτόν τον πόλεμο που γινόταν στη Μόρια;! Αν πιστεύουν ότι έχουν παρανομήσει οι αστυνομικοί, ας καταθέσουν μήνυση εναντίον τους. Είχε λόγο η αστυνομία να καταδιώκει αυτούς τους μετανάστες, που δεν τους ξέρει καν;!

Δούση: Οι λόγοι μη προσέλευσης του μάρτυρα είναι πολύ συγκεκριμένοι κι έχουν νομολογηθεί από καταδικαστικές αποφάσεις του ΕΔΔΑ, θα σας τις προσκομίσουμε. Αυτό που λέμε εμείς [διακόπτει η πρόεδρος] Ακόμα κι αν ήταν εδώ τον Σεπτέμβριο του 2020, το γεγονός ότι δεν έχει εξασφαλιστεί η εμφάνισή του στο ακροατήριο, δημιουργεί τεράστια ερωτηματικά για το πώς κατάφερε να φύγει εκείνη την περίοδο από το νησί, που δεν έφευγε κανείς. Πρέπει να αναζητηθεί από ποια υπηρεσία και πότε αναγνωρίστηκε...

Πρόεδρος: Εντάξει, τα είπατε.

Εισαγγελέας: Κυρία πρόεδρε, θέλω να προσθέσω κάτι...

Πρόεδρος: Διακόπτουμε.

14:13: Διακοπή.

14:28: Συνέχιση της διαδικασίας.

Πρόεδρος: Απορρίπτει την ένσταση. Να αναγνωστεί η κατάθεση.

Πολυμενοπούλου [σύεδρος εκ δεξιών]: [Αναγιγνώσκει την προανακριτική κατάθεση του βασικού μάρτυρα] [...] «Στη ζώνη 9, τοποθετούνται άτομα με κόβιντ σε απομόνωση [...] τα νέα αυτά δημιούργησαν μεγάλη δυσαρέσκεια, καθώς μεγάλος αριθμός αυτών των ατόμων δεν πιστεύουν στην ύπαρξη της ασθένειας ούτε στην τήρηση των μέτρων. [...] Αντιδρούσαν περισσότερο οι νεαροί που ξέρουν ότι είναι πιο δύσκολο να πάρουν άσυλο [...] βλέποντας την πυρκαγιά η σύζυγός μου, μου είπε ότι μάλλον καίγεται ο χώρος απομόνωσης [...] αντιλήφθηκα κοντά στη σκηνή μου πυκνό καπνό και λάμψη από φωτιά. [...] Είδα να έρχονται τρέχοντας 15 - 20 Αφγανοί νεαρής ηλικίας [...] έβαζαν παντού φωτιά και έβαζαν χαρτόνια για να μεταφέρεται από σημείο σε σημείο [...] παρακαλέσαμε να σταματήσουν [...] συνέχιζαν με μεγαλύτερο μένος [...] λέγοντάς μας ότι εμείς έχουμε οικογένειες αλλά αυτοί δεν έχουν τίποτα να χάσουν και αν δεν τα κάνουν αυτά δεν θα βγουν ποτέ από το νησί [...] οι ενέργειες πυρόσβεσης ήταν ανώφελες [...] πήγαμε προς τη δομή των ΓΧΣ. [...] Κατάφερα να αναγνωρίσω ανεπιφύλακτα κάποια άτομα από την ομάδα [...] 3 άτομα που μένουν στην ζώνη 12, Φαϊζ, Μαχντί και Χασάν [...] Αλί που μένει κοντά στη γραμμή του φαγητού [...] με το ψευδώνυμο Χαζάρα Αλί που είναι αρχηγός των ασυνόδευτων ανηλίκων [...]»

[Συνεχίζεται ανάγνωση της έκθεσης προανακριτικής εξέτασης του μάρτυρα από την Υποδιεύθυνση Ασφάλειας Μυτιλήνης]

«Του επιδείχθηκαν φωτογραφίες [...]

- Αναγνωρίζεις τα άτομα αυτά που σου επιδείχθηκαν;

- Ναι τα αναγνωρίζω ανεπιφύλακτα [...] Τίποτε άλλο δεν έχω να προσθέσω, ήρθα στην Ελλάδα για

τα παιδιά μου... πρέπει να τιμωρηθούν γιατί μας έθεσαν σε μεγάλο κίνδυνο... αμαυρώνουν τη φήμη χιλιάδων Αφγανών [...] »

Εισαγγελέας: Να επισημάνω κάτι, επειδή διαμαρτύρονται... Όταν αυτός ο άνθρωπος λέει «προσωρινά κάτοικος Μυτιλήνης», ήταν στο ΚΥΤ Μόριας, αφού έγινε στάχτη, τι να δηλώσει; Αναγκαστικά τους ψάχναμε στο νέο ΚΥΤ στο Καρά Τεπέ. Είχε λεφτά να νοικιάσει σπίτι; Δε θα έμενε στο σέκσιον 12 (sic) του καμπ Μόριας. Δεν μπορούσε να κρατηθεί επειδή είναι μάρτυρας, σε καμμία υπόθεση δε θα γινόταν.

[Σχολιασμός της αναγνωσθείσας κατάθεσης, κατά το άρθρο 358 ΚΠΔ]

Δούση: Απο τον Μάρτιο 2020, με βάση την ΚΥΑ που ανανεώθηκε 41 φορές, ουδείς μπορούσε να αποχωρήσει από το νησί, επειδή όλοι οι πρόσφυγες είχαν περιοριστεί στον νησί για υγειονομικούς λόγους. Κανείς. Όλοι οι πρόσφυγες από τη Μόρια μεταφέρθηκαν – είχαν εγκλωβιστεί 15 μέρες, μέχρι να δημιουργηθεί – στο Μαυροβούνι, το Καρά Τεπέ. Είχε στηθεί οδόφραγμα από την ΕΛ.ΑΣ. Υπάρχει έγγραφο του ανακριτή που δεν τον αναζήτησε [τον μάρτυρα], αλλά αναζήτησε άλλους μάρτυρες, φαίνεται σε έγγραφο από το BBC που σας έχουμε προσκομίσει, και έψαχνε να βρει, επειδή υπήρχαν βίντεο από αυτούς τους ανθρώπους. Και τότε, για τους έξι [συνολικά κατηγορούμενους για τον εμπρησμό], τους βρίσκει! Τους βρίσκει με τους αριθμούς υπόθεσής τους, να κατοικούν στο ΚΥΤ Μόριας, σε συγκεκριμένες σκηνές. Άρα μπορούσε να ανευρεθεί από τον κ. ανακριτή.

Ψώμος: Αυτό που αναφέρει η συνάδελφος, είναι ο αριθμός φακέλου που κρατάει η ΕΛ.ΑΣ. για κάθε αλλοδαπό.

Δούση: Φαίνεται από το ίδιο το κείμενο η προσπάθεια να φτιαχτεί το προφίλ του καλού οικογενειάρχη, που σπλίζεται με θάρρος και δύναμη, μόνος ανάμεσα σε 12.600 ανθρώπους να μας καταθέσει ότι είναι και πρόεδρος κοινότητας και πρωτοστατεί στην επίλυση προβλημάτων...

Πρόεδρος: [Διακόπτει] Κάνατε μηνύσεις γι' αυτά;

Δούση: Δεν είναι δουλειά της υπεράσπισης. Καταθέτει την 8η Σεπτεμβρίου ότι βλέπει για πρώτη φορά, στην περιοχή των Ολλανδών...

Πρόεδρος: [Διακόπτει] Όχι! Δε θα πείτε. Στην αγόρευσή σας,

[Ένταση]

Δούση: Η ζώνη 9 δεν καίγεται το βράδυ της 8ης, αλλά της 9ης και 10ης.

Πρόεδρος: [Διακόπτει] Επιγραμματικά θα σχολιάσετε, τα υπόλοιπα θα τα πείτε στην αγόρευσή σας...

Δούση: Λέει ότι βλέπει ανθρώπους να βάζουν φωτιά το βράδυ της 8ης, σε περιοχές που από το πόρισμα προκύπτει ότι κάηκαν την 9η και την 10η. Λέει τα μικρά τους ονόματα, ότι βάζουν φωτιά εδώ κι εκεί, σε μια ζώνη που, τη στιγμή που καταθέτει, δεν έχει καεί. Το πόρισμα της Πυροσβεστικής [...] λέει ότι η ζώνη 12 καίγεται την 9η Σεπτεμβρίου, τις πρωινές ώρες, από τον άνεμο.

Πρόεδρος: [Διακόπτει] Δεν σας έδωσα τον λόγο να αγορεύσετε. Τι θέλετε τώρα, να σας τον αφαιρέσω;

Δούση: Αυτή η μαρτυρία δεν μπορεί να θεωρηθεί αξιόπιστη. Όπως στον πρώτο, έτσι και στον δεύτερο βαθμό.

[Ένταση από την πρόεδρο «Στην αγόρευσή σας!»]

Αγγελίδου: Ήρθαν σαν μάρτυρες δύο αστυνομικοί από από την Ασφάλεια Μυτιλήνης και μας εξήγησαν εχθές πώς γίνεται η διαδικασία της αναγνώρισης και της αναζήτησης. Απ' ό,τι προκύπτει απ' αυτή την κατάθεση, δεν υπάρχει η παραμικρή περιγραφή, μόνο αναφορά σε μικρά ονόματα. Βλέπω στην κατάθεση του μάρτυρα, ξεκινάει στις 4 και τελειώνει στις 6μση. Πολύ δύσκολα θα μπορούσαν να αντλήσουν οι αστυνομικοί στοιχεία από το police online με τα μικρά τους ονόματα. [...]

Αλλα αναγνωστέα

Πρόεδρος: Να προχωρήσουμε στα αναγνωστέα. Ας αναγνώσουμε την έκθεση αυτοψίας.

Δούση: Έχουμε έκθεση πραγματογνωμοσύνης και θέλουμε να προβληθεί σε βίντεο.

Πρόεδρος: Όταν έρθει η σειρά σας.

[Αναγιγνώσκει έκθεση πραγματογνωμοσύνης της πυροσβεστικής υπηρεσίας]

Πρόεδρος: Υπάρχει συνημμένο και ένα CD... θέλετε να προβληθεί;

Δούση: Για τους ενόρκους.

Πρόεδρος: Ναι, οι ένορκοι πρέπει να το δουν.

Δούση: Είναι σημαντικό να εξηγηθεί, κυρίως στους ενόρκους, επειδή οι αναφορές είναι ζώνες [...] το πόρισμα αναφέρεται σε πάρα πολλές φωτιές, πάρα πολλών ημερών [...] Εδώ δικάζουμε μία. Το πόρισμα δείχνει την φωτιά στη ζώνη 12 να πηγαίνει στη 12 λόγω του ΒΑ ανέμου.

Πρόεδρος: Τώρα, τα έγγραφά σας.

Αίτημα προβολής της έκθεσης *Forensic Architecture / Forensis*

Δούση: Εμείς, κυρία πρόεδρε, αναθέσαμε σε πραγματογνώμονα στο Goldsmiths, στο Πανεπιστήμιο του Λονδίνου [...] Πώς επεκτάθηκε η πυρκαγιά, ποιες ζώνες κάηκαν, ποιες μέρες [...]. Έχουμε την έκθεση και ζητάμε να προβληθεί το βίντεο, που είναι αναπόσπαστο στοιχείο της έκθεσης. Θα καταδειχθούν οι αντιφάσεις και το γενικότερο πλαίσιο στο οποίο ξέσπασαν αυτές οι φωτιές, και σε σχέση με τις προηγούμενες πυρκαγιές, που είχαν ξεσπάσει τα προηγούμενα χρόνια. Έχει διάρκεια 25 λεπτών.

Πρόεδρος: Τι περιγράφει το βίντεό σας, πρέπει να το δούμε όλο;

Δούση: Το βίντεο αυτό αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της πραγματογνωμοσύνης. Σημειωτέον ότι οι πραγματογνώμονες έχουν καταθέσει σε πολύ μεγάλες δίκες. Έχουν αναλυθεί 500 βίντεο από μέσα από τη φωτιά... [διακόπτει η πρόεδρος]

Πρόεδρος: Δηλαδή δείχνει από μέσα;

Εισαγγελέας: Ποιοι τα τράβηξαν αυτά τα βίντεο;

Δούση: Οι κάτοικοι της Μόριας τα τράβηξαν.

Εισαγγελέας: Και γιατί δεν τα έδωσαν στον εισαγγελέα; Και σας τα έδωσαν εσάς; [Ειρωνικά]

Δούση: Είναι από το ReFocus Media Labs [...]

Πρόεδρος: Για προσκομίστε μου την έκθεση....

[Ένταση]

Πρόεδρος: [Προς την μάρτυρα Ανδρίτσου] Εσείς γιατί σηκωθήκατε;

Δούση: Είναι η πραγματογνώμονάς μας...

Πρόεδρος: Εδώ είναι δικαστήριο!

[Ένταση, αντεγκλήσεις]

Πρόεδρος: Δεν προσφέρει τίποτα [το βίντεο]. Θέλετε να αναγνωστεί η έκθεση...

Δούση: Η υπεράσπιση θέλει να δείξει ένα βίντεο που αποτυπώνει...

Πρόεδρος: Εσείς τα έχετε διαβάσει;

Δούση: Προφανώς το έχω διαβάσει, κυρία προεδρε, τι περιμένετε;

Πρόεδρος: Κάπου πρέπει να καταλήγει όλο αυτό.

Δούση: Στη σελίδα 56, τα συμπεράσματα σε σχέση με την αναξιοπιστία του μάρτυρα. Ρωτάω: θέλουμε να δούμε το ακριβές χρονολόγιο της φωτιάς;

Πρόεδρος: Με τα βίντεο που έχετε συλλέξει; Είναι αξιόπιστα τεκμήρια;

Εισαγγελέας: Γιατί δε δόθηκαν στον ανακριτή; Ποιοι έβαλαν τις φωτιές, αν έχετε τέτοια βίντεο...

Πρόεδρος: Δεν μπορεί να φέρνεται έτσι έγγραφα...

Δούση: Από την έκθεση αυτή θα εξηγηθεί η μεθοδολογία και θα καταθέσει η πραγματογνώμονας.

Πρόεδρος: Στη διάσκεψη...

Δούση: [Διαβάζει το σχετικό άρθρο του ΚΠΔ].

Πρόεδρος: Σας λέω για το βίντεο, θέλω να μου δείξετε συγκεκριμένα στοιχεία που να άπτονται της κατηγορίας, όχι για όλα σχετικά με τη φωτιά. [...] Ένα εκατομμύριο ευρώ ζημιά πάθαν οι άνθρωποι απ' αυτή τη φωτιά!

Εισαγγελέας: Η πράξη που κατηγορείται ο κατηγορούμενος είναι κατά συναυτουργία! Σύμφωνα με το άρθρο 45 ο δράστης μπορεί να έχει τελέσει μέρος της πράξης.

Δούση: Η απόφαση λέει στη σελίδα 68, «προκάλεσαν διάσπαρτες φωτιές στη ζώνη 12 και εξαπλώθηκαν», πού;

Εισαγγελέας: [Διακόπτει, σχολιάζει]

Πρόεδρος: Κυρία συνήγορε! Εδώ τώρα τι θέλετε; Αυτή η έκθεση είναι ό,τι περιγράφεται στο βίντεο;

Δούση: Είναι μέρος της έκθεσης, αποτυπώνει την έκθεση με μοντέλο.

Πρόεδρος: Αφού έχουμε την έκθεση, το βίντεο τι να το κάνουμε; ΜΟΝΟ ΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ! ΟΧΙ ΤΟ ΒΙΝΤΕΟ! Δεν χρειάζεται να μου φέρετε και βίντεο!

Δούση: Το βίντεο είναι αναπόσπαστο μέρος της έκθεσης. Αυτή η έκθεση δεν μπορεί να γίνει κατανοητή χωρίς αυτό το βίντεο.

[Σχόλια μεταξύ εισαγγελέα και προέδρου, βαβούρα]

Δούση: Έχουμε μια σοβαρή έκθεση από πανεπιστήμιο του εξωτερικού, προφανώς πρέπει να προβληθεί. Σε αυτή την αίθουσα έχουν ακουστεί σημεία και τέρατα, και πρέπει να ξεκαθαρίσουμε τις ζώνες.

Εισαγγελέας: Αν είχατε αυτόπτη μάρτυρα, γιατί δεν τον φέρατε να μας πει ποιος έβαλε τη φωτιά;

Δούση: [Προς την εισαγγελέα] Είναι η δουλειά της υπεράσπισης να βρει; [Προς την πρόεδρο] Αν δεν δει το δικαστήριο σας πώς προκαλείται η φωτιά δεν θα μπορεί να καταλάβει τι γίνεται.

Πρόεδρος: Φέρτε εδώ να δούμε ένα μέρος. Ακόμα κι αν το προβάλλετε, πρέπει να γίνει σε αντιπαράθεση με την έκθεση.

Δούση: Θα καταθέσει και η πραγματογνώμονας.

Πρόεδρος: Έχετε μάρτυρα; Δε δώσατε μάρτυρα;

Δούση: Μα περάσαμε στα αναγνωστέα...

[Ένταση από την εισαγγελέα]

Αγγελίδου: Κυρία πρόεδρε, να αναγνωστεί το σύνολο της έκθεσης.

Πρόεδρος: Δεν γίνεται στο δικαστήριο να μη δίνετε τα σημαντικά στοιχεία! Το δικαστήριο δεν θα αναγνώσει όλη την έκθεση, μόνο τα σημαντικά στοιχεία! [Ένταση] Αν θέλετε, θα μου επισημάνετε τα σημαντικά στοιχεία!

Δούση: Θα διαβαστεί ολόκληρη και θα προβληθεί το βίντεο. Αν απορρίψετε, αιτιολογημένα να καταχωριστεί στα πρακτικά.

Πρόεδρος: Τώρα φέρνετε μάρτυρες;! Θα διακόψει το δικαστήριο, να εξετάσει αν κάνει δεκτούς τους μάρτυρες σε αυτό το στάδιο. Σας έδωσα τον λόγο για τους ισχυρισμούς σας και να μας πείτε τους μάρτυρες.

Δούση: Θα στερηθούμε τους μάρτυρές μας;

Πρόεδρος: Σας έδωσα την ευκαιρία, όταν καταθέσατε τους ισχυρισμούς, να πείτε και τους μάρτυρές σας! Τώρα πρέπει να διακόψουμε για να αποφασίσουμε αν θα δεχτούμε τους μάρτυρες σας!

Εισαγγελέας: Ας διακόψουμε λίγο.

Πρόεδρος: Διακόπτει το δικαστήριο. Βάλτε σε μια σειρά τα έγγραφά σας και φέρτε τα.

15:28: Διακοπή.

15:39: Συνέχεια.

Πρόεδρος: Το 352 [άρ. ΚΠΔ] δεν προβλέπει...

Δούση: Θα το καταθέσουμε και παρακαλούμε να αναγνωσθεί.

Πρόεδρος: Αν το βίντεο περιγράφεται στην έκθεση, δεν χρειάζεται να προβληθεί. Επισημάνετέ τα και μετά θα τα δούμε, στη διάσκεψή μας. Φέρτε το, συνοδέψτε το με την έκθεση και θα το δούμε. Αν έχουμε αμφιβολίες για την έκθεση, θα δούμε το βίντεο διευκρινιστικά.

[Παραδίδεται το βίντεο σε στικάκι]

Πρόεδρος: Αλλά έγγραφα έχετε να προσκομίσετε; Φέρτε τα.

Δούση: Προσκομίζουμε την έκθεση πραγματογνωμοσύνης «Χωρική και πολυμεσική ανάλυση [...]» Η έκθεση αυτή έχει εκπονηθεί από την Forensic Architecture, παραγγέλθηκε από εμάς. Οι συγκεκριμένοι έχουν καταθέσει μέχρι και στο Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο.

Εισαγγελέας: Τι ιδιότητα έχουν;

Δούση: Είναι πραγματογνώμονες.

Εισαγγελέας: Είναι πυροσβέστες;

Δούση: Είναι ερευνητικό κέντρο με έδρα το Goldsmiths του Πανεπιστημίου του Λονδίνου. Αποτελείται από ειδικούς εμπειρογνώμονες, ακαδημαϊκούς, επιστήμονες, πολυεπιστημονική έρευνα.

[Η πρόεδρος διακόπτει]

Δούση: Προκύπτει [...] συγκεκριμένες 3 σημαντικές ανακρίβειες. [Διαβάζει από την έκθεση του FA]

Αλλα αναγνωστέα υπεράσπισης

Δούση: [Προσκομίζει αναγνωστέα] Για τη ζώνη υγειονομικού αποκλεισμού, την ΚΥΑ που ανανεώνεται από τον Μάρτιο του 2020 [...] Άρθρο σε σχέση με απόφαση αποζημίωσης για θάνατο πρόσφυγα μέσα στο ΚΥΤ Μόριας... [...] Προσκομίζουμε όλες τις εκθέσεις.

Πρόεδρος: Γιατί τα προσκομίζετε... αφού δεν είχατε κάνει τέτοιο ισχυρισμό, αφού ο εντολέας σας αρνείται... ότι τι, από δικαιολογημένη αγανάκτηση; Ενδεικτικά θα δεχτώ κάποια έγγραφα από αυτά, όχι όλα, δε θα γεμίσω τη δικογραφία με έγγραφα, από τη στιγμή που ο εντολέας σας αρνείται εντελώς την πράξη. [...] Αρκετά, δεν θα δεχτώ άλλα έγγραφα από αυτά.

Δούση: Τους χάρτες που επιδείξαμε.

Πρόεδρος: Υπάρχουν...

Δούση: Δεν υπήρχαν αυτοί οι χάρτες, εμείς τους προσκομίσαμε. Σε σχέση με συμβάντα προηγούμενων φωτιών.

Εισαγγελέας: Μα κάθε τρεις και λίγο βάζανε φωτιές και τρέχανε οι πυροσβέστες.

Πρόεδρος: Μη τα προσκομίζετε όλα αυτά, δεν καταλάβατε το νόημα της ποινικής δίκης!

Δούση: Υπάρχουν εστίες φωτιών που επεκτείνονται λόγω των εύφλεκτων υλικών.

[Ένταση από την εισαγγελέα]

Δούση: Τα έγγραφα του κατηγορουμένου.

Πρόεδρος: Αυτά φέρτε.

Αγγελίδου: [Προσκομίζει] Αυτή είναι η έκθεση σύλληψης, που ο συγκεκριμένος κατηγορούμενος συλλαμβάνεται στις 22:50 στις 15 του μηνός. Και η κατάθεσή του που δείχνει να εξετάζεται με διερμηνέα και καταθέτει στις 13:15 το μεσημέρι, 15 του μηνός!

[Διακόπτει η πρόεδρος]

Αγγελίδου: Ο κατηγορούμενος συλλαμβάνεται 22:50 και καταθέτει 13:15. Καταθέτει πριν συλληφθεί! [Η εισαγγελέας κάνει ειρωνικές χειρονομίες] Μη μου κάνετε έτσι, κυρία εισαγγελέα!

Δούση: Έγγραφα της φυλακής. Μολονότι αναλόγητος αυτός ο άνθρωπος, έχουμε επαίνους από τον διευθυντή του σχολείου της φυλακής.

Εισαγγελέας: Άρα ξέρει ελληνικά! Γιατί μας είπατε ότι δεν μπορούσε να διαβάσει την κλήση;

Δούση: [Με αγανάκτηση] Το Δημοτικό έχει βγάλει!

Μάρτυρες υπεράσπισης

Πρόεδρος: Μάρτυρες υπεράσπισης.

[Ο κατηγορούμενος θέλει να μιλήσει]

Κατηγορούμενος: [Ξεκινάει να μιλήσει]

Πρόεδρος: Όχι τώρα, στην απολογία του.

Μάρτυρας Δήμητρα Ανδρίτσου, Forensic Architecture

Πρόεδρος: Η κύρια Ανδρίτσου Δήμητρα. Είστε αρχιτέκτων μηχανικός, κάτοικος Βερολίνου... ορκίζεστε στην τιμή και τη συνείδησή σας... Εσείς έχετε συντάξει αυτή την έκθεση;

Ανδρίτσου: Σε συνεργασία με άλλους. Συλλέξαμε πάνω από 500 φωτογραφίες και βίντεο, διάρκειας συνολικής 5 ωρών.

Πρόεδρος: Από πού τα βρήκατε;

Ανδρίτσου: Ένα μεγάλο μέρος του υλικού από το ReFocus Media Labs. Είναι μια οργάνωση που εκπαιδεύει πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο στη βιντεοσκόπηση.

Πρόεδρος: Επαναλάβετε παρακαλώ την ομάδα [Η μάρτυρας επαναλαμβάνει]. Πώς έγινε η βιντεοσκόπηση; Πότε ξεκίνησαν να κινηματογραφούν;

[...]

Πρόεδρος: Εσείς δεν ήσασταν παρόντες εκείνη την ημέρα;

Ανδρίτσου: Από το βράδυ της 8ης Σεπτεμβρίου. Η βιντεοσκόπηση είναι πολύ πυκνή ανάμεσα 00:00 και 03:00... Έχουμε και επιπλέον αρχείο, εμείς ειδικευόμαστε στην έρευνα ανοιχτού κώδικα.

Πρόεδρος: Μέσω διαδικτύου λέτε; Εν συντομία, δε θέλω περισσότερα!

Πρόεδρος: Εσείς συλλεξατε το υλικό και σε ποιο συμπέρασμα καταλήξατε; Τι ώρα ξεκίνησε η φωτιά; Τι προκάλεσε και από ποιες ζώνες ξεκίνησε;

Ανδρίτσου: Εμεις τοποθετήσαμε το υλικό στον χώρο, δημιουργήσαμε ένα τρισδιάστατο μοντέλο...

Πρόεδρος: ΔΕ ΘΕΛΩ ΝΑ ΜΟΥ ΕΞΗΓΗΣΕΤΕ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ! Θέλω να μου πείτε πού καταλήξατε. Τί ώρα ξεκίνησε η φωτιά, σε ποιο σημείο και τι κατέστρεψε;

Ανδρίτσου: Η πρώτη εκδήλωση της φωτιάς καταγράφηκε στις 11:36 πλησίον της ζώνης 6. 12:01 βλέπουμε φωτιά επίσης να επεκτείνεται εντός της ζώνης 6.

Πρόεδρος: Η πρώτη φωτιά που καταγράφεται, είναι μια εστία φωτιάς;

Ανδρίτσου: Είναι πλησίον του δρόμου;

Πρόεδρος: Καταγράφεται και ποιος βάζει τη φωτιά;

Ανδρίτσου: Όχι, δεν φαίνεται πουθενά.

Πρόεδρος: Αυτό δεν συνέφερε, προφανώς!

Ανδρίτσου: Ποιον δεν συνέφερε;

Πρόεδρος: Αυτόν που τραβούσε...

[Η πρόεδρος διακόπτει συνεχώς και μιλάει πάνω στη μάρτυρα, δεν την αφήνει να ολοκληρώσει προτάσεις]

Ανδρίτσου: Βλέπουμε 12:16 είναι βόρεια του safe zone και μέχρι 12:45 έχει επεκταθεί και μέσα στο safe zone.

Πρόεδρος: Είναι κοντά στη ζώνη 12;

Ανδρίτσου: Όχι, μιλάμε για τη βόρεια πλευρά του ΚΥΤ.

Πρόεδρος: Η ζώνη 12 ποτέ φλέγεται;

Ανδρίτσου: Η ζώνη 12 φλέγεται πρώτη φορά 1:43 που βλέπουμε πρώτη φορά να φλέγεται μέρος της ζώνης 12.

Πρόεδρος: Αυτή η εστία που βλέπετε στη ζώνη 12 είναι ανεξάρτητη από τις άλλες εστίες ή είναι συνέχεια άλλων εστιών;

Ανδρίτσου: Στη 1:43, στο κέντρο του ΚΥΤ, οι ζώνες 4 και 5 φλέγονται ήδη από κάποια ώρα πριν τη 1:00. Και μέχρι 1:30 έχει πάρει μεγάλη έκταση η φωτιά.

Πρόεδρος: [Διακόπτει] Αυτό που θέλω να μου πείτε είναι αν η φωτιά στη ζώνη 12 είναι σε συνέχεια άλλων εστιών.

Ανδρίτσου: Βέβαια, είναι συνέχεια της φωτιάς από το κεντρο του καταυλισμού.

Πρόεδρος: Σημαίνει ότι είναι σε συνέχεια των φωτιών που εκδηλώθηκαν πιο βόρεια;

Ανδρίτσου: Όχι άμεσα, υπάρχει μια απόσταση.

Πρόεδρος: Πώς καταλήγετε για τη φωτιά στη ζώνη 12;

Ανδρίτσου: Η φωτιά στη ζώνη 12 είναι αποτέλεσμα της εξάπλωσης της φωτιάς από το κέντρο του καταυλισμού, λόγω των ισχυρών ανέμων που πνέουν στην περιοχή.

Πρόεδρος: Δεν είναι κάποιος άλλος παράγοντας, π.χ. ανθρώπινο χέρι; Είναι η εξάπλωση της φωτιάς κατά τη φορά του ανέμου, έτσι;

Ανδρίτσου: Μάλιστα.

Εισαγγελέας: Με βάση τον ΚΠΔ ο μάρτυρας πρέπει να αποκαλύπτει από πού ξέρει αυτά που καταθέτει [...]. Να κατονομάσει αυτούς που τον πληροφόρησαν. Πρόσωπο. Ποιος τράβηξε το κάθε βίντεο, όχι ανώνυμες οργανώσεις. Προ-σω-πα! Για να προκύψουν τα ονόματα των δραστών, γιατί το δικαστήριο και ο εισαγγελέας ψάχνει ποιος έκανε το έγκλημα του εμπρησμού, έχουν γίνει πολλά εγκλήματα εδώ, να μας πείτε με όνομα, επώνυμο και ημερομηνία γέννησης.

Ανδρίτσου: Νομίζω ότι το δικαστήριο εξετάζει αν είναι ένοχος ή όχι ο κατηγορούμενος...

Εισαγγελέας: Θέλω να μου πείτε ποια πρόσωπα έβγαλαν τα βίντεο, όχι ανώνυμη οργάνωση. Όνομα, επώνυμο και τόπο κατοικίας. Δεν μπορούμε να δεχτούμε ένα βίντεο αγνώστου προέλευσης! [Με προσποιητή ένταση] Πού ξέρουμε αν δεν είναι δράστης;! Γιατί έβγαζε βίντεο και δεν έσβηνε τη φωτιά; Απαντήστε!

Πρόεδρος: Ναι, ναι, κυρία εισαγγελέα, κατάλαβε.

Ανδρίτσου: Στην έκθεσή μας, υπάρχει μια ταμπέλα στην αρχή που φαίνονται τα βίντεο που εξετάζουμε. Το όνομα του αρχείου, την ώρα.

Εισαγγελέας: [Διακόπτει] Πέστε μου ονόματα! Αυτοί μένανε στο ΚΥΤ, αυτοί οι άνθρωποι; Πώς λέγονται αυτοί οι άνθρωποι; τα ονόματά τους! Να μας κατονομάσετε την πηγή των πληροφοριών. Να μας πει «δεν ξέρω» αν δεν ξέρει. Να δούμε τι αξιοπιστία έχει!

Ανδρίτσου: Δεν γνωρίζω τα ονόματα, η αξιοπιστία ενός βίντεο μπορεί να γίνει και από άλλες πηγές.

Εισαγγελέας: Για να με πείσει ένα βίντεο θα πρέπει να ξέρω την πηγή.

Πρόεδρος: [Διαβάζει από την έκθεση] Αναφέρει κάποια ονόματα...

Εισαγγελέας: Πού είναι αυτοί οι άνθρωποι;

Ανδρίτσου: Συγγνώμη, δεν έχω συλλέξει τα προσωπικά στοιχεία του καθενός.

Εισαγγελέας: Αυτοί οι άνθρωποι πού μένουν; Για να ξέρουμε αν είναι αξιόπιστοι, αν ήταν εκεί; Το δικαστήριο έχει κάποιους κανόνες.

Ανδρίτσου: Εμεις κρίνουμε την αξιοπιστία ενός τεκμηρίου με διαφορετικούς τρόπους.

Εισαγγελέας: Ήταν μετανάστες που μένανε στο ΚΥΤ;

Ανδρίτσου: Κάποιοι ναι, κάποιοι περίοικοι της Μόριας...

Εισαγγελέας: Και αυτοί τι έκαναν εκείνη την ώρα; Έβλεπαν την φωτιά και φωτογράφιζαν; Αντί να πάνε να σώσουν τους άλλους και να γλυτώσουν από τις φωτιές; Έχουν το ρόλο του φωτογράφου δηλαδή εκείνη την ώρα;!

[Ένταση μεταξύ δικηγόρων υπ. και εισαγγελέας]

Υπεράσπιση: Να μπορέσει να απαντήσει η μάρτυρας, όμως.

[Η εισαγγελέας διακόπτει συνεχώς]

[Ένταση]

Η πρόεδρος παρεμβαίνει.

Ανδρίτσου: Οι κάτοικοι της Μόριας, του χωριού επίσης βιντοσκοπούσαν...

Εισαγγελέας: Εννοείτε του χωριού; [Με απορία]

[Ένταση]

Υποστήριξη Κατηγορίας: Αυτή η πραγματογνωμοσύνη που καταθέσατε...

Πρόεδρος: Έδωσα τον λόγο στην υπεράσπιση! [Ένταση]

Υποστήριξη Κατηγορίας: Αυτή η δουλειά που κάνατε, βασίστηκε σε βίντεο ανθρώπων της Μόριας, και ποια άλλα;

Ανδρίτσου: Έχουμε συλλέξει βίντεο από έρευνα ανοικτού κώδικα, το Instagram, το Facebook και τέτοιου είδους πηγές.

Υποστήριξη Κατηγορίας: Πώς υπάρχει ότι είναι από τη μέρα αυτή και από το συγκεκριμένο τόπο;

Ανδρίτσου: Έχουμε συγκεκριμένη μεθοδολογία.

Υποστήριξη Κατηγορίας: Και ο χρόνος του βίντεο; Πώς ξέρετε ότι είναι ο συγκεκριμένος;

Ανδρίτσου: Από τα βίντεο που λάβαμε, μπόρεσαμε να διαπιστώσουμε τον χρόνο, από το live stream ζωντανής ροής.

[Ένταση]

Δούση: Η μάρτυρας δεν μπόρεσε να πει [...]

[Διακόπτει η πρόεδρος]

Δούση: Το δικαστήριο πρέπει να επαληθεύσει τα πορίσματα της έρευνας, να μας πει πότε έγινε αυτή η φωτιά, όχι ποιος την έβαλε, αυτή ήταν η δουλειά των ανακριτικών αρχών...

[Η συνήγορος Δούση προσπαθεί να κάνει ερωτήσεις, η μάρτυρας Ανδρίτσου προσπαθεί να απαντήσει, η πρόεδρος διακόπτει συνεχώς]

Δούση: Ρωτώ λοιπόν: ποια είναι τα πορίσματα της έρευνάς σας σχετικά με την κατάθεση του βασικού μάρτυρα [Νεματουλλά];

Ανδρίτσου: Η χωροχρονική ανασύνθεση της φωτιάς δείχνει ότι αυτό που περιγράφει ο μάρτυρας έρχεται σε αντίθεση με τα γεγονότα όπως εξελίχθηκαν [...] Συμπεραίνουμε ότι η ζώνη 9 δεν κάηκε εκείνο το βράδυ.

Πρόεδρος: Άρα λέτε ότι αυτό είναι ψέμα που κατέθεσε.

Ανδρίτσου: Ναι. [Εξηγεί σημεία της τεχνικής έκθεσης] Την ώρα κατά την οποία δεν συγκεκριμενοποιεί ακριβώς, αλλά λέει ότι βλέπει «στη ζώνη 12», όλα αυτά [η ζώνη που βρίσκεται ο μάρτυρας] έχουν ήδη παραδοθεί στις φλόγες. Δεν θα μπορούσε ο μάρτυρας να έχει αγνοήσει όλα αυτά που καίγονταν μπροστά του. Η κατάθεση του μάρτυρα αντικρούεται πρωτίστως από το πόρισμα της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας. [...] Οι φωτιές στη ζώνη 12 εκδηλώθηκαν λόγω εξάπλωσης. Εμάς, η χαρτογράφηση της φωτιάς ήταν ανεξάρτητη από το πόρισμα της πυροσβεστικής, ωστόσο το επιβεβαιώνει.

Δούση: Σε σχέση με τον άνεμο, μπορείτε να μας περιγράψετε πού κατέληξε η έρευνά σας; Με ποιόν τρόπο μεταδόθηκε η φωτιά; Για να καταλάβει και το ακροατήριο μας.

Ανδρίτσου: Η εξάπλωση της φωτιάς μπορεί να γίνει με τρεις τρόπους, η μία η αγωγή, η δεύτερη ακτινοβολία, και τρίτη η αερομεταφερόμενη φλεγόμενη ύλη, οι καύτρες.

Δούση: Αερομεταφερόμενη φλεγόμενη ύλη, τι εννοούμε;

Ανδρίτσου: Τις καύτρες.

Δούση: Πώς μπορούν να μεταφερθούν οι καύτρες;

Ανδρίτσου: Συμβουλευτήκαμε τεχνικούς πυρασφάλειας, έχουμε διάφορα επιστημονικά διαγράμματα μέσα στην έκθεση [...] Εντοπίσαμε βίντεο από το χωριό της Μόριας. Μπορείς να δεις αερομεταφερόμενη φλεγόμενη ύλη, ενώ η ζώνη 12 δεν καίγεται ακόμα.

Δούση: Σε σχέση με τη ζώνη 6, πίσω από την οποία ήταν η αποθήκη του κυρίου Λ., πώς κάρηκε;

Πρόεδρος: Γι' αυτό εντοπίσατε κάτι;

Ανδρίτσου: Τη βλέπουμε να φλέγεται στις 02:11 το πρωί.

Δούση: Θα μπορούσαν οι καύτρες από τη ζώνη 4 να πάνε στην αποθήκη του κυρίου Λ.;

Ανδρίτσου: Εντοπίζουμε εστία στην 4 και στην 5, και βλέπουμε να εξαπλώνεται στο κομμάτι της ζώνη 12 που είναι πιο εγγύς στη ζώνη 5.

Δούση: Θα μπορούσε η φωτιά να διανύσει με τον ίδιο άνεμο μια απόσταση 300 μέτρων και να φτάσει εκεί;

Ανδρίτσου: Τα αερομεταφερόμενα σωματίδια μεταφέρονται κατά τη φορά του ανέμου.

Πρόεδρος: Άρα εσείς το θεωρείτε αδύνατο να έχει γίνει αυτό; Από τη Ζώνη 12 να φτάσει στην αποθήκη;

Ανδρίτσου: Από τη ζώνη 12 να κάψει την αποθήκη, το θεωρώ αδύνατο, γιατί οι χρόνοι δε συμβαδίζουν.

Πρόεδρος: Ωραιο, κάτι άλλο;

Ανδρίτσου: Τα δεδομένα από τον μετεωρολογικό σταθμό που επιβεβαιώνουν τον χρόνο...

Δούση: Στη διάθεσή σας είναι και τα δεδομένα του μετεωρολογικού σταθμού.

Πρόεδρος: [Διακόπτει] Λοιπόν, ευχαριστώ πολύ, κυρία μάρτυς, καθίστε.

Δούση: Να το διαβάσετε στη σελίδα 1 και 2, πού έχουν συμμετάσχει [το ερευνητικό κέντρο Forensic Architecture], για την αξιοπιστία της μάρτυρα.

Εισαγγελέας: Δεν μας ενδιαφέρει!

Μάρτυρας Βασιλική Δανάσκου

Πρόεδρος: Η κυρία Δανάσκου Βασιλική. Γνωρίζετε τον κατηγορούμενο; Όχι, η κυρία εισαγγελέας; Άλλο από έδρας; Όχι, η υπεράσπιση;

Δουρ: Να μας πει για το τι ζούσαν οι άνθρωποι στη Μόρια.

Πρόεδρος: ΟΧΙ

[Ο κλητηρας της αίθουσας καλεί τη μάρτυρα να κατέβει]

Μάρτυρας Ο.Β.

Επόμενη μάρτυρας Ο.Β., μάρτυρας χαρακτήρα.

Πρόεδρος: Είστε κάτοικος Αννόβερου... Ορκίζεστε...Ξέρετε τον κατηγορούμενο; Πότε;

[Η μάρτυρας καταθέτει μέσω διερμηνέα, γι' αυτό κάποιες ερωτήσεις ή απαντήσεις είναι σε τρίτο πρόσωπο]

Ο.Β.: Τον γνωρίζω από τότε που συλλήφθηκε.

Πρόεδρος: Και τι άνθρωπος είναι;

Ο.Β.: Τον γνωρίζω τριάμισι χρόνια. Είναι ένας πολύ ευγενής, ήσυχος και άνθρωπος ειρηνικός. Είμαι σε επαφή με τον αδερφό του που είναι στο Βερολίνο. Είναι μια μεγάλη οικογένεια με εννιά παιδιά. Και ήρθε στην Ευρώπη για να βρει ειρήνη. Και χτες είδαμε μια πτυχή του χαρακτήρα του, όταν οι τρεις συγκατηγορούμενοι απελευθερώθηκαν, κι εκείνος σε ένδειξη ευγνωμοσύνης τους αγκάλιασε.

Πρόεδρος: Δεν τον γνώριζε πριν. Τι γνώμη σχημάτισε, μια τέτοια πράξη που κατηγορείται;

Ο.Β.: Για να είμαι ειλικρινής όχι. Αμέσως μετά που έχουν συλληφθεί οι κατηγορούμενοι, έλεγαν ότι δεν έχουν κάνει αυτή την πράξη. Είπε ότι ανοιχτά έλεγαν όλοι, έντονα και ξαφνιασμένα, ότι δεν το έκαναν αυτοί. Και μετά από πολύ καιρό που ήταν σε επικοινωνία κράτησαν επαφή, αντάλλαζαν τα νέα τους.

Πρόεδρος: Για τον άνθρωπο, αυτόν που κατέθεσε γι' αυτούς ότι ήταν υπαίτιοι, είπαν κάτι; Της είπε κάτι ο κατηγορούμενος;

Ο.Β.: Γνωρίζω ότι ήταν κάποιος άνθρωπος, που δεν ήταν φιλικά διακείμενος και γνωρίζω επίσης ότι αυτή τη στιγμή βρίσκεται στη Γερμανία.

Εισαγγελέας: Όλοι ψάχνουν να τον βρουν από το πρωί, πώς το ξέρει; Ποια είναι η διεύθυνση του;

Ο.Β.: Είδα φωτογραφίες του στα σόσιαλ μίντια.

Εισαγγελέας: Σε ποια συγκεκριμένα, ποια σόσιαλ μίντια είχε;

Ο.Β.: Είναι σημαντικό;

Εισαγγελέας: Δε θα μας πει αυτή τι είναι σημαντικό... να μας πει σε ποια σόσιαλ μίντια!

Πρόεδρος: Ξέρει πού ακριβώς μένει;

Ο.Β.: Θέλω κάτι να προσθέσω. Γνωρίζω ήδη από μια άλλη υπόθεση, από έναν Σύριο το 2017, κάτι παρόμοιο, που μετά την καταδίκη, ανεβάσε ένα ηχητικό μήνυμα στα σόσιαλ μίντια, ζητώντας συγγνώμη. Ευχόμουν ότι κι αυτός ο μάρτυρας θα ανακαλέσει...

Εισαγγελέας: ΝΑΙ ΑΛΛΑ ΠΟΥ ΤΟΝ ΒΡΗΚΕ;!

Ο.Β.: Στο Instagram.

Εισαγγελέας: Η ίδια η μάρτυρας είναι μέλος κάποιας οργάνωσης, ΜΚΟ;

Ο.Β.: Όχι.

Εισαγγελέας: Δεν κατάλαβα πώς ξαφνικά βρέθηκε με τον κατηγορούμενο, πώς γνωρίστηκε με τον αδερφό του; Ο ένας στην Ελλάδα κι ο άλλος στο Βερολίνο...;

Ο.Β.: Έχω έρθει αρκετές φορές εδώ στο νησί, και μιλάω με πολλούς ανθρώπους. Και όταν ήταν η φωτιά, είχε τεράστια κάλυψη διεθνώς.

Εισαγγελέας: Εγώ ρώτησα... πρώτα γνώρισε τον αδερφό του και μετά τον κατηγορούμενο;

Ο.Β.: Ένας ρεπόρτερ μου έδωσε τα στοιχεία του αδερφού του στη Γερμανία.

Εισαγγελέας: Ένας δημοσιογράφος τη βρήκε και της έδωσε τα στοιχεία έτσι ξαφνικά;! ΑΥΤΑ ΕΙΝΑΙ ΠΟΛΥ ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ!

Ο.Β.: Γιατί ήμουν εδώ στο δικαστήριο που αφορούσε τους δύο ανήλικους [από τους έξι συνολικά κατηγορούμενους για τον εμπρησμό].

Εισαγγελέας: Άρα πάει σ' όλα τα δικαστήρια ως μάρτυρας! Πάει και σ' άλλες υποθέσεις;

Ο.Β.: Όχι, ήμουν εδώ για την δίκη. Είμαι παρατηρητής!

Εισαγγελέας: Και τη βρήκε ένας άσχετος δημοσιογράφος, να της γνωρίσει τον αδερφό του... Πώς βρέθηκε μια άσχετη από το Αννόβερο... Άσχετη! [επαναλαμβάνει]

Ο.Β.: Είχα έρθει ήδη πολλές φορές στη Μυτιλήνη για να συνδράμω τους ανθρώπους που ζούσαν σε αυτές τις άθλιες συνθήκες.

Εισαγγελέας: Ααα, πέστε έτσι... Άρα ήσασταν μέλος ΜΚΟ και πηγαίνατε στη Μόρια;

[Ένταση]

Υπεράσπιση: Κυρία εισαγγελέα, σας είπε, όχι, αυτοβούλως...

Εισαγγελέας: Στην Γερμανία δεν έχει δουλειά; Οικογένεια και δουλειά;

Ο.Β.: Δουλεύω και έχω οικογένεια.

Εισαγγελέας: Κι ερχόταν δηλαδή στην Ελλάδα, κι ερχόταν στο καμπ της Μόριας, και ασχολιόταν με τους μετανάστες;

Ο.Β.: Ναι.

Εισαγγελέας: Άρα δεν ερχόταν για διακοπές το καλοκαίρι;

Ο.Β.: Όχι.

Εισαγγελέας: Από τότε που μιλάνε με τον κατηγορούμενο, πόσες φορές τον έχει δει;

Ο.Β.: Τον είδα πέρυσι, την ημέρα του δικαστηρίου που αναβλήθηκε, τέτοιο καιρό πάλι. Και κατά τ' άλλα, δεν μπορώ να τον δω, γιατί η επικοινωνία μέσα στη φυλακή είναι δύσκολη, γιατί γίνεται μέσω καρτοτηλέφωνου.

Εισαγγελέας: Άρα, για να καταλάβω, τον έχει δει μόνο μία φορά στο προηγούμενο δικαστήριο, καλά κατάλαβα;

Ο.Β.: Τον είδα αυτές τις δύο φορές και όλο το μεσοδιάστημα επικοινωνούμε τηλεφωνικά.

Εισαγγελέας: Ξέρει γερμανικά ο κατηγορούμενος;

[Παρεμβαίνει η πρόεδρος για τις ερωτήσεις της εισαγγελέως προς την μάρτυρα]

Εισαγγελέας: Σε ποια γλώσσα;

Ο.Β.: Στα αγγλικά.

Εισαγγελέας: Ξέρει αγγλικά ο κατηγορούμενος; Και για πόση ώρα τον είδε την προηγούμενη φορά και μίλησαν;

Πρόεδρος: Λοιπόν, αρκετά!

Εισαγγελέας: Σας παρακαλώ!

[Ένταση]

Εισαγγελέας: Μισή ώρα σε αστυνομικό τμήμα, αυτό δεν είπε;

Δούση: Είπε επίσης, δεν πρόλαβε να το μεταφέρει η διερμηνέας, μιλάει μέσω του αδερφού του προφανώς στα φαρσί.

[Ο κατηγορούμενος θέλει να μιλήσει]

Πρόεδρος: Όχι τώρα.

Αγγελίδου: Θέλουμε να μας πει η κυρία μάρτυρας τι δουλειά κάνει ακριβώς.

Ο.Β.: Είμαι φυσικός και ερευνήτρια και γράφω για την αυστριακή κυβέρνηση.

Εισαγγελέας: Άρα είναι ρεπόρτερ;

Υπεράσπιση: Ερευνήτρια φυσικός!

Πρόεδρος: Μη βιάζεστε, δεν περιμένετε να ακούσετε, κυρία εισαγγελέα.

Ψώμος: Συνεργάζεστε με κάποιο πανεπιστήμιο;

Ο.Β.: Ήμουν αρκετά χρόνια καθηγήτρια σε πανεπιστήμιο, τα τελευταία χρόνια ανεξάρτητη.

Ψώμος: Πόσες φορές έχετε μιλήσει με τον κατηγορούμενο στο τηλέφωνο;

Ο.Β. Τουλάχιστον μία φορά την εβδομάδα. Τις περισσότερες φορές, οι άλλοι μετέφραζαν όταν μιλούσα με εκείνον. Στα τριάμισα χρόνια μπορεί να ήταν 50 φορές.

Πρόεδρος: Ευχαριστώ, καθίστε. Ελάτε, ο κατηγορούμενος.

Απολογία του κατηγορουμένου

[Με διερμηνεία]

Κατηγορούμενος: Λέγομαι Φεϊζ [...] από το Αφγανιστάν. Έφυγα από την χώρα μου, διότι υπήρχε πόλεμος εκεί και δεν υπήρχε ασφάλεια. Περίπου 9 μήνες κατοικούσα εδώ στη Μυτιλήνη. Όταν με

συνέλαβαν, δεν είχα ιδέα για ποιον λόγο. Με πήγαν στο κρατητήριο και δεν είχα ιδέα. Δεν μου είχαν εξηγήσει. Όταν ρώτησα «γιατί με έχετε φέρει εδώ»;, μου είπαν ότι «κάποιος έχει καταθέσει για σένα ότι έβαλες φωτιά στο καμπ στη Μόρια». Τον Νεματουλλά [μάρτυρα] δεν τον γνωρίζω καν ποιος είναι και τι ήταν. Εγώ είχα δουλέψει εθελοντικά με τις οργανώσεις, είχα καρτέλα ότι ήμουν εθελοντής. Ήταν και η εποχή του κορωνοϊού και εγώ βοηθούσα, με τους ανθρώπους και τις οργανώσεις, για να δούμε τι θα γίνει. Βοηθούσα, ό,τι μπορούσα, την κατάσταση για να μη χειροτερέψει.

Τη βραδιά που έγινε η πυρκαγιά δεν ήξερα καν τι γινόταν έξω, γιατί εκείνη την ώρα κοιμόμουν, ήρθε ένας γνωστός, φίλος, και με ξύπνησε και μου είπε τι γίνεται έξω. Και έτσι όπως μου το είπαν από τον ύπνο που ήμουν, βγήκα απευθείας έξω για να βοηθήσω, να βγάλω τα μικρά παιδιά.

Επίσης δεν θυμάμαι τον Νεματουλλά... αυτός που έχει καταθέσει για μένα, θέλω να ξέρω τι ακριβώς έχει καταθέσει για μένα. Ότι με είδε συγκεκριμένα; με περιέγραψε με χαρακτηριστικά; ή απλά είπε «μια ομάδα»; Επίσης, αυτός ήρθε και κατέθεσε για μένα, γι' αυτή την «ομάδα», εσείς πώς τον πιστέψατε και είμαι τριάμιση χρόνια στη φυλακή και δεν έχω δικαίωμα όπως οι υπόλοιποι πρόσφυγες να ζήσω ελεύθερα;

Επίσης, εκείνη την εποχή ήταν λοκντάουν. Για ενάμιση χρόνο δεν μπορούσε κανείς να βγει από το νησί. Στο πρώτο δικαστήριο πάλι δεν εμφανίστηκε ο μάρτυρας να καταθέσει. Και σήμερα πάλι δεν εμφανίστηκε, είναι η τέταρτη φορά. Ποτέ δεν εμφανίστηκε να πει γιατί είπε το όνομά μου, αν είπε όντως το όνομά μου.

Εσείς πώς μπορείτε να βασιστείτε στα λεγόμενα ενός, που δεν ξέρετε καν εσείς κι αυτός δεν με ξέρει, και τον πιστέψατε και με βάλατε στη φυλακή για τριάμιση χρόνια και δεν πιστεύετε εμένα;

Τα τριάμιση χρόνια στη φυλακή, από τα έγγραφα που υπάρχουν για μένα, φαίνεται ότι δεν έχω κάνει καμία φασαρία, ούτε έχω δημιουργήσει κανένα πρόβλημα, έχω συμπεριφερθεί σωστά.

Είμαι ένας νεαρός άνθρωπος και πάντα προσπαθώ να σώσω τους ανθρώπους και να βοηθήσω τους υπόλοιπους.

Αν ήμουν κακός ή σκόπευα να σκοτώσω κάποιον, στο Αφγανιστάν οι Ταλιμπάν έχουν τώρα την εξουσία, θα μπορούσα να μείνω εκεί και να κάνω κακό εκεί, όχι να φύγω από εκεί και να έρθω εδώ. Εσείς ξέρετε καλά την κατάσταση στο Αφγανιστάν, ότι οι Ταλιμπάν κάνουν πόλεμο, εγώ έφυγα από εκεί για να βρω την ειρήνη.

Επίσης το γνωρίζω ότι η Ελλάδα με έχει δεχθεί σαν πρόσφυγα, ποτέ δεν μπορούσα να σκεφτώ ότι θα βάλω φωτιά στη χώρα μου, γιατί τη θεωρώ χώρα μου. Θεωρώ την Ελλάδα ως την πατρίδα μου, δεν θα σκεφτόμουν ποτέ να κάνω κακό.

Θέλω να σας παρακαλέσω να σκεφτείτε καλά. Εγώ είμαι αθώος, δεν θα μπορούσα να κάνω ποτέ κακό. Σέβομαι τους νόμους της Ελληνικής Δημοκρατίας και σέβομαι το δικαστήριο και τη γνώμη σας. Είμαι αθώος. Ό,τι αποφασίσετε θα το δεχτώ.

Πρόεδρος: Μαλιστα, θέλει να πει κάτι άλλο;

Κατηγορούμενος: Σχετικά με την κυρία μάρτυρα [O.B.], να προσθέσω, όταν μας έπαιρνε τηλέφωνο να μάθει τα νέα μας, έχω έναν φίλο στη φυλακή που μιλάει πολύ καλά αγγλικά και μετάφραζε.

Πρόεδρος: Πώς ήρθες στην Ελλάδα, μέσω Τουρκίας;

Κατηγορούμενος: Ξεκίνησα το ταξίδι μου φεύγοντας από το Αφγανιστάν, πέρασα στο Ιράν και μετά στην Τουρκία και μέσω βάρκας έφτασα στην Ελλάδα.

Πρόεδρος: Ήταν με πολλά άτομα όταν ήρθες;

Κατηγορούμενος: Με την βάρκα που φτάσαμε στο νησί, ήμασταν 24 άτομα.

Πρόεδρος: Εκείνο το βράδυ και στην απολογία του είπε ότι ήταν στη σκηνή και κοιμόταν. Τι ώρα;

Κατηγορούμενος: Νομίζω ότι ήταν περίπου 20:00 όταν έπεσα και είχαν περάσει δύο ώρες. Κατά τις 22:00 με ξύπνησε ο φίλος μου και είδα την κατάσταση.

Πρόεδρος: Ποιος φίλος του ήταν; Πώς λεγόταν και πού βρίσκεται;

Κατηγορούμενος: Ένας γνωστός, έχει οικογένεια, τώρα βρίσκεται στην Γερμανία.

Πρόεδρος: Εκείνο το διάστημα που τον συλλάβανε, γιατί δεν κάλεσε αυτόν τον φίλο του να πει «εγώ ήμουν μαζί του, μη με μπλέκετε» και να τελείωνε εκεί η υπόθεση;

Κατηγορούμενος: Από την πρώτη μέρα το ανέφερα και το είπα, όταν ξεκίνησε η φωτιά για 7 μέρες μαζί με την οικογένεια αυτού είμασταν στο καμπ μαζί. Στην περιοχή.

Πρόεδρος: Ναι, γιατί δεν πρότεινε αυτόν τον άνθρωπο στην αστυνομία, στον ανακριτή...;

Κατηγορούμενος: Δεν με άφησαν στην ανάκριση. Εγώ ζήτησα «να φέρετε τον άνθρωπο τάδε», και δεν με άφησαν.

Πρόεδρος: Δήλωσε και δεν το αποδέχτηκαν... μάλιστα. Τον Νεματουλλά που τον ανέφερε, εκείνος τον περιέγραψε, τον αναγνώρισε σε φωτογραφία... τον γνώριζε;

Κατηγορούμενος: Καθόλου δεν τον γνώριζα. Εάν αυτός με γνώριζε τότε, επειδή είχαμε το καρτέλακι, με ήξερε το μισό καμπ επειδή βοηθούσα τους υπόλοιπους.

Πρόεδρος: Αν ερχόταν αυτός ο άνθρωπος εδώ σήμερα δεν θα τον αναγνώριζε;

Κατηγορούμενος: Όχι, πού να τον ξέρω;

Πρόεδρος: Αναφέρει γι' αυτόν τον μάρτυρα ότι ήταν από τη φυλή Παστούν. Πώς το γνώριζε αυτό, πώς το έμαθε;

Κατηγορούμενος: Εγώ δεν έχω πει ποτέ ότι τον γνωρίζω και είναι από τη φυλή Παστούν. Δεν έχω αναφέρει αυτό, μπορεί να το έχει αναφέρει καταλάθος ο διερμηνέας.

Πρόεδρος: Ο ίδιος από ποια φυλή είναι;

Κατηγορούμενος: Από τη φυλή Τατζίκι.

Πρόεδρος: Γιατί τώρα αυτός ο Νεματουλλά να τα πει όλα αυτά και να περιγράψει και τους άλλους και να μην αναφερθεί σε κάποιους άλλους; Γιατί να εστιάσει σ' αυτούς; Τον ανέφερε με το όνομα, «Φαΐζ».

Κατηγορούμενος: Εσείς λέτε ότι με 13.000 άτομα στο καμπ, μόνο εγώ ήμουν με το όνομα Φαΐζ;

Πρόεδρος: Δεν είναι μόνο το όνομα, τον περιγράφει και τον αναγνωρίζει σε φωτογραφία.

Κατηγορούμενος: Δεν μπορώ να σας πω για ποιο λόγο το έκανε, αλλά μπορώ να ξαναπώ ότι επειδή δούλευα εθελοντικά μέσα στο καμπ, όλοι με ήξεραν. Επίσης θα...

Πρόεδρος: Άρα λέει αυτό, ότι ΜΠΟΡΕΙ να τον ήξερε...

Κατηγορούμενος: Επίσης θα μπορούσε να βγάλει φωτογραφία χωρίς να το καταλάβω.

Πρόεδρος: Ο φίλος που τον ξύπνησε εκείνο το βράδυ, ξέρει πού βρίσκεται σήμερα;

Κατηγορούμενος: Έχω μάθει ότι έχει φύγει από δω και είναι στη Γερμανία.

Πρόεδρος: Κάποιος άλλος εκείνο το βράδυ που να τον γνωρίζει, δεν ήταν μαζί του; Είχε εννέα μήνες στο καμπ, πρέπει να γνώριζε κόσμο.

Κατηγορούμενος: Ένας που βρίσκεται στην Αθήνα.

Πρόεδρος: Και γιατί δεν φρόντιζε να τον φέρει ως μάρτυρα;

Κατηγορούμενος: Εγώ το ζήτησα, και ήρθα σε επαφή με αυτόν τηλεφωνικά, και μου είπε ότι έπρεπε να ταξιδέψει στο Ιράν και τώρα δεν μπορούσε να έρθει.

Πρόεδρος: Στο πρώτο δικαστήριο; Τώρα έχουν περάσει και χρόνια... Τότε που ήταν; Σύντομα.

Κατηγορούμενος: Όταν έφυγα, δεν είχα πάρει τίποτα μαζί μου. Δεν είχα το τηλέφωνό του μαζί μου.

Πρόεδρος: Αργότερα, μπορούσε μέσω δικηγόρου.

Δούση: Μέσα στον COVID ήταν το δικαστήριο, κυρία πρόεδρε...

Πρόεδρος: Α, είχαμε COVID, ναι...

Κατηγορούμενος: Εγώ δεν γνώριζα ότι μπορώ να έχω αυτό το δικαίωμα να τον φέρω εδώ. Επίσης, εγώ τον βρήκα τυχαία, πριν δύο – τρεις μήνες μέσω φίλων. Μίλησα μαζί του και του ζήτησα να έρθει, αλλά δεν μπορούσε.

Πρόεδρος: Στο καμπ, μέσα αυτούς τους 9 μήνες, ήταν εθελοντής μας είτε, είχε μπλέξει σε φασαρίες; [...]

Κατηγορούμενος: Όχι, και δεν ήθελα ποτέ να γίνει αυτό.

Πρόεδρος: Άρα ήταν φιλήσυχος, δεν ήθελε να μπλέξει σε καμία φασαρία. Εκείνο το βράδυ έφυγε από τη Μόρια, τί έκανε;

Κατηγορούμενος: Εκείνο το βράδυ, με το που ξύπνησα και είδα την κατάσταση, προσπάθησα να βοηθήσω τους άλλους. Κουβάλησα τις βαλίτσες των άλλων και, μαζί με τους άλλους, βγήκαμε από το καμπ και πήγαμε στο σημείο έξω από το τωρινό καμπ και παραμείναμε εκεί.

Πρόεδρος: Εκεί έμεινε με καποιον άλλο παρέα;

Κατηγορούμενος: Ήταν 13.000 περίπου δεν μπορώ να τους αναγνωρίσω όλους.

Πρόεδρος: Κάποιος οποιοσδήποτε που να είχαν έρθει σε επαφή τους προηγούμενους μήνες... γενικά ρωτάω.

Κατηγορούμενος: Γενικά εγώ δεν έκανα πολύ παρέα με τους υπόλοιπους.

Πρόεδρος: Καλώς. Μέσα στη φυλακή παρακολουθεί μαθήματα; Τι κάνει τώρα;

Κατηγορούμενος: Υπάρχουν μαθήματα ελληνικών στη φυλακή. Φέτος δεν έχω παρακολουθήσει τα μαθήματα αλλά πριν τα παρακολουθούσα και έχω μάθει να διαβάζω και να γράφω.

Πρόεδρος: Μάλιστα. Ορίστε, η κ. εισαγγελέας.

Εισαγγελέας: Αυτά που λέμε τώρα, στο δικαστήριο, τα καταλαβαίνει τα ελληνικά;

Κατηγορούμενος: Καταλαβαίνω μερικές λέξεις, όχι όλη τη συνομιλία.

Εισαγγελέας: Πριν έρθει στο δικαστήριο, την κλήση του τη διάβασε, ήξερε γιατί έρχεται στο δικαστήριο;

Κατηγορούμενος: Πέρυσι μας ήρθε ένα χαρτί, το διάβασα.

Εισαγγελέας: Το διάβασε. Και το προηγούμενο δικαστήριο που αναβλήθηκε, ήξερε γιατί έρχεται σήμερα, την κατηγορία;

Κατηγορούμενος: Κατάλαβα, μου είπαν ότι το δικαστήριο θα πάρει αναβολή για έναν χρόνο και ότι θα έρθω ξανά του χρόνου.

Εισαγγελέας: Αγγλικά ξέρει;

Κατηγορούμενος: Μέχρι να συστήσω τον εαυτό μου μπορώ να συνεννοηθώ στα αγγλικά.

Εισαγγελέας: Στην πατρίδα του, πήγαινε σχολείο;

Κατηγορούμενος: Εγώ είμαι γεννημένος και έμενα στην επαρχία Σαρ-έ Πολ. Εκείνη η επαρχία έχει χρόνια πόλεμο και δεν είχα τη δυνατότητα να πάω σχολείο.

Εισαγγελέας: Δεν πήγε καθόλου σχολείο, δηλαδή. Τι έκανε εκεί στην πατρίδα του, δούλευε;

Κατηγορούμενος: Βοηθούσα τον πατέρα μου πάντα, που ήταν αγρότης και είχε χωράφια.

Εισαγγελέας: Α, α πατέρας του έχει μείνει εκεί πέρα πίσω;

Κατηγορούμενος: Ναι.

Εισαγγελέας: Εκεί δεν έχει πόλεμο;

Κατηγορούμενος: Πριν δύομιση χρόνια που πήραν την εξουσία οι Ταλιμπάν, εγώ αναγκάστηκα να φύγω. Τότε υπήρχε πόλεμος.

Εισαγγελέας: Είναι δηλαδή ο μπαμπάς του τώρα σ' αυτή την πόλη που μας είπε...

Κατηγορούμενος: Δεν υπάρχει ακριβώς πόλεμος, αλλά κυριαρχούν οι Ταλιμπάν.

Εισαγγελέας: Θέλω να μας πείτε, περάσατε δύο χώρες. Το Ιράν είχε πόλεμο;

Κατηγορούμενος: Όχι, στο Ιράν δεν υπάρχει πόλεμος.

Εισαγγελέας: Γιατί δεν έμεινε στο Ιράν;

Κατηγορούμενος: Καλή ερώτηση! Συγκεκριμένα στις χώρες Ιράν και Τουρκία δεν δέχονται τους πρόσφυγες και δεν τους δίνουν νόμιμα έγγραφα. Αν δεχθούν, θα είναι μόνο οι οικογένειες. Γι' αυτό τον λόγο δεν μπορούσα να μείνω ούτε εκεί.

Εισαγγελέας: Δεν μπορούσε να βγάλει διαβατήριο στην πατρίδα του και να πάει στο Ιράν; Δηλαδή να μη πάει σαν μετανάστης, παράνομα (sic).

Κατηγορούμενος: Όχι, και δεν είχα τις δυνατότητες να βγάλω διαβατήριο.

Εισαγγελέας: Δεν πλήρωσε για να έρθει εδώ στην Ελλάδα; Όλοι πληρώνουν που έρχονται.

Κατηγορούμενος: Εννοείται πλήρωσα τη βάρκα για να έρθω εδώ, μάζεψα λεφτά και στο Ιράν και στην Τουρκία.

Εισαγγελέας: Έβγαλε λεφτά. Δεν μπορούσε μ' αυτά τα λεφτά να βγάλει διαβατήριο;

Κατηγορούμενος: Νομίζω θα μπορούσα κι αυτό, αλλά όλοι οι πρόσφυγες ερχόντουσαν στην Ευρώπη που ήταν ασφαλές μέρος, αποφάσισα κι εγώ να έρθω εδώ.

Εισαγγελέας: Την κυρία, την Γερμανίδα που μας είπε ότι βρήκε τον μάρτυρα τον Νεματουλλά, είπε τον εντόπισε στο Βερολίνο...

Κατηγορούμενος: Προσπαθούσαμε να τον βρούμε, να έρθουμε σε επαφή και να του ζητήσω να έρθει να καταθέσει για εμένα, αλλά δεν τον βρήκαν.

Εισαγγελέας: Αφού έχει Instagram, δεν μπορούσε να τον εντοπίσει;

Υπεράσπιση: Στη φυλακή πάντως ίνσταγκραμ δεν έχει!

[Γέλια στο ακροατήριο]

Κατηγορούμενος: Η Γερμανία είναι τεράστια χώρα.

Εισαγγελέας: Μα αφού έχει Instagram... [γέλια στο ακροατήριο]

Πρόεδρος: Μην επιμένετε κυρία Εισαγγελέα, σας παρακαλώ.

Εισαγγελέας: Είπε ότι οι αστυνομικοί αρνήθηκαν να φέρουν τον μάρτυρα φίλο του... Στον ανακριτή που πήγε, που είναι δικαστής...

Κατηγορούμενος: Στον ανακριτή ήταν που το είπα.

Εισαγγελέας: Δηλαδή είπε στον ανακριτή, που είναι δικαστής, και του είπε ότι δεν θα έφερνε τον μάρτυρα;! [Με έκπληξη]

Κατηγορούμενος: Το είπα και μου είπαν ότι δεν έχουμε χρόνο να ψάξουμε τον μάρτυρα.

Εισαγγελέας: Δεν πρότεινε μάρτυρα στον ανακριτή...

[Σούσουρο]

Κλητήρας: [Προς συνηγόρους] Μη μιλάτε παρακαλώ!

Κατηγορούμενος: Όταν ήρθαμε στον ανακριτή δεν είχα εκείνη τη στιγμή δικηγόρο να ζητήσω για το μάρτυρα.

Εισαγγελέας: Μα πώς κυρία πρόεδρε, πείτε, αφού είχε δικηγόρο στον ανακριτή, και μάλιστα δικηγόρο από την Αθήνα, από τη Γλυφάδα... ολόκληρο δικηγόρο από τη Γλυφάδα, μάλιστα! Ούτε καν ντόπιο!

Κατηγορούμενος: Ήταν αυτή η πρώτη φορά στη ζωή μου που με έχουν συλλάβει, τότε δεν είχα ιδέα τι γίνεται και δεν ήξερα τι να κάνω.

[Ο κλητήρας λέει στους συνηγόρους να μη σχολιάζουν]

Κατηγορούμενος: Την πρώτη μέρα στον ανακριτή πιστεύω ότι ζήτησα να φέρουν τον μάρτυρα να καταθέσει για μένα, αλλά δεν έχω καλή εντύπωση από εκείνον τον διερμηνέα.

Εισαγγελέας: Α, τώρα φταίει ο διερμηνέας... μάλιστα. Μια τελευταία ερώτηση, στον τομέα που έμενες, είχε φωτιά;

Κατηγορούμενος: Όχι.

Εισαγγελέας: Και τότε γιατί ξύπνησε;

[...]

Κατηγορούμενος: Αν λέμε ότι η ζώνη 12 ήταν στη μια μεριά, η 6 και 7 ήταν απέναντι.

Εισαγγελέας: Αυτές οι ζώνες ήταν έξω από το ΚΥΤ; [...] Εγώ δεν έχω άλλο...

Κατέρης [σύνηςδρος εξ αριστερών]: Αυτός είναι Τατζίκ; Γιατί στο προηγούμενο δικαστήριο ο μάρτυρας υπεράσπισης είπε ότι ήταν Παστούν.

Κατηγορούμενος: Όχι, Τατζίκ είμαι.

Πολυμενοπούλου [σύνηςδρος εκ δεξιών]: Τι ώρα περίπου ξύπνησε μέσα στη σκηνή;

Κατηγορούμενος: Ακριβώς δεν μπορώ να πω, αλλά περίπου 21:00 με 22:00.

Πολυμενοπούλου: Σε ποια ζώνη ήταν;

Κατηγορούμενος: Στη ζώνη 6.

Πολυμενοπούλου: Μέχρι τι ώρα έμεινε στη σκηνή;

Κατηγορούμενος: Μέχρι τις 23:00, μέχρι να μαζέψω όλα τα απαραίτητα πράγματα.

Πολυμενοπούλου: Δηλαδή μέχρι τις 12 δεν είχε φωτιά στη ζώνη 6;

Κατηγορούμενος: Όχι.

Πολυμενοπούλου: Έμαθε τι ώρα ξεκίνησε η φωτιά εκεί;

Κατηγορούμενος: Ποτέ δεν έμαθα, γιατί όταν έφυγα στις 23:15...

Πολυμενοπούλου: Πώς έφυγε; Αφού δεν επιτρεπόταν να φύγουν, βγήκε έτσι απλά με τον φίλο του;

Κατηγορούμενος: Παρά τον φόβο μου, έφυγα.

Πολυμενοπούλου: Πώς έφυγε με όλον αυτό τον πετροπόλεμο και λοιπά που γίνονταν; Εδώ ακούσαμε πόλεμο...

Κατηγορούμενος: Μπορεί να έγιναν όλα αυτά. Εγώ απλά πήρα τα πράγματά μου κι έφυγα.

Πολυμενοπούλου: Τους άλλους τρεις κατηγορούμενους τους είδες;

Κατηγορούμενος: Όχι, τους είδα και τους γνώρισα στη φυλακή.

Πολυμενοπούλου: Μπορεί κανείς να καταλάβει ξεκάθαρα αν είναι ψηλά ή χαμηλά οι φωτιές;

Κατηγορούμενος: Αν υποθέσω ότι παίρνει φωτιά το safe zone, φαίνεται από τη ζώνη 12.

Εισαγγελέας: Όλοι οι αστυνομικοί που κατέθεσαν σήμερα, είπαν ότι στον τομέα 12 υπήρχε μια ανεξάρτητη φωτιά. Τι μας λέει; Ότι αυτοί αστυνομικοί που τα λένε αυτά, λένε ψέμματα;!

Κατηγορούμενος: Δεν έρχομαι να σας πω αν οι μάρτυρες λένε ψέματα ή όχι. Σας λέω ότι μέχρι την ώρα που ήμουν εγώ, δεν είδα φωτιά.

Εισαγγελέας: Ναι αλλά πήγανε μέχρι την ώρα 10-11, και είδανε φωτιά...

Κατηγορούμενος: Σας επαναλαμβάνω εγώ δεν κοίταξα τι ώρα ήταν, αν ήταν 22:30 ή 23:00.

Υποθέτω ότι ήταν 22:30

Εισαγγελέας: Τουλάχιστον δύο άνθρωποι είπαν ότι στον τομέα 11 και 12 είδαν ανεξάρτητες φωτιές, χωρίς να έχουν πάει από αλλού. Ανεξάρτητες.

Πρόεδρος: Μια τελευταία ερώτηση, βγήκαν στον δημόσιο δρόμο;

Κατηγορούμενος: Από τον κεντρικό τον δρόμο, δεν ξέρω να σας πω όνομα. Υπάρχει μια διάβαση, περάσαμε από εκεί.

Πρόεδρος: Υπάρχει κάτι άλλο που θέλει να πει στο δικαστήριο;

Κατηγορούμενος: Δεν έχω να πω κάτι άλλο συγκεκριμένο, μόνο ότι είμαι αθώος και δεν υπήρχε περίπτωση να κάνω κάτι τέτοιο στη ζωή μου.

Ένορκη 4: Στο Αφγανιστάν, είπατε, είναι τρεις φυλές και ο κύριος ανήκει σε μία...

Κατηγορούμενος: Είπα πολλές...

Ένορκη: Είχαν μεταξύ τους συγκρούσεις; Συμμετέχατε σε αυτές;

Κατηγορούμενος: Κάνατε δυο ερωτήσεις. Στην πρώτη ερώτηση, υπήρχαν συγκρούσεις μεταξύ των φυλών αλλά ποτέ δεν έχω συμμετάσχει σε καμία σύγκρουση, ποτέ δεν θέλω να κάνω κακό, όχι μόνο στους συμπατριώτες μου, αλλά δεν θέλω να κάνω κακό σε κανέναν.

Πρόεδρος: Ολοκληρώθηκε η αποδεικτική διαδικασία. Θα διακόψουμε για αύριο στις 09:00.

Το δικαστήριο διέκοψε σε αυτο το σημείο στις 17:53 για την επόμενη δικάσιμο την Παρασκευή 08/03/2024.

4η δικάσιμο – Παρασκευή 08/03/2024

Η διαδικασία συνεχίζεται ώρα 09:33.

Αγόρευση της εισαγγελέα

Πρόεδρος: Είμαστε έτοιμοι, ορίστε, κυρία εισαγγελέα, έχετε τον λόγο.

Εισαγγελέας: Όσον αφορά την κατηγορία του εμπρησμού [...] θα πρέπει να επισημάνουμε τα εξής: Ως ισχύει σήμερα, με αυτό το άρθρο τιμωρείται όποιος προκαλεί πυρκαγιά αν έχει προκύψει κίνδυνος για άνθρωπο [...] και βαρύτερη αν έχει προκύψει βλάβη σε εγκαταστάσεις κοινής ωφελείας. Για να στοιχειοθετηθεί η πράξη αυτή αρκεί η δυνατότητα κινδύνου σε άνθρωπο. Κατά τον χρόνο που τελέστηκε η πράξη των κατηγορουμένων, είχε διαφορετική νομική μορφή [...] Με την τότε ισχύουσα διάταξη η ποινή είναι ίδια, εκείνο που δεν είναι ίδιο είναι η νομική υπόσταση του αδικήματος [...] Βλέπουμε δηλαδή ότι η προηγούμενη διάταξη του άρθρου 264ΠΚ είναι ευμενέστερη για τον κατηγορούμενο [...] Συνεπώς, με βάση το άρ. 2 του ΠΚ το δικαστήριο έχει υποχρέωση να εφαρμόσει τον ηπιότερο νόμο από την τέλεση του αδικήματος [...].

Η πράξη που αποδίδεται στον κατηγορούμενο είναι κατά συναυτουργία [...] Με βάση το άρ. 45 ΠΚ, συναυτουργία υπάρχει όταν δύο ή περισσότεροι [...] Αυτά όσον αφορά το νομικό μέρος.

Όσον αφορά τα πραγματικά περιστατικά. Αποδείχτηκε ότι ο κατηγορούμενος ήταν Αφγανικής καταγωγής και διέμενε στο ΚΥΤ για τους αλλοδαπούς που εισέρχονταν παράνομα στη χώρα, στη Μόρια. Εκείνη την εποχή ήταν ο COVID, [...] υγειονομικοί μετέφεραν αλλοδαπούς που βρέθηκαν θετικοί, σε χώρο ξεχωριστό για να μπουν σε καραντίνα, φορώντας ειδικές στολές [...] Όταν κατάλαβαν το μέτρο αυτό, αντέδρασαν διότι δεν ήθελαν να περιοριστούν [...] το είπε και ο μάρτυρας [...] ότι υπήρχε φήμη μεταξύ των αλλοδαπών ότι θα χιζόταν κάποια περίφραξη [...]. Το ΚΥΤ ήταν φτιαγμένο για 3.000 άτομα, ωστόσο, με την αθρόα είσοδο μεταναστών από τρίτες χώρες στην πατρίδα μας, έφτασε, όπως είπαν οι μάρτυρες, να έχει τον αριθμό των 12.500 περίπου. Και λέω περίπου, διότι στον χώρο δεν υπήρχαν μόνο οι αλλοδαποί που καταγράφονταν, αλλά και αυτοί που έρχονταν παράνομα. Ένας αλλοδαπός μπορούσε να φύγει και να μείνει σε κάποιο άλλο ΚΥΤ της Ελλάδας ή να έρθει πίσω εδώ στο νησί, χωρίς κανένα έλεγχο, άρα δεν μπορούσε να προσδιοριστεί ο ακριβής αριθμός, ωστόσο υπολογιζόταν περίπου στις 12.500.

Υπήρχε ειδικός χώρος, εγκαταστάσεις, ειδικός χώρος για τους ανηλίκους, για τους κρατούμενους που θα επέστρεφαν στις πατρίδες τους, υπήρχαν και τμήματα που ονομάζονταν ζώνες με διάφορους

αριθμούς. Σε μια τέτοια, την 12, ζούσε και ο παρών κατηγορούμενος. Αντιδρώντας στα μέτρα για τον COVID και τη φήμη για την περίφραξη, πετούσαν πέτρες στους αστυνομικούς. Όπως είπε ένας μάρτυρας, επί τρεις ώρες δέχονταν βροχή από πέτρες και προστατεύονταν από τις ασπίδες τους. Οι άνθρωποι που μπαίναν σε καραντίνα ήταν στην ζώνη 9, την λεγόμενη «περιοχή των Ολλανδών». Ο Κοντζόγλου αναφέρει ότι είδε τις πρώτες φωτιές στις 11 μ.μ. [...]. Οι σκηνές ήταν ανάμεσα στις ελιές [...]. Επίσης, είχαμε φωτιές σε 1 χλμ προς την Παναγιούδα. Ισχυρός αέρας Β-ΒΑ, δείκτης επικινδυνότητας 4, στον χώρο του ΚΥΤ πάρα πολύ εύφλεκτη ύλη. Οι μετανάστες έμεναν σε κοντέινερ με μόνωση από πλαστικό, σκηνές πλαστικές, πολλά δέντρα, με συνέπεια η φωτιά να μεταδίδεται πολύ εύκολα και σύντομα, ανεξέλεγκτη, με πολύ δυνατό αέρα και, καθώς ήταν ιδιαίτερα πυκνοκατοικημένο το ΚΥΤ [...]. Η πυροσβεστική προσήλθε, ωστόσο οι μετανάστες άρχισαν να τους πετάνε πέτρες, το πρώτο όχημα δέχτηκε τέτοια ομοβροντία πετρών που έκανε όπισθεν με ταχύτητα 200 χλμ [...] Αυτά τα είπε ο μάρτυρας Μίχας που είναι πυροσβέστης [...].

Ακολούθως διαπιστώθηκε ότι σε πολλά σημεία του ΚΥΤ άναψαν φωτιές, πράγμα που δείχνει οργανωμένο σχέδιο των μεταναστών να κάψουν το ΚΥΤ. Μάλιστα έφτιαξαν και οδοφράγματα έξω από την οδό που περνούσε από αυτό το ΚΥΤ. Οι ανήλικοι που έμεναν σε ειδικό χώρο, νομίζω λεγόταν safe zone, [...] Όπως μας είπαν οι πυροσβέστες δεν μπορούσαν να σβήσουν γιατί δέχονταν επιθέσεις με πέτρες ξύλα και άλλα αντικείμενα [...] Χαρακτηριστικά μας είπε μάρτυρας ότι επί 5 χρόνια έσβηναν πυρκαγιές στη Μόρια, αυτή δεν κατάφεραν να τη σβήσουν [...]. Η πυρκαγιά επεκτάθηκε περιμετρικά και εντός του ΚΥΤ.

Οι αστυνομικές δυνάμεις έθεσαν προτεραιότητα να εκκενώσουν το ΚΥΤ, για να μη χαθούν ανθρώπινες ζωές [...]. Εξαιτίας των καπνών οι μετανάστες στο ΠΡΟΚΕΚΑ, «κρατούμενοι» θα πω αλλά δεν ήταν τυπικά κρατούμενοι, κινδύνευαν όχι μόνο από τις φωτιές αλλά και από τον πυκνό καπνό [...]. Να επισημάνω ειδικά τον μάρτυρα κ. Κοντζόγλου, που μας είπε ότι υπήρχαν ανεξάρτητες φωτιές στις ζώνες 11-12 [...]. Ο ίδιος βρισκόταν στον χώρο ΣΟΑ-ΣΟΜΥ και έβλεπε συνολικά πού υπήρχε φωτιά. Υπήρχαν και γεννήτριες για ρεύμα, και εκεί κοντά – στη νότια πλευρά – κάηκε ολοσχερώς από τις φωτιές αυτές. Επίσης, ο μάρτυρας Παπαναστασίου, στους τομείς 11-12 είδε πολλές εστίες και μια φωτιά που ανέβαινε προς τα πάνω [...]. Είχαν ενωθεί μεταξύ τους, όπως προκύπτει από το έγγραφο της πυροσβεστικής [...]. Η αστυνομία προέβη τότε στην ασφαλή εκκένωση του ΚΥΤ [...]. Δέχτηκαν επίθεση με πέτρες, όπως είπε ένας μάρτυρας «ήταν ένας πόλεμος», δέχτηκαν οι αστυνομικοί έναν πόλεμο από τους μετανάστες [...] και η αστυνομία απέτρεψε τους μετανάστες από το να πάνε προς την πόλη της Μυτιλήνης, που θα είχε απρόβλεπτες συνέπειες για τους κατοίκους της Μυτιλήνης [...] Η πυρκαγιά μπορούσε να επεκταθεί με απρόβλεπτες συνέπειες [...].

Τις επόμενες μέρες αλλοδαποί που πήγαιναν να πάρουν τα πράγματά τους από το ΚΥΤ έβαζαν και νέες φωτιές [...] Νέο κύμα εμπρησμών στις 9/9 και στις 10/9. Περιμετρικά του ΚΥΤ υπήρχαν ιδιοκτησίες ημεδαπών, κάποιοι είχαν κτήματα, ιδιοκτησίες, ή έμεναν εκεί για να προστατεύουν τις περιουσίες τους από τους μετανάστες, ξέρει πολύ καλά αυτό το δικαστήριο τι υφίστανται οι κάτοικοι από τις εγκληματικές πράξεις των μεταναστών [...]. Καταστράφηκε το κτήμα [...] και η αποθήκη του κυρίου Λ. [...] πολύ μεγάλη [...] εταιρεία της οικογένειας [...] ελαιόδεντρα [...] είχε μέσα εμπορεύματα πάρα πολλά [...] αξία πάνω από ένα εκατομμύριο ευρώ [...]. Πήρε αποζημίωση

250.000 από την ασφαλιστική [...] αλλά δεν μπορεί να αποζημιωθεί με τίποτα για αυτό το έγκλημα που υπέστη, αφού, όπως μας είπε, σταμάτησε να λειτουργεί η εταιρεία.

Αν δούμε τα CD που είναι μέσα στη δικογραφία, φαίνονται και διάφορα αυτοκίνητα ιδιωτών που έχουν υποστεί σημαντικές φθορές. [Επιστρέφει στο θέμα της αποθήκης] Οι άνθρωποι κοιμόντουσαν μέσα προκειμένου να προστατεύσουν την ιδιοκτησία τους από τους μετανάστες που είχαν στήσει σκηνές στην ιδιοκτησία των ανθρώπων. Μας είπε η ίδια [μάρτυρας] ότι η φωτιά πέρασε από το ΚΥΤ και έκαψε τα πάντα, την περιουσία των ανθρώπων αυτών. Η ίδια πήγε στην οικία της και έβλεπε από την κάμερα να καίγονται [...]. Ήταν στη βόρεια πλευρά του ΚΥΤ, σε έναν χώρο που λεγόταν «Κάβα Σάντο». Μεσολαβεί μόλις ένα οικόπεδο με τη ζώνη που βρισκόταν ο κατηγορούμενος [...]. [Άλλο κτήμα] καταστράφηκε από πυρκαγιές, μας είπε ο άνθρωπος αγανακτισμένος ότι υπάλληλος του υπουργείου, με χαρακτηριστική αδιαφορία του είπε «καλά δε σας αποζημίωσε ο ΟΓΑ»; Δεν έχει καμία ελπίδα να αποκατασταθεί [...].

Υπήρχε εξοπλισμός, υπηρεσίες, εγκαταστάσεις, ένα σωρό υπηρεσιακά έγγραφα, στρατιωτικά γραφεία προς τη Β πύλη, ένα ATM της Τράπεζας Πειραιώς, κοντέινερ, σκηνές, όλα αυτά καταστράφηκαν ολοσχερώς. Από τις πέτρες δε, έχει τραυματιστεί ένας αστυνομικός, προέκυψαν φθορές σε οχήματα. Οι μετανάστες ενήργησαν υπό την κάλυψη του σκοταδιού, εκμεταλλευόμενοι τον πολύ δυνατό αέρα. Την επόμενη μέρα επίσης φυσάει Β-ΒΑ άνεμος, σταδίου επικινδυνότητας 4 [...]. Γνώριζαν πολύ καλά οι άνθρωποι αυτοί ότι η φωτιά θα εξαπλωνόταν [...] χάρη στον αέρα και την επίθεση που έκαναν στην πυροσβεστική υπηρεσία. Αδιαφόρησαν για όλα αυτά και για τις ανθρώπινες ζωές και κοίταζαν μόνο τον σκοπό τους, που ήταν η πλήρης καταστροφή του ΚΥΤ και των γύρω αγροτικών περιοχών.

Όπως λέει ο μάρτυρας Νεματουλλά, που διαβάστηκε στο δικαστήριο η κατάθεσή του, όταν ρώτησε «γιατί το κάνετε αυτό;» - είναι 42 ετών και έχει σύζυγο και πέντε ανήλικα – του είπαν, «εσύ θα πάρεις έγγραφα, εμείς δεν έχουμε τίποτα να χάσουμε» [...]. Οι μετανάστες, λοιπόν, όχι μόνο προέβλεψαν ως δυνατή την καταστροφή, αλλά και επιδίωξαν να την προκαλέσουν.

Όπως μας είπαν οι αστυνομικοί, μέσα σε πόλεμο και με αυτοθυσία κατάφεραν να σώσουν ανθρώπινες ζωές [...] και γι' αυτό δεν μπόρεσαν να προβούν σε συλλήψεις [...]. Αν επιχειρούσαν να συλλάβουν έστω και έναν, κινδύνευε η ίδια τους η ζωή. Είναι κρίμα που εκείνη την ημέρα έγιναν τόσο σοβαρά εγκλήματα και σήμερα εδώ κάθεται μόνο ένας άνθρωπος και όχι όλοι αυτοί που εγκλημάτισαν, όχι μόνο εναντίον των άλλων, αλλά και εναντίον των συμπατριωτών τους, που δείχνει ποσο αδίστακτοι ήταν εκείνοι οι άνθρωποι.

Προσήλθε ένας Αφγανός, όπως είπαμε, εξετάστηκε στις 14/9/2020 και δήλωσε «κάτοικος προσωρινά Μυτιλήνης». Μια σημείωση εδώ, γιατί ακούσαμε διάφορα από την υπεράσπιση. Μα πού αλλού να δηλώσει κατοικία; Μπορούσε να πάει να νοικιάσει σπίτι; Είχε λεφτά να πάρει δικηγόρο, που δεν τον χρειαζόταν κιόλας; Με ποιον τρόπο; Ο χώρος που κατοικούσε καταστράφηκε. Ο άνθρωπος αυτός κατέθεσε ότι ανήκει σε μια φυλή, Παστούν, αν ανοίξουμε έναν χάρτη θα δούμε ότι σε αυτή τη χώρα υπάρχουν τέσσερις φυλές [ονοματίζει τρεις] και άλλη μία που μου διαφεύγει [...]. Τα άτομα αυτά, ο ίδιος λέει ότι τον είχαν αναγνωρίσει σαν εκπρόσωπό τους.

Λέει ότι είχαν ενημερωθεί οι μετανάστες για τα μέτρα ασφαλείας COVID. Και να σημειώσουμε πόσο μεγάλη πιθανότητα μετάδοσης υπήρχε στις σκηνές, να θυμίσω πόσο τρόμο ζήσαμε όλοι με αυτή την ασθένεια. [...] Ο ίδιος αναφέρει γι' αυτή τη φήμη, ότι θα κατασκευαζόταν περίφραξη στο KYT, [...] πως αυτό ενοχλούσε ιδιαίτερα τους ανθρώπους που δεν είχαν οικογένεια. [...] Λέει ότι είδε τις φωτιές στον χώρο 9, της απομόνωσης, και άκουσε η γυναίκα του ότι έλεγαν ότι ο χώρος αυτός θα πρέπει να καταστραφεί, από τους άλλους μετανάστες, αλλά δεν το πίστεψε. Είδε πυκνό καπνό [...] 15-20 νεαρά άτομα [...] φώναζαν στη γλώσσα τους «βάλε φωτιά εδώ», «βάλε φωτιά εκεί». [...] Όταν είδε ότι ήταν ανώφελο να σβήσει η φωτιά, έφυγε με την οικογένειά του να σωθεί [...] Στην αστυνομία τους είπε με τα μικρά τους ονόματα [...]. Περιέγραψε τον σωματότυπό τους, αλλά αυτό δεν συμπεριλαμβάνεται στην έκθεση [...]. Προκύπτει ότι υπάρχει τρόπος να περιορίσεις τον χώρο που ψάχνεις, στο Police Online του επιδείχθηκαν φωτογραφίες των συγκεκριμένων και ανεγνώρισε ανεπιφύλακτα, μεταξύ των οποίων και τον παρόντα κατηγορούμενο.

Η υπεράσπιση προσπάθησε να αποδείξει με κάθε μέσο ότι η μαρτυρία αυτού του ανθρώπου είναι αναξιόπιστη. Αυτό πρέπει να εξετάσει το δικαστήριο.

Ο κατηγορούμενος μας είπε ότι κοιμόταν, τον ξύπνησε κάποιος φίλος του και τις είδε μακριά [τις φωτιές]. Μάλιστα είπε δεν είδε φωτιές στη ζώνη 12. Στον ανακριτή εμφανίστηκε με δικηγόρο της επιλογής του, όχι αυτεπάγγελτα διορισμένο, αλλά, μάλιστα, δικηγόρο Αθηνών. Δεν είπε εκεί ότι ήταν με έναν φίλο του να τον προτείνει σαν μάρτυρα. Που λίγες μέρες μετά τις φωτιές μπορούσε να βρεθεί εύκολα. Τον εμπόδισε κανένας, όπως μας είπε; Όχι φυσικά! Είπε ότι στην αστυνομία, πρότεινε μάρτυρα αλλά του είπαν «δεν υπάρχει χρόνος» [...] αυτό είναι αδιανόητο. Να έκανε μήνυση στους αστυνομικούς! Είχε λεφτά να πάρει δικηγόρο Αθηνών [...] μας είπε ότι ένας φίλος του που είναι τώρα στο Ιράν [...] Τον εμπόδισε κανείς; Όχι! Ήταν επιλογή του να μη προτείνει μάρτυρα, και απλά σκέφτηκε να το πει σήμερα!

Στο απολογητικό υπόμνημα ο ίδιος λέει ρητά και ξεκάθαρα ότι ανήκει στη φυλή Χαζαρά και σήμερα μας λέει Τατζίκ! [με ένταση] Πότε λέει αλήθεια ο κατηγορούμενος; Πότε γεννήθηκε; Σε ποια φυλή ανήκει; Ξέρει και ο ίδιος ή κοροϊδεύει το δικαστήριο ανερυθρίαστα και περιμένει να τα πιστέψουμε; [με ένταση] Λέει μάρτυρας υπεράσπισης, στο πρωτόδικο δικαστήριο, ο κ. Γιονούς Μοχαμαντί, ότι [ο κατηγορούμενος] ανήκε στην ίδια φυλή με τον μάρτυρα που τον κατηγορεί. Ο κ. Μαλιχούδης που είναι επίσης μάρτυρας υπεράσπισης, λέει ότι όλοι οι κατηγορούμενοι είναι Χαζαρά. Κατά πόσο λοιπόν κοροϊδεύει το δικαστήριο;

Ο κ. Μπισμπίκας, αστυνομικός, μας είπε ότι τον μάρτυρα Νεματουλλά τον θεωρεί αξιόπιστο. Ο κατηγορούμενος προσπάθησε να αποδείξει ότι ο μάρτυρας έφυγε. Και να επισημάνω ότι ο Παπαναστασίου είπε ότι ο άνθρωπος αυτός έχει [...]

[Σταματάει]

[Διακοπή της αγόρευσης. Ο κλητήρας της αίθουσας στέκεται πάνω από τη θέση του δημοσιογράφου Λουκά Σταμέλλου από το omniatv, που καταγράφει γραπτά τη διαδικασία για το Moria Trial Watch, και τον δείχνει στην εισαγγελέα Καζαμπάκα.

Η εισαγγελέας αναφέρει στην πρόεδρο «κάποιοι καταγράφουν και μεταδίδουν την αγόρευση». Η πρόεδρος λέει ότι απαγορεύεται η καταγραφή με βίντεο ή ήχο. Ο δημοσιογράφος επιδεικνύει τη δημοσιογραφική του ταυτότητα και εξηγεί ότι η καταγραφή και μετάδοση γίνεται γραπτώς. Η εισαγγελέας φωνάζει «να συλληφθεί».

Η πρόεδρος δέχτηκε τις εξηγήσεις. Το επεισόδιο έληξε.]

[Η εισαγγελέας συνεχίζει την αγόρευσή της]

Ο μάρτυρας κ. Παπαναστασίου μας είπε ότι, κατά τον χρόνο 2020, ο μάρτυρας κατηγορίας είναι υπαρκτό πρόσωπο με παιδιά. Ακούσαμε ότι η αστυνομία έκανε μια δολοπλοκία [...]. Δεν αποδείχθηκε ότι ο μάρτυρας Νεματουλλά είχε κάποια έχθρα με τον κατηγορούμενο. Επίσης, η αστυνομία τι συμφέρον είχε να βρει 5 τυχαίους μετανάστες; Αλίμονο, αν η Ελληνική Αστυνομία! Όπου οι άνθρωποι με αυτοθυσία προσπάθησαν να σώσουν τόσους χιλιάδες μετανάστες! Ακόμη και κάτι τέτοιο αν υποθέσουμε ότι είναι αληθινό, από κανένα σημείο της δικογραφίας δεν φαίνεται κάτι τέτοιο. Έκανε ο κατηγορούμενος κάποια μήνυση; Αν συνέβαινε κάτι τέτοιο, από το 2020 μέχρι σήμερα έχει νομική εκπροσώπηση αυτός, ο Αφγανός, δεν θα έκανε μια μήνυση εναντίον αστυνομικών που προέβησαν σε τέτοιες ενέργειες εναντίον του; [...] Θεωρώ ότι είναι απλώς μια ατυχής προσπάθεια να θεωρηθεί ψευδής η κατάθεση του μάρτυρα Νεματουλλά. Εδώ υπάρχουν τρεις φυλές που ανήκει ο κατηγορούμενος, δύο έχει πει ο ίδιος [...]. Είναι δυνατόν ένας άνθρωπος με οικογένεια, που είχε τρία παιδιά και έχασε τα πάντα, να κατηγορήσει ομοεθνή του, μόνο και μόνο γιατί ανήκε σε άλλη φυλή;

Η υπεράσπιση ισχυρίστηκε ότι έφυγε παράνομα από τη Λέσβο ο μάρτυρας [...]. Έγινε κάποια τέτοια μήνυση; Όχι βέβαια. Αυτοί οι έωλοι ισχυρισμοί που λέγονται συνέχεια στο δικαστήριο, δεν αποδεικνύονται από πουθενά, το δικαστήριο πρέπει να δικάσει με αποδείξεις και όχι υπόνοιες, στον αέρα. Αν είχε τέτοιες μεθόδους η αστυνομία, δε θα έβρισκε 4-5 ανθρώπους, θα έβρισκε τον συγκεκριμένο;

Να εξετάσουμε την αξιοπιστία του ίδιου του κατηγορουμένου που εξαπολύει τέτοιες υπόνοιες κατά της Ελληνικής Αστυνομίας. Είναι φάρος αλήθειας; Μας είπε ότι δεν κατάλαβε τι λέει το δικαστήριο και μας απέκρυψε ότι στη φυλακή έμαθε ελληνικά! Και τον ρώτησα ευθέως, «κατάλαβες τι έγραφε η κλήση;». Με τα λίγα ελληνικά που ξέρει κατάλαβε, όχι τα πάντα, αλλά την κλήση την κατάλαβε. Και σαφώς, μας είπε μόνος του ότι, όταν αναβλήθηκε η υπόθεση, πάλι κατάλαβε [...]. Θα ερχόταν εδώ οργανωμένος, με τρεις δικηγόρους και μάρτυρες από το εξωτερικό, αν δεν μπορούσε να καταλάβει για ποιο λόγο βρίσκεται σε αυτό το δικαστήριο; Λέει ψέματα και το κατάλαβε πολύ καλά το δικαστήριο. Γι' αυτό είπε άλλη ημερομηνία στο άσυλο, άλλη όταν συνελήφθη και άλλη σήμερα. Γιατί έτσι έχει μάθει, του αρέσει να λέει ψέματα, δεν υπάρχει κάποια άλλη εξήγηση. [...]

Την αρχή της 9/9/2020 σαφώς υπήρχε ανεξάρτητη φωτιά στη ζώνη 12, μας το είπαν οι αστυνομικοί μάρτυρες. Από πουθενά δεν προκύπτει αυτό που λέει ο κατηγορούμενος ότι δεν υπήρχαν φωτιές στη 12. Να επισημάνω από την πραγματογνωμοσύνη της πυροσβεστικής το σημείο Δ [...] [Η εισαγγελέας ερμηνεύει το σημείο].

Είναι λοιπόν αληθές αυτό που λέει η, πώς να την πω, αυτή η έκθεση που έφερε η υπεράσπιση [του Forensic Architecture/FORENSIS] που δεν ξέρουμε από ποιον συντάχθηκε, αναφέρονται εδώ αορίστως κάτι εταιρείες [σ: εννοεί τα ερευνητικά κέντρα], στο Βερολίνο και στη Γερμανία, δεν ήταν καν εδώ, τις πλήρωσε η υπεράσπιση. [...] Δεν είναι πραγματογνωμοσύνη, είναι μια ανάλυση από ανθρώπους που κανείς δεν ξέρει ποιοι είναι, δεν αναφέρονται εδώ ονόματα και ειδικότητες [...]. Ο μόνος εμπειρογνώμονας είναι ο πυροσβέστης, μπορεί ένας αρχιτέκτονας να λέει πώς εξελίχθηκε η φωτιά; [...] Δεν είναι πραγματογνωμοσύνη, είναι ανάλυση με κάποια τυχάρπαστα άτομα, μόνο τέσσερα άτομα αγνώστων στοιχείων κατονομάζονται, δεν υπάρχει εχέγγυο από ποιον τραβήχτηκαν, πού, και διάσπαρτα σε ένα διαδίκτυο αγνώστου προέλευσης. Θεωρώ ότι το δικαστήριο θα πρέπει να βασιστεί στις καταθέσεις των αστυνομικών. Αλλά και η έκθεση της πυροσβεστικής λέει ότι τις πρώτες πρωινές ώρες της 9/9 μπήκαν φωτιές στο νότιο κομμάτι του ΚΥΤ.

Τώρα, για την αποθήκη [...] δεν μπορεί να λέμε «τι θα γινόταν αν» [...]. Υπήρχαν περιμετρικά φωτιές σε όλο το ΚΥΤ. Μπορούμε να πούμε ποια φλόγα ήταν ακριβώς αυτή που έκαψε την αποθήκη; Η έννοια της συναυτουργίας είναι ακριβώς αυτή, ενώθηκαν διάφορα άτομα για διαδοχικές φωτιές. Δεν είναι μόνος ο κατηγορούμενος, ούτε μόνο οι φερόμενοι ως ανήλικοι κατηγορούμενοι, αλλά και άλλα άτομα που δεν κατέστη δυνατόν να ταυτοποιηθούν. Θα πρέπει να βασιστούμε στις καταθέσεις των πυροσβεστών που μας είπαν ότι η φωτιά δε μεταδίδεται μόνο προς τη φορά του ανέμου αλλά και προς την αντίθετη. Όλο το ΚΥΤ ήταν εύφλεκτο, πλαστικά, σκηνές [...]. Μας είπαν οι μάρτυρες ότι ο θερμός αέρας της φωτιάς αλλάζει την κατεύθυνση [...]. «Το φαινόμενο της καμινάδας», είπε ο Μπαμπάκος [...]. Ο Αποκορίτης είπε «όταν καίγονται τα πάντα η φωτιά μπορεί να πάει σε όλα τα σημεία». Η φωτιά αυτή στον τομέα 12 δεν ήταν μόνη της, θα πρέπει να τη συνεκτιμήσουμε. Είναι προφανές ότι κάποια ομάδα μεταναστών συνεννοήθηκε να καταστρέψει πλήρως το ΚΥΤ. Μπορεί ακόμα και ο οποιοσδήποτε πραγματογνώμονας να μας πει από ποια σπίθα και φλόγα κήκε η αποθήκη; Και η φωτιά που έβαλε ο κατηγορούμενος μαζί με όλη την κατάσταση, δημιούργησε τις συνθήκες να κινδυνεύσει η αποθήκη της κυρίας Λ.

Να επισημάνω και την κατάθεση του κ. Μίχα που λέει ότι η φωτιά δημιουργεί δικό της καιρικό φαινόμενο [...] και αυτανάφλεξη [...]. Επίσης θα ήθελα να επισημάνω ότι υπήρχαν και άλλες πυρκαγιές σε άλλα μέρη του νησιού. Αυτό αφορά το πόση δύναμη της πυροσβεστικής μπόρεσε να μεταβεί, γιατί ήταν κι αλλού απασχολημένη.

Πραγματικά υπήρχε ένας πόλεμος στο ΚΥΤ και στάθηκε αδύνατο να συλλάβουν περισσότερους [...]. Η αυτοψία της πυροσβεστικής αναφέρει με χρονική αλληλουχία [...] τις εστίες.

Να έρθω στους μάρτυρες υπερασπίσεως. Η πρώτη, που συμμετείχε σε αυτή την έκθεση γνωμοδότησης, δεν είχε τίποτε απολύτως να εισφέρει. Επιχειρεί αυτή η έκθεση να παραπλανήσει, πρώτη φορά είδα κάποιες αλλοδαπές εταιρείες να κάνουν ολόκληρη γνωμοδότηση για να διαψεύσουν μαρτυρική κατηγορία [σ: αναφέρεται σε Forensic Architecture/FORENSIS].

Η άλλη μάρτυρας από τη Γερμανία [...] τη ρωτήσαμε από που ξέρει τον κατηγορούμενο [...]. Δεν απεδείχθει ότι όντως ξέρει τον κατηγορούμενο [με έντονο ύφος] Μας είπε ότι επισκεπτόταν πολλές φορές το ΚΥΤ των μεταναστών, την πλήρωνε κάποιος; Με δικά της έξοδα; Δεν μας είπε! [...] Τη

ρώτησα πώς τον συνάντησε [...]. Μας είπε ότι κάποιος ρεπόρτερ την έφερε σε επαφή με τον αδελφό του στη Γερμανία και είδε τον ίδιο τον κατηγορούμενο μία φορά, μία ώρα, στο προηγούμενο δικαστήριο και μας είπε ότι τριάμιση χρόνια, ξαφνικά αποφάσισε να γνωρίσει έναν άσχετο άνθρωπο, έναν Αφγανό που βρίσκεται σε μια φυλακή στην Ελλάδα. Και γι' αυτό τη ρώτησα [...] Ο αγράμματος, που ξέρει λίγα ελληνικά, γνωρίζει αγγλικά; Μιλούσαν, λέει, μέσω τρίτου προσώπου. Πώς; Με τηλεδιάσκεψη στη φυλακή; Αντιφάσκουν πλήρως, είναι ψευδές αυτό που είπε. Αλλά ακόμα κι αν είναι αληθές, σημαίνει ότι τον ξέρει; Ένας άσχετος άνθρωπος αποφάσισε να γίνει φίλος με έναν Αφγανό που κατηγορείται στην Ελλάδα; Και, όπως μας είπε η ίδια, είναι μάρτυρας και στην άλλη υπόθεση, των ανηλίκων. Δεν είναι φυσιολογικό, κάτι άλλο κρύβεται από πίσω. Κάποιος τους πληρώνει, να έρχεται στην Ελλάδα και να καταθέτει σα μάρτυρας. Ο χαρακτήρας του ανθρώπου φαίνεται στην πράξη, δεν φαίνεται στα λόγια. Η γυναίκα αυτή δεν ξέρει τον κατηγορούμενο. Τι δουλειά κάνει; Είναι άγνωστο γιατί έρχεται, ποιος την πληρώνει [...]. Να κάνω και λίγο τον συνήγορο του διαβόλου, αφού θέλανε να ψάξετε τον μάρτυρα Νεματουλλά, να ψάξει το δικαστήριο και για αυτή τη μάρτυρα, ποιος της πληρώνει αυτά τα έξοδα [...]. Δεν νομίζω να έρχεται μόνη της εδώ.

Όσον αφορά για το προφίλ του κατηγορουμένου που μας παρουσιάστηκε σαν πρόσφυγας που ήρθε κυνηγημένος από τους Ταλιμπάν και φταίει το Ελληνικό κράτος που δεν είχε κατάλληλες εγκαταστάσεις το ΚΥΤ της Μόριας. Δηλαδή ότι το Ελληνικό κράτος του παραβιάζει τα δικαιώματα και τον κατηγορεί ως εμπρηστή. Είναι αυτό το προφίλ του κατηγορουμένου; Για να δούμε [...]. Ο ίδιος μας είπε ότι έμενε με τον πατέρα του, έφυγε παράνομα, πέρασε πρώτα από το Ιράν και μετά από την Τουρκία, δούλεψε παράνομα, πλήρωσε χρήματα σε αυτούς που οργάνωσαν αυτό το ταξίδι. Όλοι ξέρουμε ότι το ποσό αυτό είναι ενάμιση έως δύο χιλιάδικα, συνήθως πάνω από 1.500 ευρώ. Ο ίδιος όπως μας είπε, έβγαλε αυτά τα χρήματα με έναν άγνωστο, μαύρο τρόπο. Θα μπορούσε με αυτά τα χρήματα να πάρει διαβατήριο από το Αφγανιστάν νομιμότατο και να μείνει στο Ιράν, αφού η γλώσσα του είναι διάλεκτος της περσικής γλώσσας. Η πατρίδα του, το Αφγανιστάν, δε συνορεύει μόνο με το Ιράν, συνορεύει με την Κίνα, με το Τατζικιστάν, με ένα σωρό χώρες. Υπήρχαν χώρες εκεί γύρω που μπορούσε να πάει με διαβατήριο ή σαν πρόσφυγες συντεταγμένα όπως είδε όλος ο κόσμος τους Ουκρανούς, με τις οικογένειές τους. Είναι πρόσφυγας; Δεν είναι. Είναι μετανάστης. Ήρθε στην Ελλάδα επειδή ήρθαν όλοι οι γνωστοί του. Η εξήγηση είναι απλή: αν έπαιρνε διαβατήριο και πήγαινε νόμιμα σε μια χώρα, δεν θα του έδινε κανείς δωρεάν τροφή και στέγη. Δεν συμμορφωνόταν με τους νόμους της χώρας [...] Ήμασταν στην πανδημία, δεν επιτρεπόταν να βγει κανένας από το σπίτι του, ούτε εμείς οι Έλληνες, και ο ίδιος δεν ήθελε να μπει σε καραντίνα. Θεωρώ ότι ο άνθρωπος αυτός ήρθε στην Ελλάδα όπως ήρθε σαν μετανάστης και παρά το γεγονός ότι το Ελληνικό κράτος του παρείχε ένα χώρο διαβίωσης [...] Εμένα αυτός ο χώρος δε μου φάνηκε καθόλου σαν κόλαση, ήταν ένας χώρος οργανωμένος, με ιατρεία, δεν μου φάνηκε καθόλου σαν κόλαση. Δημιουργήθηκε ξαφνικά στη Λέσβο μια κωμόπολη. Μπορούσε το Ελληνικό κράτος να χτίσει σπίτια; Εδώ δεν το κάνει για τους Έλληνες αστέγους. Κι αν εδώ γινόταν πόλεμος και πηγαίναμε πρόσφυγες στο Αφγανιστάν, τι θα έκαναν εκεί, θα μας έφτιαχναν κατοικίες υψηλής ποιότητας; Ε, δε νομίζω!

Συνεπώς, θεωρώ ότι ο κατηγορούμενος έβαζε φωτιές στη ζώνη 12. Δεν ήταν μόνο αυτοί οι συναυτουργοί, ήταν και οι λοιποί μετανάστες που έβαζαν φωτιές περιμετρικά σε όλον τον χώρο του

ΚΥΤ και κήκε ολόκληρο. Καταστράφηκαν όλοι οι κοινωφελείς χώροι. Συνεπώς στοιχειοθετείται πλήρως η κατηγορία που βαρύνει τον κατηγορούμενο. Όσον αφορά την αποθήκη της κυρίας Λ. θεωρώ ότι οι φλόγες που έβαζε ο κατηγορούμενος, έβαλε ένα μικρό λιθαράκι να καταστραφεί και αυτή, εκτός των άλλων ιδιοκτησιών.

Ακούμε εδώ συνέχεια για τους μετανάστες, που κάθησα εχθές το βράδυ και είδα να γράφεται σε ιστοσελίδες, που δεν τις ξέρω, ότι είμαι ρατσίστρια, είπα ρατσιστικό λόγο. Και θέλω να ρωτήσω, αυτούς τους ανθρώπους που ήρθαν εδώ [ανεβάζει τόνο] που τους κατέκαψαν την ιδιοκτησία τους, την ιδιοκτησία του ελληνικού κράτους και της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ, ποιος τους θεωρεί αυτούς καημένους, ποιος θα τους αποζημιώσει; Όπως χαρακτηριστικά μας είπαν, οι άνθρωποι αυτοί, οι μετανάστες, αποτέλεσαν για το χωριό εκεί της Μόριας, μια πραγματική θεομηνία.

Δεν προέκυψε ότι δεν τους άρεσε ο χώρος που κρατούνταν, προέκυψε ότι δεν τους άρεσαν τα μέτρα για τον COVID και το ότι ενδεχομένως θα γινόταν μια περίφραξη γύρω από το ΚΥΤ για να μη κινούνται αυτοί ανεξέλεγκτα. Και για αυτά τα μέτρα, που τα πέρασαν όλοι οι Έλληνες πολίτες, που γράφαμε χαρτιά για να βγούμε στο δρόμο, αυτά ο κατηγορούμενος δεν τα ανέχτηκε, και μαζί με άλλους, θέλοντας να επιβάλει εδώ τον νόμο της πατρίδας του, επιδόθηκαν σε καταστροφές.

Κι αν η αστυνομία δεν επενέβαινε και τους άφηναν να καούν, το Ελληνικό κράτος θα ήταν και πάλι κατηγορούμενο. Ο κατηγορούμενος δεν είναι το θύμα, ο πρόσφυγας, όπως θέλει να παρουσιάσει, είναι θύτης [...] και θα πρέπει κατά την άποψή μου να τιμωρηθεί.

Αγόρευση υποστήριξης κατηγορίας

[Αγορεύει ο συνήγορος υποστήριξης κατηγορίας που παρίσταται για την καταστροφή της αποθήκης της οικογένειας Λ.]

[Ο συνήγορος υποστήριξης της κατηγορίας αφιέρωσε μέρος της αγόρευσής του για να μιλήσει για τις άθλιες συνθήκες στη Μόρια, αντικρούοντας την εικόνα που παρουσίασε η εισαγγελέας. Αμφισβητεί ωστόσο το πόρισμα της πυροσβεστικής αλλά και την τεχνική έκθεση του Forensic Architecture/FORENSIS]

[Ο συνήγορος υποστήριξης της κατηγορίας αναφέρεται στον κατηγορούμενο]

[...] Ξύπνησε, είδε να γίνεται χαμός και αποφάσισε να φύγει. Πράγματα που μας δημιουργούν μεγάλη εντύπωση για το πώς έγιναν. Ωστόσο δεν μας λέει κάτι ότι η φωτιά στον τομέα 12 δεν ήταν αυτή που έκαψε την αποθήκη του κυρίου Λ. [...]

[...] Όσον αφορά με το αν θα μπορούσαν να υπάρχουν κι άλλοι κατηγορούμενοι [...] αποτελεί άθλο το ότι δεν υπήρξαν θύματα [...]. Την επόμενη μέρα δεν υπήρχε τίποτα απ' ό,τι ξέραμε την προηγούμενη. Κατάφερε η αστυνομία να εκκενώσει με επιτυχία χωρίς να υπάρξουν θύματα. Κάποιοι μετανάστες το βρήκαν αυτό σαν ευκαιρία να καταγγείλουν τις συνθήκες. Δε βοηθούσαν με τις εγκληματικές πράξεις που έκαναν – πέτρες, φωτιές – να κατασβεστεί η πυρκαγιά, με αποτέλεσμα όλη η περιοχή να καταστραφεί ολοσχερώς. Σήμερα είναι ένα νεκρό τοπίο [...].

[...] Είναι φανερό ότι υπήρχαν οι συνθήκες, η καύσιμη ύλη, φωτιά που περπατούσε, ενισχυόταν από την πυρπόληση που έκαναν και άλλοι μετανάστες, εκτός από τον κατηγορούμενο [...] και

έφτασε να καεί η αποθήκη του κυρίου Λ. Η οικογένεια Λ. καταστράφηκε [...] μια επιχείρηση 35 ετών μέσα σε μια νύχτα καταστράφηκε [...]. Με την αποζημίωση απλά τους δόθηκε δυνατότητα να πληρώσουν τα χρέη τους, να μη πάνε φυλακή [...]. Το Ελληνικό κράτος δεν έκανε τίποτα σαν κίνηση για να αποζημιώσει έστω και συμβολικά αυτούς τους ανθρώπους [...].

[...] Όλη η συμπεριφορά του κατηγορουμένου [...] Με τις δυνατότητες που είχε η υπεράσπιση από την πρώτη στιγμή, όπως είπε η κ. εισαγγελέας [...] μπορούσε να αποδείξει ότι όλα αυτά ήταν ψέματα και συκοφαντικά. Δεν έγινε από την πλευρά τη δική του. Έρχεται εκ των υστέρων και είπε ότι μπορεί να υπήρχαν κάποια προηγούμενα, ούτε καν το είπε, είπε «είμαι φιλήσυχος» κλπ. Και είπε ότι «ο συγκεκριμένος [Νεματουλλά] με αναγνώρισε μέσω των φωτογραφιών που του έδειξε η αστυνομία» [...] Είπε [ο Νεματουλλά] ότι «πλημμύρισε από αγανάκτηση», χωρίς κανένα προηγούμενο και ήρθε να ονοματίσει, μεταξύ άλλων και τον κατηγορούμενο, ως δράστη των εμπρησμών. Και γι' αυτό ζητάμε την καταδίκη του.

11:37: Διακοπή για λίγα λεπτά.

11:49: Συνέχεια της διαδικασίας.

Πρόεδρος: Ορίστε, η υπεράσπιση.

Αγορεύσεις υπεράσπισης

Αγγελίδου: Είναι αλήθεια ότι στην ποινική δίκη αρκεί ένα στοιχείο για να καταδικάσει έναν κατηγορούμενο. Αρκεί αυτό το αποδεικτικό στοιχείο να μη βρίθει αντιφάσεων και ψευδών. Αυτό το στοιχείο που χρησιμοποιήθηκε στην πρωτόδικη καταδικαστική και εδώ από την κυρία εισαγγελέα και την πολιτική αγωγή, είναι η κατάσταση του Νεματουλλά [...]. Δήλωσε ότι ήταν οικογενειάρχης, πράγμα που δεν προέκυψε από πουθενά. Ήταν απλώς ένας ακόμα αιτών άσυλο.

[Απουσιάζει ο διερμηνέας από την αίθουσα]

Πρόεδρος: Περιμένουμε τον διερμηνέα. Να διακόψουμε. Λοιπόν, διακόπτουμε μέχρι να έρθει ο διερμηνέας.

11:53: Διακοπή.

[Επανήλθε ο διερμηνέας]

11:59: Συνέχιση της διαδικασίας.

Πρόεδρος: Ορίστε, κυρία συνήγορε.

Αγγελίδου: Είναι λοιπόν ένας ακόμα αιτών άσυλο ο μάρτυρας Νεματουλλά. Που επέλεξε «να μην πάει σε μια όμορη χώρα» και να πάρει την οικογένεια του και «να μη βγάλει ένα διαβατήριο να μείνει στο Ιράν». Δεν έχει λοιπόν καμία διαφορά από τον κατηγορούμενο. [...] Ακόμα κι αν υποθέσουμε ότι η Μόρια ήταν η γη της επαγγελίας, το νησί ήταν ένα περικλειστο μέρος και δε θα μπορούσε ο μάρτυρας να είχε φύγει από το νησί χωρίς να καταγραφεί. [...] Αναγνωρίζει, κατά τύχη, ανάμεσα στους 12.000-15.000 – που το 70% ήταν Αφγανοί, δηλαδή κάπου 11.000 – και τους

αναγνωρίζει με τα μικρά τους ονόματα. Η κατάθεση δεν περιλαμβάνει την αναγνώριση. Έχουμε καταγεγραμμένο ότι «ένας Κώστας, ένας Δημήτρης κι ένας Γιάννης» έκαναν το συγκεκριμένο έγκλημα. Λέει ότι έβαλαν φωτιά στη ζώνη 9. Η ζώνη 9 δεν καίγεται εκείνη την ημέρα, αλλά την επόμενη. Επομένως η κατάθεση δεν είναι αξιόπιστη, βρίθει ανακριβειών και αντιφάσεων και άρα δεν είναι αξιόπιστο αποδεικτικό στοιχείο.

Ο μάρτυρας Νεματουλλά έχει καταθέσει στις 14/9. Ο κατηγορούμενος φαίνεται να έχει συλληφθεί στις 22:50, 15 του μηνός, και ότι η κατάθεση που δίνει προανακριτικά, είναι στις 13:30 το μεσημέρι. Υπάρχουν οι δηλώσεις Μηταράκη και Χρυσοχοϊδη, στις 14:30 ότι «οι εμπρηστές έχουν ήδη συλληφθεί και η Λέσβος μπορεί να κοιμάται πάλι ήσυχη». Εκείνη την στιγμή δεν έχει συλληφθεί κανείς.

Μπορεί κάποιος καλοπροαίρετος να πει ότι οι ανακολουθίες της δικογραφίας είναι εκ παραδρομής. Όμως δεν είναι μοναδικές. Τα ίδια και στις 3-4 άλλες καταθέσεις των κατηγορουμένων που παραπέμφθηκαν στο Ανηλικών. Η Εισαγγελία θα έπρεπε να παραπέμψει όποιον έκανε αυτό το πράγμα κι όχι ο κατηγορούμενος που είναι 4 χρόνια στη Ελλάδα.

Κανένας απολύτως δεν τον αναγνωρίζει. Ούτε αστυνομικοί, ούτε πυροσβέστες. «Γινόταν πόλεμος» είπε η κυρία εισαγγελέας. Ναι, αλλά αυτό σταμάτησε. Και η αστυνομία αρκέστηκε να βρει 3-4 αποδιοπομπαίους τράγους για να κλείσει το ζήτημα. Είπε ο μάρτυρας εδώ ότι έβλεπε τον μάρτυρα Νεματουλλά τακτικά, προσπαθώντας να γεφυρώσει τα αγεφύρωτα.

Στην έκθεση της πυροσβεστικής υπηρεσίας εκτός από το σημείο 4 που διάβασε η κα. εισαγγελέας, υπάρχει το σημείο 3, που αναφέρεται στις μεταμεσονύκτιες ώρες. Η πρότασή μου είναι να δείτε και το βίντεο και την τεχνική έκθεση γιατί συμφωνεί απολύτως με το πόρισμα της πυροσβεστικής. Σε σχέση με τη συναυτουργία, η πρωτόδικη απόφαση λέει «κατόπιν συναπόφασης από κοινού με τους ανώτερω και άλλα άτομα», αφορά τη ζώνη 12. Δε λέει ούτε στη ζώνη 6, ούτε στη ζώνη 8, ούτε σε άλλες ζώνες. Λέει στη ζώνη 12. Στη συνέχεια, όπως προκύπτει από το πόρισμα, η φωτιά ξεκίνησε στη ζώνη 6 και μεταφέρθηκε στη 12. Ο μάρτυρας είπε «Η γνώμη μου είναι ότι μεταφέρθηκε και μεταδόθηκε στην 12».

Πρέπει το δικαστήριό σας να λάβει υπόψη τα πραγματικά περιστατικά όπως προκύπτουν. Νομίζω λοιπόν ότι από κανένα σημείο της δικογραφίας δεν προκύπτει ότι ο κατηγορούμενος έβαλε φωτιά σε κάποιο σημείο του καμπ. Να μη δώσει λευκή επιταγή για μελλοντικές προκατασκευασμένες κατηγορίες, και να κηρύξει τον κατηγορούμενο αθώο.

Ψώμος: Εγώ θα ξεκινήσω από το χρονοδιάγραμμα που άφησε η υπόθεση με τις δηλώσεις των υπουργών Χρυσοχοϊδη και Μηταράκη, γιατί έρχονται σε απάντηση γιατί ο κατηγορούμενος δεν προέβη σε μηνύσεις. Ήδη ο κατηγορούμενος είχε δικαστεί από τους αρμόδιους υπουργούς πριν δώσει προανακριτική κατάθεση. Είχαμε δήλωση ότι «συνελήφθησαν οι εμπρηστές της Μόριας» την ίδια ακριβώς ώρα.

Απορώ πως είναι δυνατόν αυτός ο άνθρωπος εδώ να εγκαλείται όταν ο προανακριτικός προϊστάμενος που διεξάγει την προανάκριση δεν κάλεσε καν τον βασικό μάρτυρα [...]. Ο μάρτυρας Νεματουλλά εμφανίζεται στην υποδιεύθυνση ασφάλειας Μυτιλήνης [...] Δε θα πω πώς και γιατί, ας

βγάλετε τα συμπεράσματά σας, ποιοι τον γνώριζαν και πώς τον γνώριζαν. Λέει κάποια ονόματα στους προανακριτικούς υπαλλήλους, αυτό που είπε η κυρία συνάδελφος. Είπαν ότι του υποδείχθηκαν φωτογραφίες, δεν καταγράφηκαν ποτέ όλα αυτά, είναι εικασίες. Και επειδή νομίζω ότι το δικαστήριό σας δεν πρέπει να στηρίζεται σε αυτές τις εικασίες, αλλά σε ό,τι έχει καταγραφεί στις προανακριτικές διαδικασίες! Είπε αυτά τα ονόματα, ότι μαζί με τους άλλους, είδε αυτούς. Ενώ ο ίδιος βρισκόταν στην αντίθετη πλευρά του ΚΥΤ, «των Ολλανδών» [...] Δεν λέει ώρα [...] και ότι «ενώθηκαν με τους άλλους, έβαλαν φωτιά στη ζώνη 12, και αυτή εξαιτίας του ανέμου επεκτάθηκε». Αυτό αντίκειται σε κάθε λογική, γιατί είναι η εντελώς αντίθετη κατεύθυνση. Δεν έχει καμμία λογική.

Να σημειώσω ότι ο μάρτυρας αυτός είναι φάντασμα. Η εισαγγελία δεν ζήτησε καμία διεύθυνση, ο ανακριτής καμία, κλήθηκε μόνο τύποις στο πρωτοβάθμιο, και στο δευτεροβάθμιο δεν καταβλήθηκε καμία πραγματική προσπάθεια να βρεθεί.

Έρχομαι σε αυτό το σημείο να σχολιάσω ό,τι έχουν πει οι υπόλοιποι μάρτυρες, όπως ο κύριος Παπαναστασίου. Ανέφερε «είδα μια φωτιά», έτσι γενικά κι αόριστα. Ο κύριος Μίχας που είναι και πυροσβέστης, έχει μια παραπάνω αντίληψη περί του πώς μπορεί και ποια πορεία ακολούθησε η πυρκαγιά, ήταν σαφής και κατηγορηματικός: από μέσα από το ΚΥΤ μέχρι τη ζώνη 12, με B-BA άνεμο. Ο κύριος Κοντζόγλου, σε αντίθεση με τον κύριο Μίχα, είδε τη φωτιά στις 12:30 [...] Έρχεται σε αντίθεση με το 12:30 π.μ., τα γύρισε, τα είπε αλλιώς, με την παρέμβαση της κυρίας εισαγγελέα. Δε θέλω να επεκταθώ παραπάνω.

Τώρα, όσον αφορά κάποια σχόλια της κυρίας εισαγγελέα, με πράγματα που άπτονται με το μεταναστευτικό δίκαιο και τις μεταναστευτικές πολιτικές, θεωρώ ότι είναι παντελώς άσχετα με την υπόθεση που αποφασίζει το δικαστήριο σήμερα. Δεν έχει καμία σχέση το αν είναι από το Αφγανιστάν ή τη Βενεζουέλα ένας άνθρωπος που κατηγορείται για εμπρησμό. Μιλάμε για συγκεκριμένους τόπους, χρόνους. Τι σχέση έχουν οι απόψεις του καθενός για το μεταναστευτικό, τα ΚΥΤ κλπ; Είναι παντελώς άσχετα και δεν είναι σκόπιμο και αποτελεσματικό για την απόφαση του δικαστηρίου να αναλώνεται επί τόσες ώρες με το αν μπορούσε να πάρει διαβατήριο και να πάει στο Ιράν. Θα πρέπει να κάτσουμε να κάνουμε σεμινάριο πού μπορούσε να πάρει άδεια παραμονής; Σας λέω ότι δε γίνεται. Αλλά αυτό είναι άλλο θέμα. Κατηγορείται για ένα συγκεκριμένο πράγμα, για αυτό καλείστε να αποφασίσετε εσείς. Δεν θέλω να σας κουράσω περαιτέρω. Προτείνω την απαλλαγή του κατηγορουμένου.

Δούση: Δεν ξέρω αν ξεκινήσω από τα πραγματικά στοιχεία, τις εντυπώσεις ή τις αξιολογικές κρίσεις. Θα ξεκινήσω από τις εντυπώσεις. Δε θα ασχοληθώ με την εντύπωση γιατί ο μάρτυρας δεν είπε στον ανακριτή να καλέσει τον φίλο του που ήταν στη σκηνή. Ο ανακριτής δεν κάλεσε τον βασικό μάρτυρα! Ο βασικός μάρτυρας δεν καλείται στον ανακριτή, δεν θεωρείται απαραίτητη η παρουσία του.

Εισφέρθηκαν από τα πρακτικά του πρωτόδικου για φυλές κλπ. Ακόμα και ο κ. Γιονούς στο πρωτόδικο δεν είπε «είναι Παστούν», ρωτήθηκε, λέει ο πρόεδρος, αυτοί που βλέπετε τι είναι; «Οι τρεις μου θυμίζουν Χαζαρά και ο άλλος μάλλον Παστούν». Για να φύγουμε από αυτό το φυλετικό

που δεν αφορά κανέναν. Ακόμα και για τον μάρτυρα τον κ. Μαλιχούδη που αναφερθήκατε, δεν είπε κάτι τέτοιο [...].

Τον Αύγουστο του 2020 έχει 11.200 ανθρώπους εντός του ΚΥΤ. Πώς ζούνε αυτοί οι άνθρωποι; Πώς ζούσαν στη Λέσβο πριν και κατά τη διάρκεια του covid. Έχω καταθέσει 35-40 εκθέσεις που δεν είναι δικές μου, ούτε ΜΚΟ, γιατί κάνουμε δίκη φαντασμάτων εδώ, είναι εκθέσεις θανάτων, ενός αυτόχειρα στο ΠΡΟΚΕΚΑ, μωρών, μητέρων, όχι από τις συνθήκες, από βραχυκυκλώματα. Δεν τα είπαμε αυτά τα πράγματα. Έχουμε καταθέσει στοιχεία για 247 φωτιές που είχε πάρει το ΚΥΤ εξαιτίας του αυτοσχέδιου ηλεκτρικού εξοπλισμού. Ποιος φταίει, δεν θα κάνουμε δίκη πολιτική εδώ. Σε κάθε περίπτωση έχουμε ανυπαρξία υποδομών. Σε κάθε περίπτωση έχουμε μια εν δυνάμει πυριτιδαποθήκη. Υπάρχουν φωτιές που έχουν εκδηλωθεί, όχι από εμπρηστική ενέργεια. Όλοι ήμασταν κάτοικοι εδώ, ξέραμε ποιες ήταν οι συνθήκες.

Ας πάμε τώρα στον COVID, πάμε 2 Αυγούστου [...] Υπάρχουν όλα αυτά τα έγγραφα. Από τον Μάρτη του 2020 υπάρχει ένα φοβερό σχέδιο που λέγεται «Αγνοδίκη». Δεν εφαρμόστηκε ποτέ. Όχι μόνο δεν τους μετέφεραν αυτούς που είχαν covid εκτός ΚΥΤ -είχαμε καρκινοπαθείς, νεφροπαθείς μέσ στη Μόρια- το σχέδιο Αγνοδίκη έλεγε φέρνουμε τον στρατό να φυλάξει και την ΕΛ.ΑΣ. να καταστείλει. Αντί λοιπόν αυτόν τον κόσμο να τον μεταφέρουμε εκτός του ΚΥΤ, γίνονται εκκλήσεις για άμεση μεταφορά των προσφύγων, στην ΠτΔ, στη Βουλή των Ελλήνων, στην Υπάτη Αρμοστεία, στα Ανθρώπινα Δικαιώματα, «πάρτε αυτούς τους ανθρώπους, πρώτον γιατί εκεί μέσα θα πεθάνουν, δεύτερον γιατί υπάρχει τεράστιο πρόβλημα με τη σωματική τους ακεραιότητα και των ίδιων και των εκτός του ΚΥΤ». Δεν κάναμε κάτι. Τους πετάγαμε τρόφιμα από τα σύρματα.

Εμείς κρατούσαμε αποστάσεις και λαμβάναμε όλα τα μέτρα, γιατί σωστά, καραντίνα είχαμε. Δεν ήταν ανάλογο το βάρος που σήκωναν αυτοί οι άνθρωποι. 8.600 άνθρωποι, 46 λίτρα νερό τη μέρα. 12.600 άνθρωποι 50 τουαλέτες. Ήταν πονεμένος ο κάτοικος του χωριού της Μόριας; Ναι ήταν πονεμένος! Από ποιον όμως; Θα μπορούσαμε να συζητάμε ώρες για το ποιος τους στοίβαξε εκεί. Ειπώθηκε ότι έμπαιναν-έβγαιναν, όχι. Τους καταγράφανε. Δεν ήταν αυτό το ασύδοτο πράγμα που παρουσιάστηκε.

Ας φύγουμε από το νεκροταφείο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Εντοπίζεται το πρώτο κρούσμα που είναι στην περιοχή Μαντάλα, στη ζώνη 9. Και το βούλευμα, και η πρωτόδικη αναφέρεται σε άλλη ζώνη, που διαχειριζόταν μια άλλη οργάνωση, όχι των Ολλανδών. Δεν ξέρω γιατί έγινε αυτό το λάθος. Μου είπατε «δεν δικάζουμε το βούλευμα, δικάζουμε την πρωτόδικη». Άκουσα μέχρι και για το Σκαλοχώρι της Άντισσας, για να δημιουργήσουμε μια υπόθεση, που σε τι αφορά τον κατηγορούμενο; Αγωνιούμε για ένα πόρισμα που «βρίθει αντιφάσεων», μας είπε ο συνάδελφος. Μπορώ να σας αναπτύξω ώρα-ώρα πώς αναπτύσσεται η φωτιά και πώς κατασβήνεται. Από το πόρισμα της πυροσβεστικής. Παίρνουμε ένα βούλευμα που βασίζεται μόνο στην μαρτυρική κατάθεση του κυρίου Κόντζογλου, παίρνει την ζώνη 12 [...] Θέλω να εξετάσω λέξη-λέξη τις ανακριτικές και τις προανακριτικές για να καταλήξουμε σε συμπεράσματα σοβαρά.

Το ποινικό δίκαιο είναι δίκαιο της πράξης, δεν είναι δίκαιο του «ανεμοστρόβιλου» ούτε της οσμής.

Η πρωτόδικη βλέπει ένα βούλευμα. Έρχεται ο Α' βαθμός [...] ο κ. Κοντζόγλου ζήτησε συγγνώμη γιατί δεν μπορούσε να θυμηθεί τότε κάηκε η ζώνη 12 και η 9 και η 8.

Να δούμε τώρα μια συνθήκη που κανείς δεν ήξερε τίποτα. Αυτό τι σημαίνει; Θα πάμε σε ένα συμπέρασμα ότι ενώθηκαν όλες οι φωτιές και τις έβαλε ο κατηγορούμενος;

Η πρωτόδικη είναι πολύ συγκεκριμένη γιατί καταλαβαίνει γιατί το βούλευμα έχει αγνοήσει το πόρισμα της πυροσβεστικής. Το συμβούλιο δεν έχει λάβει υπόψη το πόρισμα. Εδώ δικάζουμε την Κόλαση του Δάντη, δεν δικάζουμε μια πράξη.

Έρχεται λοιπόν το πρωτοβάθμιο δικαστήριο και συγκεκριμένα μας λέει, έχουμε 8, 9, 10, 11 περιμετρικά, όχι εντός του ΚΥΤ, αλλά στον Αφαλώνα και αλλού.

Γιατί αναφέρονται όλες οι άλλες φωτιές εδώ; Να συζητήσουμε γιατί πραγματικά αυτός κατηγορείται.

Έρχεται η απόφαση, και λέει μέσα σε όλο αυτό ότι, συγκεκριμένα πράγματα πια, περί ώρα 23:35 την 8η Σεπτεμβρίου προκαλεί ο κατηγορούμενος εστίες φωτιάς εντός της ζώνης 12. Γιατί το λέει αυτό; Όλες οι καταθέσεις ήταν [...] προσπαθήσαμε να βοηθήσουμε τους μάρτυρες για το ποιες είναι οι ζώνες. Φτάνει λοιπόν η πρωτόδικη και λέει, «οι οποίες, δεδομένου ισχυρού αέρα [...] ενώθηκαν και εξαπλώθηκαν όχι μόνο εντός της ζώνης 12, αλλά και των γειτονικών ζωνών». Γειτονικές ήταν οι 10 και 11. Αν τη βλέπαμε την έκθεση αυτοψίας και προβάλλαμε το βίντεο, θα καταλαβαίναμε πολύ περισσότερα από όσα προσπαθούμε να εκθέσουμε αυτή τη στιγμή στο δικαστήριο σας. «Αλλά και πέριξ αυτών, έξωθεν του ΚΥΤ της Μόριας». Η απόφαση είναι ξεκάθαρη. Το ΚΥΤ είναι ζώνες 1-5, ΣΟΑ-ΣΟΜΥ και safe zone και ΠΡΟΚΕΚΑ. Αυτό είναι. Στη ζώνη 12 τι έχουμε; Σκηνές. Δεν έχουμε κοντέινερ. Σκηνές που έφτιαχναν οι ίδιοι. Συνεχίζει η απόφαση, «έξωθεν του ΚΥΤ λαμβάνοντας ανεξέλεγκτες διαστάσεις». «Εξωθεν». Το πρωτοβάθμιο θεωρεί ότι έχουμε εγκαταστάσεις δικτύων κοινής ωφέλειας, «εντός και πέριξ γειτονικών».

Η απόφαση στο σκεπτικό της, που είναι τεράστιο γιατί προσπαθεί να περιορίσει το αντικείμενο της δίκης, είναι ξεκάθαρη ότι δεν έχουν κάψει. Η απόφαση στο σκεπτικό της, είναι για τη ζώνη 12, και όχι για το σύνολο της έκτασης του ΚΥΤ. Αυτό πρέπει να εμπεδωθεί στο ακροατήριό σας. Δεν αμφισβητείται.

Πάμε στις μαρτυρικές καταθέσεις, ο κύριος Μπισμπίκας αναφέρει ότι πηγαίνει στις 12πμ. Στην ένορκη κατάθεσή του δε μας λέει πότε πάει. Δεν καταλαβαίνουμε καν αν ο κ. Μπισμπίκας είναι στο πεδίο. Αναφέρομαι σ' αυτόν, γιατί αυτός χρησιμοποιήθηκε ως κυρίως μάρτυρας, να ενισχύει στην αξιοπιστία του μάρτυρα Νεματουλλά. Λέει «μου είπε η υπηρεσία». Ο Νεματουλλά καταθέτει στις 20:00 και ο κ. Μπισμπίκας δεν μας ενημερώνει πώς πληροφορείται. Μας λέει «τον ξέρω», «δεν τον ξέρω», «τον έχω δει κάποιες φορές». Λέει ότι «τις απογευματινές ώρες προσήλθε στην υπηρεσία μας ο Νεματουλλά» και μας λέει ότι αναφέρει τα ονόματα των πέντε ατόμων. Κάποιος πρέπει να επικυρώσει την κατάθεση του Νεματουλλά. Και αυτό κάνει ο κ. Μπισμπίκας. Τι έρχεται να μας πει; Ότι τον ενημέρωσε η υπηρεσία ότι κατέθεσε, και αναγνώρισε αυτούς τους πέντε; Ο κύριος Μπισμπίκας μας είπε πάλι τα ίδια με το πρωτόδικο, ότι «ο μάρτυρας μας είπε μαλλιά, βάρος, ύψος». Στον πρώτο βαθμό όταν τον είχαμε ρωτήσει, μας είπε «δεν θυμάμαι», γύρω στις 10-20 φωτογραφίες. Τον ρωτήσαμε σχετικά με τη φωτιά τον κ. Μπισμπίκας [...] Δεν καταλαβαίνουμε αν είχε ιδίαν αντίληψη. Ας το δεχτούμε. Στον Α' βαθμό μας είπε ότι πάει στη ζώνη 6 και βλέπει την πρώτη φωτιά. Δεν μας λέει χρόνο.

Δεν θέλω να κουράσω το δικαστήριό σας. Αυτό μπορώ να το κάνω με όλες τις καταθέσεις. Μία-μία. Δεν υπάρχει ούτε μία κατάθεση που να υπάρχει σαφήνεια και σοβαρότητα ως προς τι καταθέτουν οι μάρτυρες. Έχω εδώ όλες μου τις σημειώσεις, και μπορώ να το κάνω.

Και θα συνεχίσω.

Ερωτάται την ώρα που βλέπει φωτιά στη ζώνη 7. Τις θεωρούμε όλες μαζί, έχουμε πακετάρει όλες τις ζώνες και σχεδόν όλο το νησί στο τέλος. Μπορούσε από τη ζώνη 8, να κάψει την αποθήκη του Λ.; «Ναι θα μπορούσε!» Λέει ότι η ζώνη καίγεται τη νύχτα της 9ης προς 10ης Σεπτεμβρίου. Λέει ότι «στροβιλίζεται ο άνεμος και πηγαίνει τη φωτιά στη ζώνη 12». Ο κ. Μπαμπάκος σε αντίστοιχη ερώτηση, που περιγράφει τι ακριβώς έχει συμβεί, είπε «όχι, δεν γυρνάει». Τι ρωτήθηκε όμως μετά; Σε ποιες περιπτώσεις και με τι άνεμο μπορεί να αλλάξει η φωτιά; Μετά ρωτήθηκε σε ποιες περιπτώσεις θα μπορούσε να αλλάξει φορά και μας είπε για το «φαινόμενο της καμινάδας». Τι είπε; Ότι το τοποθετεί ως φαινόμενο χαράδρας. Απάντησε αρνητικά, ως πρώην πυροσβέστης, στην ερώτηση που του θέσαμε, αν θα έφτανε ως την αποθήκη του κυρίου Λ.

Συνεχίζουμε με την κατάθεση του κυρίου Κοντζόγλου. Στον πρώτο βαθμό δεν είχαμε καμία αίσθηση αν ο άνθρωπος είχε υπηρετήσει στο ΚΥΤ. Ξεκινάμε με την πρώτη του κατάθεση, τον Σεπτέμβρη του 2020 [διαβάζει την κατάθεση του].

Θα διαβάσω και την έκθεση, γιατί ειπώθηκαν πράγματα γι' αυτούς τους επιστήμονες από το πανεπιστήμιο του Λονδίνου, τα οποία είναι ανομολόγητα [...]. Γιατί το πόρισμα είναι σε κατευθύνσεις, και η δικογραφία σε ζώνες. Θεωρώ πολύ θαρραλέους τους ενόρκους που στέκονται εδώ και προσπαθούν να καταλάβουν τι έχει γίνει. Ο κ. συνάδελφος υποστήριξης της κατηγορίας είπε ότι αυτό το πόρισμα μπορεί να χαρακτηριστεί ως «μνημείο ασάφειας». Είναι δηλαδή «μνημείο ασάφειας» για να διεκδικήσουμε αποζημίωση, αλλά όχι για να αθώσουμε αυτόν τον άνθρωπο [...]

Από τις καταθέσεις των αστυνομικών φαίνεται ότι σταματάει ο πετροπόλεμος. Δεν είχαμε το ατελείωτο. Δεν είχαμε «πόλεμο». Κάποια στιγμή σταμάτησε. Γι' αυτό και κατάφερε η πυροσβεστική να κατασβέσει. Δεν πετροβολιούνται συνέχεια, δεν σπάζονται τα οχήματα. Φεύγουνε γιατί δεν μπορεί να κατασβεστεί η φωτιά, επειδή είναι μέσα στην πυριτιδαποθήκη. Πώς να επιχειρήσει εκεί μέσα; Αφού αυτό το πράμα το φτιάξαμε με προδιαγραφές να καεί!

[Ο Κόντζογλου] Τοποθετεί έναν χρόνο, 22:30, λέει «μετά από λίγο βάζουν φωτιά στις ζώνες 7 και 8». [...] Και συνεχίζει «προϊόντος του χρόνου». Με «προϊόντος του χρόνου» θα δικάσουμε; Λέει ότι «αντιδρούσαν γιατί δεν ήθελαν να κάνουν καραντίνα». Οι άνθρωποι έκαναν καραντίνα, έφτιαχναν μόνοι τους τις μάσκες, και έπαιρναν νερό από το ποτάμι. Αντιδρούσαν γιατί πήγαιναν νύχτα στις 21:00 η ώρα να κάνουν ιχνηλάτηση, να τους πάρουν και να τους μεταφέρουν στην υγειονομική ζώνη να τους κρατάει η ΕΛ.ΑΣ. Αντέδρασαν; Δεν δικάζουμε αντίδραση. Δικάζουμε τον εμπρησμό.

Το ξέσπασμα της φωτιάς γίνεται σε συγκεκριμένες ώρες αιχμής. [...] Θα αγορεύω μέχρι το απόγευμα αν είναι να διαβάσω όλες τις σημειώσεις. Την επόμενη που ξαναπαίνουν και καίνε όταν πηγαίνουν να πάρουν τα πράγματα τους οι μετανάστες [όπως λένε οι καταθέσεις] ούτε τότε μπορούσε η ΕΛ.ΑΣ. να κάνει συλλήψεις; Ο κ. Μπισμπίκας ρωτήθηκε γιατί δεν βρήκαν άλλον ένα

μάρτυρα, και μας είπε «φοβόντουσαν». Μόνο ο Νεματουλλά οπλίστηκε με θάρρος και έσπασε τη σιωπή του;

Δεν εξαφανίζονται έτσι αυτοί οι άνθρωποι. Όποιος έχει δουλέψει στο άσυλο, το ξέρει. Δεν φεύγει κανείς αν δεν το ξέρει η ΕΛ.ΑΣ. Εφαρμόζουμε συμφωνία ΕΕ-Τουρκίας από το '16. Ειπώθηκε ότι δήλωσε προσωρινή κατοικία γιατί δεν μπορούσε να βρει σπίτι να νοικιάσει στη Μυτιλήνη. Γιατί να έβρισκε ο Νεματουλλά σπίτι στην πόλη της Μυτιλήνης; Οι άλλοι πώς βρέθηκαν από τον ανακριτή να μένουν στο Καρά Τεπέ; Αυτός [ο Νεματουλλά] δεν μπορούσε να μείνει στο Καρά Τεπέ; Το έγγραφο του ανακριτή στην αναζήτηση που κάνει με όνομα και επίθετο, βγάζει το σύστημα «Αλκυόνη» ονόματα με φωτογραφίες, αριθμό φακέλου, σκηνές κλπ. Επίσης, ο μάρτυρας λέει ότι βλέπω τον «Κώστα, τον Γιάννη, και τη Μαρία», να λένε «βάλε φωτιά εδώ, βάλε φωτιά εκεί». Δεν μας περιγράφει ένα ρούχο. Μιλάει για «βάλε φωτιά» [...]

Ο κ. Αποκορίτης. Τι μας είπε; Δεν ξέρει τη ζώνη 12. «Πήγαμε προς την πύλη», ποια πύλη; Την βόρεια. Έχει δώσει δύο καταθέσεις. Σε σχέση με το αν θα μπορούσαν να κατασβέσουν αυτές τις φωτιές οι πυροσβέστες, έχει απαντηθεί και από το πόρισμα. Ότι δεν μπορούσαν λόγω πετροπολέμου, το λένε για κάποιες εστίες, όχι όλες. Το λέει και η έκθεση, ήταν ο άνεμος, ήταν τα εύφλεκτα υλικά, ήταν και οι εμπρησμοί. Ήταν μόνο οι εμπρησμοί;

Περιγράψαμε εδώ όλη την κατάσταση αυτή, μήπως πρέπει να τον κατηγορήσουμε για όλα; Αν είναι έτσι, να μας δώσετε χρόνο να προετοιμαστούμε.

Δεν ξέρει η πυροσβεστική ότι από 2013 ειδικότερα λόγω συνωστισμού, ξηρασίας, νοβοπάν κλπ. είχαμε 247 φωτιές μέσα στη Μόρια; Και τουλάχιστον 112 τους πρώτους έξι μήνες του 2020; Και εξηγεί η έκθεσή μας γιατί συνέβη αυτό. Αυτό σημαίνει ότι λόγω του περιορισμένου, αυτού του απάνθρωπου πλαισίου που είχαμε φτιάξει, προκλήθηκαν όλες οι προηγούμενες φωτιές.

Συνεχίζουμε. Ο κ. Παπαναστασίου: «Δεν ενώθηκαν οι φωτιές». Διάσπαρτες, και κάποιες κατασβέστηκαν. Μόνο καύσιμη ύλη υπήρχε εκεί μέσα. Αποδίδει αυτό ανθρώπινη πράξη; Παρακάτω: Είπε ότι πήγε στις 18:40 το απόγευμα. «Είδα φωτιά», «είδα μια σειρά φωτιές». Πριν μας είπε «δεν καίγονταν ενιαία». Τι σημαίνει «ανά τακτά χρονικά»; Απάντησε, δεν μπορείς να καταλάβεις. Ο συγκεκριμένος μάρτυρας δεν ξέρει τους χρόνους, τους λέει το πόρισμα. Γι' αυτό σας προσκομίσαμε έκθεση.

Ερχόμαστε λοιπόν στην έκθεση. Ποιοι είναι αυτοί που καλέσαμε στο δικαστήριο σας. «Δεν έχουν ονόματα» λέει η κ. εισαγγελέας. Εδώ είναι. Στη σελίδα πίσω. [Διαβάζει τα ονόματα των συντελεστών της μελέτης του Forensic Architecture/FORENSIS] Ποιοι είναι αυτοί οι «τσαρλατάνοι»; Αυτοί είναι ερευνητική ομάδα από το πανεπιστήμιο του Goldsmiths του Λονδίνου.

[Διαβάζει την παρουσίαση του Forensic Architecture] «στο Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο» [...] «καταδίκη της Χ.Α.» [...] μπορώ να σας τα διαβάσω όλα, δεν θα τα διαβάσω όλα. Γιατί αυτή την έκθεση με βιντεοληπτικό υλικό και φωτορεαλιστικές απεικονίσεις δεν την δείξαμε; Επιβεβαιώνει το πόρισμα. Αν είναι αναξιόπιστη αυτή είναι αναξιόπιστο και το πόρισμα της πυροσβεστικής;

Σε σχέση με την μαρτυρική κατάθεση, γιατί αυτή η έκθεση λέει και για άλλες μαρτυρικές καταθέσεις, απλά δεν θα προλαβαίναμε, ας το δούμε. Ακόμα κι αν βάλανε τη φωτιά λόγω

αντίδρασης στα μέτρα COVID, είναι δυνατόν ότι θα έβαζαν φωτιά να κάψουν τους ανθρώπους τους που έκαναν καραντίνα; Σε μια ζώνη που δεν καίγεται λέει «βλέπω δίπλα μου τον Αλί να βάζει φωτιά». Φεύγει ο μάρτυρας, δεν τον βρίσκουνε. Τι αποδεικτικά έχουνε; Ούτε βουλεύματα, ούτε ζώνες, αυθαίρετες. 23:35 είναι η ώρα πολύ συγκεκριμένα.

Μάρτυρες για τον κατηγορούμενο ήρθαν και δεν τους εξετάσαμε. Δεν έβλεπαν όλοι με τον ίδιο τρόπο τους ανθρώπους. Είχαμε πάρα πολύ κόσμο που βοήθησε, δεν ήταν όλο το νησί το ίδιο, ήταν και ο παπά-Στρατής. Η πλειοψηφία του νησιού αυτού τους έβλεπε αυτούς τους ανθρώπους ως πραγματικά αποκλεισμένους. Για τους κατοίκους της Μόριας, γιατί κλήθηκαν; Αφού τα κτήματα τους κάηκαν στις 10, 11, και 12 Σεπτέμβρη, γιατί τους ταλαιπωρήσαμε; Για να μας πουν τη δυσφορία τους; Το κράτος είχε τους ανθρώπους εκεί.

Για τους μοτοσυκλετιστές που ακούστηκαν χτες, δε θα αναφερθώ, για να μη κάνουμε εδώ δίκη μόνο προθέσεων.

Ερχόμαστε στον κατηγορούμενο. Τον κρίνουμε αναξιόπιστο, τον έχουμε σταυρώσει. Η υπεράσπιση κατηγορήθηκε και παραλείφθηκε από την αγόρευση της κυρίας εισαγγελέα ότι έχουμε ξεκινήσει έναν σκοτεινό ανηλεή πόλεμο ενάντια στο κράτος. Ψάχνει τον μάρτυρα η υπεράσπιση, πού έχει συμβεί αυτό ξανά; Δεν τον βρήκαμε! Αφέθηκαν υπόνοιες για τη σκοτεινή υπεράσπιση, δεν αφέθηκαν υπόνοιες για το ότι καταθέτει το μεσημέρι και ο κύριος Μηταράκης τιτιβίζει και κάνει δηλώσεις με τον Πέτσα και τον Χρυσοχοϊδη ότι τους έχουν συλλάβει από το μεσημέρι.

Αναφορικά με τις δηλώσεις για την παράκαμψη του τεκμηρίου της αθωότητας, η χώρα έχει καταδικαστεί, θα καταδικαστεί και σε αυτή την υπόθεση, είναι βέβαιο. Αν για σας, με όλη αυτή τη διαδικασία, καταλήγετε σε ασφαλές συμπέρασμα να καταδικάσετε μόνο από τη διαμονή στη ζώνη 12... Δυστυχώς, η έκθεση δεν αναγνώστηκε, το βίντεο δεν προβλήθηκε. Το υλικό είναι σαφές. Όποιος αρνείται να δει το αυτονόητο, αξιολογείται κοινωνικά. Για αυτούς τους ανθρώπους, και πιο συγκεκριμένα για αυτόν, έρχεται από το Αφγανιστάν, ναι, δεν έχουν πόλεμο, έχουν τρομοκρατία, η εξουσία εκεί έχει καταληφθεί από τους Ταλιμπάν. Θα κάνουμε δίκαιο προσφυγικό; Θα μιλήσουμε για τη σύμβαση; Αν είναι δικαίωμα; Η Τουρκία αναγνωρίζει τη Σύμβαση της Γενεύης; Γιατί ακούστηκε κι αυτό, «να πάρει άσυλο στην Τουρκία» [...]

Κλείνοντας, θέλω να πω αυτή τη στιγμή, όχι μόνο δεν έχει καταδειχτεί η ενοχή του κατηγορουμένου, δεν έχει αποδειχτεί η έννοια της πράξης. Δεν έχουμε τίποτα να μιλήσουμε και να καταλήξουμε στην καταδίκη αυτού του ανθρώπου.

Σήμερα έχουμε ορκωτό δικαστήριο και όλα αυτά που ακούστηκαν στο δικαστήριο που ήταν άσχετα με το επίδικο. Ελπίζω όσα άσχετα ακούστηκαν να μην ήταν στην κατεύθυνση να επηρεαστούν οι ένορκοι. Οι οποίοι μπορεί να αγνοούν τη δικονομία αλλά όχι την ορθή κρίση με βάση τη συνείδησή τους. Κανένας μάρτυρας από όσους κατέθεσαν αυτές τις μέρες δεν τον γνωρίζει τον κατηγορούμενο, ποιος τον γνωρίζει; Ο άφαντος!

Ο κατηγορούμενος ήρθε από μία χώρα που βιώνει πόλεμο. Είπε στην απολογία του «εγώ την Ελλάδα νιώθω πατρίδα». Αυτό δεν ήταν η αναξιοπιστία του, ήταν η αλήθεια του. Μόνο φυλακή έχει δει στην Ελλάδα. Και φέρεται ενώπιόν σας να κατηγορείται για το αδίκημα του εμπρησμού. Κι

αυτό θέλει πράξη. Ούτε ενοποίηση φωτιών, ούτε κάτι τέτοιο. Θέλει χρόνο, τόπο και τρόπο. Ο άνθρωπος αυτός έρχεται, η οικογένεια του μένει πίσω στο Αφγανιστάν, τα δύο του αδέρφια αναγνωρίζονται στην Αυστρία και τη Γερμανία. Όλοι αυτοί που «έρχονται καταχρηστικώς και απαιτούν τη φιλοξενία μας» αναγνωρίζονται ως πρόσφυγες.

Γι' αυτή την υπόθεση έχει γράψει το BBC, ο Guardian, και άλλα μέσα. Η έκθεση αυτή που δεν προβλήθηκε στο ακροατήριο, έχει βγει στη δημοσιότητα, έχει εκτεθεί. Σε μια δημόσια δική, δεν αποκρύψαμε κάτι.

Τον εμπρησμό δεν τον αγάπησε κανείς. Αυτόν που κατηγορείται άδικα για εμπρησμό πρέπει να τον αγαπήσουμε. Άλλοι έκαψαν την πατρίδα του, άλλοι του διέλυσαν το σπίτι, άλλοι του έκαψαν την ανθρώπινη αξιοπρέπεια.

Είναι το τελευταίο πράγμα που μπορούμε να κάνουμε γι' τον άνθρωπο. Και γι' αυτό ζητώ την απαλλαγή του.

Πρόεδρος: Διακόπτουμε.

13:27: Διακοπή.

14:41: Συνέχεια.

Απόφαση

Ενοχή

Πρόεδρος: Αποβάλλει την παράσταση της πολιτικής αγωγής. Ένοχος κατά πλειοψηφία 5-2. Δύο ένοχοι [οι 3 και 4] είχαν την άποψη να κηρυχθεί αθώος.

Ελαφρυντικά

[Συζήτηση για τα ελαφρυντικά]

Δούση: Σύννομος βίος, δεν έχει πράξει καμία αξιόποινη πράξη, ακόμη και για την πράξη παράνομης εισόδου δεν έχει υπάρξει δίωξη. Όπως προκύπτει και από τα έγγραφα της δικογραφίας, από τις βεβαιώσεις στον πρώτο βαθμό, προσέφερε εθελοντικά κατά τη διάρκεια όλης του της παραμονής στο ΚΥΤ, τις υπηρεσίες του. Θα ήθελα να επισημάνω επίσης, κατά το 84 παρ. 2 εδάφιο β' ΠΚ, κατά την αναγνώριση των μη ταπεινών [...] Προσκομίσαμε και την απόφαση του ΜΟΔ Χίου, που είχε αναγνωρίσει το ίδιο ελαφρυντικό. Έχω προσκομίσει όλες τις καταδικαστικές αποφάσεις του ΕΔΔΑ για τη χώρα μας, για τις συνθήκες. Τώρα όσον αφορά το στοιχείο (ε) [Καλή συμπεριφορά μετά την πράξη], προσκόμιση όλων των εγγράφων της καλής συμπεριφοράς στο κατάστημα κράτησης στον Αυλώνα. Παρακολούθησε το σχολείο, έχει παρακολουθήσει προγράμματα επανόδου και ο ίδιος εθελοντικά συμμετείχε στα προγράμματα εκμάθησης ελληνικής γλώσσας. Έχουμε προσκομίσει επαίνους και τίτλους προόδου [...] και ημερομίσθια.

Όσον αφορά το 133 ο δράστης κατά την τέλεση της πράξης είχε συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του. Θεωρείται νεαρός ενήλικας παραβάτης, και το ελαφρυντικό του 133 [μετεφηβικής]. Ο νομοθέτης θεωρεί σε αυτή την ηλικία ημιτελή την ανάπτυξη της προσωπικότητάς του. Ζητάμε να αναγνωριστούν τα ελαφρυντικά.

Εισαγγελέας: Όλα αυτά που είπατε, τις προσκομίσατε σε αυτό το δικαστήριο ή στο προηγούμενο;

Δούση: Έχουν προσκομιστεί και τα επικαλεστήκαμε στην έναρξη της διαδικασίας, όλα του πρωτοδίκου.

Εισαγγελέας: Αυτές οι βεβαιώσεις κυρία μου [...] για να τα διαβάσω. Στη δικογραφία τα φέρατε στο πρωτοβάθμιο ή τα φέρατε χτες;

Δούση: Έχουν προσκομιστεί [...]

[Αντεγκλήσεις για το πότε κατατέθηκαν τα έγγραφα. Η έδρα ισχυρίζεται ότι δεν τα βρίσκει]

Εισαγγελέας: Αυτά για την συμπεριφορά του, τα φέρατε;

Δούση: Είναι όλα εδώ, τα προσκόμισα χτες στα αναγνωστέα.

[Η πρόεδρος δίνει τα έγγραφα από τη δικογραφία και ζητά από τη συνήγορο Δούση να τα ξεχωρίσει και να της τα ξαναπροσκομίσει]

Εισαγγελέας: Μήπως είναι ανακατεμένα με κανενός άλλου;

Πρόεδρος: Εντάξει, προσπάθησα, ό,τι μπορούσα βρήκα.

Δούση: [Ξεχωρίζει από τα έγγραφα] Είναι αυτό [προσκομίζει] είναι και ένα ακόμα [προσκομίζει] Είναι πολλά περισσότερα...

Εισαγγελέας: Περιμένουμε, κυρία συνήγορε [...]

Δούση: Όσον αφορά τα μη ταπεινά κίνητρα, να σας φέρω όλες τις εκθέσεις;

Πρόεδρος: Θα τα δούμε.

Εισαγγελέας: Θέλω του πρότερου βίου και του μεταγενέστερου.

Πρόεδρος: Και στην υπόλοιπη δικογραφία ίσως βρούμε και κάτι άλλο.

[Διακοπή 14:52]

[Συνέχεια 15:07]

Εισαγγελέας: Είδαμε τα έγγραφα, να προτείνω, πρώτον για το ελαφρυντικό της μετεφηβικής, είδαμε τα έγγραφα και έλεγε ότι γεννήθηκε το 1998, και σήμερα στη διαδικασία μας είπε μια άλλη ηλικία. Αρχικά δεν είναι βέβαιο πότε γεννήθηκε και πόσων χρονών ήταν την μέρα που τελέστηκε η πράξη. Πέραν αυτού, το βασικότερο που θέλω να πω, είναι ότι είναι ένα ελαφρυντικό που αναγνωρίζεται σε ανθρώπους που έκαναν μια νεανική απερισκεψία. Στην προκειμένη έχουμε ένα πολύ σοβαρό έγκλημα και θεωρώ ότι δεν θα πρέπει να δοθεί αυτό το δυνητικό ελαφρυντικό.

Όσον αφορά το ελαφρυντικό του πρότερου σύννομου βίου, δεν έχουμε ποινικό μητρώο από τη χώρα καταγωγής του, σε κάθε περίπτωση δεν γνωρίζουμε ποιος ήταν ο βίος στην χώρα καταγωγής του. Όταν ο νόμος απαιτεί τον πρότερο σύννομο βίο, δεν αρκεί ένα λευκό ποινικό μητρώο, γιατί μπορεί να υπάρχουν αξιόποινες πράξεις που δεν έχουν καταγγεληθεί και δεν έχουν τιμωρηθεί. Πέρα από το πλημμέλημα που δεν τιμωρείται, δεν έχουμε το ποινικό μητρώο της χώρας καταγωγής του οπότε δεν ξέρουμε ποιος ήταν ο πρότερος βίος του. Να απορριφθεί.

Όσον αφορά το επόμενο ελαφρυντικό για τα μη ταπεινά κίνητρα, διαβάζω από άρθρο ΚΠΔ 74 παρ. 2β, θέλω να πω ότι η πράξη του αυτή [...] είναι αναπόδεικτο το ελαφρυντικό αυτό σε σχέση με την πράξη του αυτή. Καταστράφηκαν περιουσίες του δημοσίου, ιδιωτών και κινδύνευσαν ανθρώπινες ζωές. Όχι μόνο αστυνομικών αλλά και συμπατριωτών του. Ποια είναι επομένως τα μη ταπεινά αίτια, όταν αδιαφόρησε γι' αυτό τον κίνδυνο και έβαζε φωτιές. Δεν αποδείχτηκε στην παρούσα διαδικασία ούτε ο ίδιος το έχει προτείνει ότι υπήρχε κάτι τόσο τραγικό στη Μόρια, δεν έχει αποδειχτεί, αν υπάρχουν εκθέσεις για πρότερους χρόνους δεν μας αφορούν, εδώ εξετάζουμε το έτος 2020. Να απορριφθεί.

Επόμενο, [καλή συμπεριφορά μετά την πράξη], προκύπτει ότι έχει επιδείξει καλή διαγωγή όντως στην φυλακή της Αυλώνας (sic) όπου κρατείται, έχει κάνει κάποια ημερομίσθια, αυτά δεν επηρεάζουν σε κάτι, απλά βοηθούν να βγει πιο γρήγορα απ' τη φυλακή. Είμαι πολύ επιεικής. Μας έλεγε «δεν καταλαβαίνω καθόλου ελληνικά», ενώ μια χαρά κατάλαβε γιατί ήρθε στο δικαστήριο, κορόιδεψε το δικαστήριο, τέλος πάντων, παραβλέποντας, προτείνω να δεχτεί αυτό το ελαφρυντικό, με πολύ μεγάλη επιείκεια.

Πρόεδρος: Οι συνήγοροι υπεράσπισης.

Αγγελίδου: Όχι, εμμένουμε και στα τέσσερα ελαφρυντικά. Να δώσουμε τον λόγο στον κατηγορούμενο, που τον ζήτησε προηγουμένως.

Κατηγορούμενος: Απευθύνομαι στην κα. εισαγγελέα και θέλω να ρωτήσω γιατί αγνοούνται οι πράξεις οι καλές που έκανα στην Ελλάδα και με ποια βάση.

Πρόεδρος: Τα εξήγησε.

Εισαγγελέας: [Προς διερμηνέα] Του μεταφράσατε αυτά που είπα;

Πρόεδρος: Αιτιολόγησε η κα. εισαγγελέας, αν δεν κατάλαβε [...] Λοιπόν καθίστε...

[Διακόπτει τον κατηγορούμενο]

Δούση: Επικουρικά [...]

Πρόεδρος: Μας είπατε ότι δεν έχετε κάτι άλλο. Ορίστε, με μεγάλη επιείκεια.

Δούση: Σε σχέση με τον 133, δεν καταλαβαίνω ποιο πιστοποιητικό ζητάει η εισαγγελέας για την εθελοντική του δράση.

Εισαγγελέας: Είναι μια κάρτα, δεν κατάλαβα τίποτα, δεν γράφει κάτι.

Δούση: Αυτό έχει να κάνει με την οργάνωση, πιστοποιεί τη συμμετοχή του σ' αυτή την οργάνωση.

Εισαγγελέας: Είναι εδώ μια λέξη, σαν ιταλική μου φαίνεται.

Υπεράσπιση: Είναι το όνομα της οργάνωσης.

Δούση: Δεν μπορεί από τα έγγραφα της καταγραφής του να μη προκύπτει η ηλικία του και να αγνοούμε ένα έγγραφο που δείχνει τη συμπεριφορά. Ο άνθρωπος που φεύγει από τον πόλεμο να έφερνε ποινικό μητρώο;

Εισαγγελέας: Πώς φέρατε για τους άλλους;

Δούση: Αυτά είναι πιστοποιητικά γέννησης!

[Η Πρόεδρος διακόπτει]

Δούση: Σε σχέση με τα μη ταπεινά ζητάμε οι εκθέσεις να ληφθούν υπόψη.

[Το δικαστήριο διακόπτει 15:22 για σύσκεψη επί των ελαφρυντικών]

[Ακούγεται έντονη συζήτηση μεταξύ της προέδρου και της εισαγγελέα από μέσα από την αίθουσα διασκέψεων]

[Η έδρα επανέρχεται 15:36]

Πρόεδρος: Αναγνωρίζει [...] το ελαφρυντικό της καλής συμπεριφοράς μετά την πράξη και απορρίπτει λοιπούς ισχυρισμούς.

Ποινή

Εισαγγελέας: [Πρόταση για ποινή] Κάθειρξη μέχρι οκτώ έτη, λόγω ότι η πράξη είναι ιδιαίτερα σοβαρή και ενέχει ιδιαίτερη αγριότητα να βάλεις φωτιά μ' αυτόν τον τρόπο.

[Διακοπή 15:37]

[Η έδρα επανέρχεται 15:44]

Πρόεδρος: Ομόφωνα κάθειρξη 8 ετών.

Πρόεδρος: Αφαιρεί χρόνο κράτησης [...] Έξοδα δίκης... Είχαμε κατασχέσει κάτι;

Εισαγγελέας: Κάτι ρούχα κάτι παπούτσια [...]

Πρόεδρος: Λύεται η συνεδρίαση.

[Η συνεδρίαση λύεται ώρα 15:46 και η έδρα αποχωρεί]

***

Ο κατηγορούμενος διαμαρτύρεται: «Τριάμιση χρόνια φυλακή [...] Γιατί; Γιατί; Πες μόνο το λόγο [...]